
ZAKON O SOCIJALNOJ SKRBI

I. OPĆE ODREDBE	2
II. SOCIJALNA SKRB	3
III. NAČELA SOCIJALNE SKRBI	3
IV. FINANCIRANJE DJELATNOSTI SOCIJALNE SKRBI	5
V. KORISNICI SOCIJALNE SKRBI	7
VI. PRAVA U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI	8
VII. OBAVLJANJE DJELATNOSTI SOCIJALNE SKRBI	26
VIII. MREŽA USLUGA SOCIJALNE SKRBI I SOCIJALNO PLANIRANJE	39
IX. ZBIRKE PODATAKA	40
X. NADLEŽNOST I POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA IZ SOCIJALNE SKRBI	41
XI. STRUČNI RADNICI, STRUČNO USAVRŠAVANJE I NAPREDOVANJE	43
XII. NADZOR	45
XIII. TROŠKOVI SOCIJALNIH USLUGA	49
XIV. POPUNJAVANJE MREŽE USLUGA SOCIJALNE SKRBI	50
XV. NAKNADA ŠTETE	50
XVI. KAZNENE ODREDBE	51
XVII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	53

ZAKON O SOCIJALNOJ SKRBI

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuje djelatnost socijalne skrbi, načela socijalne skrbi, financiranje socijalne skrbi, prava i socijalne usluge u sustavu socijalne skrbi i postupci za njihovo ostvarivanje, korisnici, sadržaj i način obavljanja djelatnosti socijalne skrbi, stručni radnici u socijalnoj skrbi, zbirke podataka i nadzor te druga pitanja značajna za djelatnost socijalne skrbi.

(2) Izrazi koji se koriste u ovome Zakonu i propisima koji se donose na temelju njega, a koji imaju rodno značenje, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

Članak 2.

(1) Pojedini izrazi u smislu ovoga Zakona imaju ovo značenje:

1. Samac je osoba koja nema obitelj i živi sama.
2. Obitelj čine bračni drugovi, djeca i drugi srodnici koji zajedno žive, privređuju, odnosno ostvaruju prihode na drugi način i troše ih zajedno.
3. Jednoroditeljska obitelj je obitelj koju čine dijete/djeca i jedan roditelj.
4. Samohrani roditelj je roditelj koji nije u braku i ne živi u izvanbračnoj zajednici, a sam skrbi i uzdržava svoje dijete.
5. Dijete je osoba do navršениh osamnaest godina života. Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na dijete primjenjuju se i na osobu nad kojom roditelji ostvaruju roditeljsku skrb nakon punoljetnosti po propisima o obiteljskim odnosima.
6. Mlađa punoljetna osoba je osoba koja je navršila osamnaest, a nije navršila dvadeset i jednu godinu života.
7. Osoba s invaliditetom je osoba koja ima dugotrajna tjelesna, mentalna, intelektualna ili osjetilna oštećenja, koja u međudjelovanju s različitim preprekama mogu sprječavati njezino puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s osobama bez invaliditeta.
8. Dijete s teškoćama u razvoju je dijete koje zbog tjelesnih, senzoričkih, komunikacijskih ili intelektualnih teškoća treba dodatnu potporu za učenje i razvoj kako bi ostvarilo najbolji mogući razvojni ishod i socijalnu uključenost.
9. Starija osoba je osoba u dobi od 65 i više godina.
10. Beskućnik je osoba koja nema mjesto stanovanja niti sredstava kojima bi mogla namiriti potrebu stanovanja te je privremeno smještena u prihvatilištu, ili boravi na javnim ili drugim mjestima koja nisu namijenjena za stanovanje.
11. Osnovne životne potrebe su prehrana, smještaj, odjeća i druge stvari za osobne potrebe, osobna njega, kućanske potrepštine, grijanje i zdravstvene potrebe, a obuhvaćaju i sudjelovanje u životu zajednice. Kod djece i mladeži osnovne životne potrebe obuhvaćaju i potrebe koje prvenstveno proizlaze iz njihovog razvoja i odrastanja te odgoja i obrazovanja. Kod djece s teškoćama u razvoju i odraslih osoba s invaliditetom osim osnovnih životnih potreba postoje dodatne potrebe koje proizlaze iz njihovog oštećenja zdravlja/invaliditeta za aktivno uključivanje u svakodnevni život zajednice.
12. Individualni plan je plan promjena životne situacije ili/i ponašanja korisnika utvrđen na temelju sveobuhvatne procjene potreba, poteškoća i resursa, u dogovoru s korisnikom, usmjeren prema odabranim ciljevima, a u svrhu prevladavanja nepovoljnih životnih okolnosti te se provodi, prati i preispituje zajedno s korisnikom, članovima njegove obitelji, pružateljima usluga te drugim osobama važnim za korisnika.
13. Korisnik je samac ili obitelj koji u sustavu socijalne skrbi ostvaruje prava na novčane naknade, potpore i druge oblike pomoći te pravo na socijalne usluge, propisane ovim Zakonom.
14. Udomiteljstvo je oblik skrbi izvan vlastite obitelji kojim se djetetu ili odrasloj osobi osigurava smještaj i skrb u udomiteljskoj obitelji.
15. Imovina samca, obitelji ili članova kućanstva su sve pokretnine, nekretnine, imovinska prava, iznos gotovine u domaćoj i stranoj valuti, štednja, odnosno novčana sredstva na osobnim računima ili štednim knjižicama, vrijednosni papiri, udjeli u kapitalu i ostala imovina u tuzemstvu i u inozemstvu samca, odnosno punoljetnih članova obitelji/kućanstva. Imovinsko stanje samca, obitelji ili članova kućanstva čine njihovi prihodi, ukupni dohodak i imovina.

16. Kućanstvo je svaka obiteljska ili druga zajednica osoba, bez obzira na srodstvo, koje zajedno stanuju i zajedno podmiruju troškove života.

(2) Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na bračnu zajednicu primjenjuju se i na izvanbračnu zajednicu.

II. SOCIJALNA SKRB

Članak 3.

Socijalna skrb je djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku kojom se osiguravaju i ostvaruju mjere i programi namijenjeni socijalno ugroženim osobama, kao i osobama s nepovoljnim osobnim ili obiteljskim okolnostima, koji uključuju prevenciju, promicanje promjena, pomoć u zadovoljavanju osnovnih životnih potreba i podršku pojedincu, obitelji i skupinama, s ciljem unapređenja kvalitete života i osnaživanja korisnika u samostalnom zadovoljavanju osnovnih životnih potreba te njihovog aktivnog uključivanja u društvo.

Članak 4.

(1) Svatko je dužan brinuti se za zadovoljavanje svojih životnih potreba i potreba osoba koje je po zakonu ili po drugoj pravnoj osnovi dužan uzdržavati.

(2) Svatko je svojim radom, prihodima i imovinom dužan pridonositi sprječavanju, otklanjanju ili ublažavanju vlastite socijalne ugroženosti, kao i socijalne ugroženosti članova svoje obitelji, posebice djece i drugih članova obitelji koji se ne mogu sami o sebi brinuti.

(3) Radi sprječavanja, ublažavanja i otklanjanja uzroka i stanja socijalne ugroženosti pruža se potpora obitelji, posebice djeci i drugim osobama koje ne mogu brinuti same o sebi.

Članak 5.

(1) O pravima u sustavu socijalne skrbi odlučuju ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grad Zagreb i ustanove socijalne skrbi, a sukladno odredbama ovoga Zakona i posebnih zakona i propisa za njihovo provođenje.

(2) Djelatnost socijalne skrbi obavljaju ustanove socijalne skrbi, udruge, vjerske zajednice, druge pravne i fizičke osobe, pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom i posebnim zakonima i propisima za njihovo provođenje.

(3) Ovim Zakonom određene usluge socijalne skrbi mogu obavljati jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grad Zagreb pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom i posebnim zakonima i propisima za njihovo provođenje.

(4) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi nadzire obavljanje djelatnosti socijalne skrbi i ima u provođenju ovoga Zakona i druge propisane ovlasti.

(5) Djelatnost ustanova socijalne skrbi obavlja se kao javna služba.

III. NAČELA SOCIJALNE SKRBI

Članak 6.

Socijalna skrb u Republici Hrvatskoj provodi se na načelima supsidijarnosti, pravičnosti, slobode izbora i dostupnosti, individualizacije, uključivanja korisnika u zajednicu, pravodobnosti, poštivanja ljudskih prava i integriteta korisnika, zabrane diskriminacije, informiranosti o pravima i uslugama, sudjelovanja korisnika u donošenju odluka, tajnosti i zaštiti osobnih podataka, privatnosti te podnošenja pritužbi.

1. Načelo supsidijarnosti

Članak 7.

Osoba koja se ne može osigurati uzdržavanje sama svojim radom, pravima koja proizlaze iz rada ili osiguranja, prihodima od imovine ili iz drugih izvora, odnosno naknadama ili primanjima prema drugim propisima ili uz pomoć osoba koje su je dužne uzdržavati ili na drugi način, ima pravo na pomoć i usluge u sustavu socijalne skrbi, pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.

2. Načelo socijalne pravičnosti

Članak 8.

Osoba koja ostvaruje prava iz sustava socijalne skrbi ne može korištenjem ovih prava postići bolji materijalni položaj od osobe koja sredstva za život stječe radom ili na temelju prava koja proizlaze iz rada.

3. Načelo slobode izbora i dostupnosti socijalne skrbi

Članak 9.

(1) Socijalne usluge te novčane i druge pomoći i potpore iz sustava socijalne skrbi ostvaruju korisnici po načelu slobodnog izbora, pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.

(2) Pružanje usluga socijalne skrbi i ostvarivanje pomoći organizirano je na način koji osigurava njihovu fizičku i ekonomsku dostupnost korisnicima.

4. Načelo individualizacije

Članak 10.

(1) Prava iz sustava socijalne skrbi osiguravaju se u skladu s individualnim potrebama i okolnostima korisnika, uz njegovo aktivno sudjelovanje pod uvjetima propisanim zakonom.

(2) Prava iz sustava socijalne skrbi neotuđiva su osobna materijalna i druga prava, ne mogu se prenijeti na drugoga niti se mogu naslijediti. Dospjele novčane naknade, potpore i pomoći koje nisu isplaćene do smrti korisnika mogu se nasljeđivati, a novčane naknade, potpore i pomoći dospjele poslije smrti korisnika koji nema nasljednika vraćaju se u državni proračun.

5. Načelo uključenosti korisnika u zajednicu

Članak 11.

Usluge socijalne skrbi pružaju se korisnicima u pravilu kada su za to ispunjeni uvjeti u njihovim domovima i/ili njihovoj lokalnoj zajednici kroz izvaninstitucijske oblike skrbi koje osiguravaju različiti pružatelji usluga, s ciljem poboljšanja kvalitete života korisnika i njegove uključenosti u zajednicu.

6. Načelo pravodobnosti

Članak 12.

Mjerama i programima socijalne skrbi osigurava se pravodobno prepoznavanje potreba i pružanje usluga korisniku radi sprječavanja nastanka ili razvoja stanja koja ugrožavaju zadovoljavanje njegovih životnih potreba ili sprječavaju uključenost u zajednicu.

7. Načelo poštivanja ljudskih prava i integriteta korisnika

Članak 13.

Korisnik ima pravo na socijalnu skrb uz poštivanje njegovih ljudskih prava, fizičkog i psihičkog integriteta, sigurnosti i uvažavanje etičkih, kulturnih i vjerskih uvjerenja.

8. Načelo zabrane diskriminacije

Članak 14.

Zabranjena je neizravna i izravna diskriminacija korisnika socijalne skrbi sukladno posebnom zakonu.

9. Načelo informiranosti o pravima i uslugama

Članak 15.

(1) Svakoj osobi mora se dati informacija o pravima i uslugama te pravu na potporu u prevladavanju komunikacijskih teškoća u sustavu socijalne skrbi koje mogu pridonijeti zadovoljavanju njegovih osobnih potreba i poboljšanju kvalitete života u zajednici.

(2) Iznimno, osoba iz stavka 1. ovoga članka nema pravo na informaciju kojom bi se stavila u nepovoljan položaj neka druga osoba.

10. Načelo sudjelovanja u donošenju odluka

Članak 16.

(1) Korisniku socijalne skrbi mora se omogućiti sudjelovanje u procjeni stanja i potreba i odlučivanje o korištenju potrebnih usluga, te pravodobno dobivanje svih informacija i potpora koje su mu potrebne za donošenje odluke, uključujući i rizik od povrede ili štete, opis, cilj i korist od predložene usluge, kao i informacije o drugim raspoloživim uslugama i druge informacije od značenja za pružanje usluge.

(2) Bez pristanka korisnika, odnosno njegovog skrbnika ili zakonskog zastupnika ne smije se pružiti nijedna usluga, osim u slučajevima propisanim zakonom.

(3) Dijete, sukladno svojoj dobi i zrelosti, i odrasla osoba lišena poslovne sposobnosti, sukladno svojim mogućnostima, imaju pravo sudjelovati i dati mišljenje u svim postupcima u kojima se odlučuje o njihovim pravima.

11. Načelo tajnosti i zaštite osobnih podataka

Članak 17.

- (1) Korisniku socijalne skrbi mora se osigurati tajnost i zaštita svih osobnih podataka, uključujući i onih koji se odnose na provođenje postupka po ovom Zakonu i ostvarivanje socijalne skrbi.
- (2) Iznimno, pravo na tajnost podataka ne odnosi se na slučajeve propisane zakonom ili propisom utemeljenim na zakonu.

12. Načelo poštivanja privatnosti

Članak 18.

- (1) Korisnik socijalne skrbi ima pravo na poštivanje privatnosti prilikom pružanja usluga socijalne skrbi.
- (2) Osoba koja pruža uslugu u djelatnosti socijalne skrbi ne smije narušavati privatnost korisnika preko mjere nužne za pružanje usluge ili osiguravanje prava korisniku.

13. Načelo podnošenja pritužbe

Članak 19.

- (1) Korisnik socijalne skrbi koji nije zadovoljan pruženom uslugom, postupkom ili ponašanjem osoba koje pružaju usluge u djelatnosti socijalne skrbi, može podnijeti pritužbu ravnatelju ili drugoj odgovornoj osobi u ustanovi socijalne skrbi, odgovornoj osobi u vjerskoj zajednici, ustanovi ili pravnoj osobi koja pruža uslugu socijalne skrbi, odnosno fizičkoj osobi koja profesionalno obavlja poslove socijalne skrbi.
- (2) Ravnatelj i druge osobe iz stavka 1. ovoga članka dužni su bez odgađanja postupiti po pritužbi i o poduzetim mjerama pisanim putem obavijestiti korisnika najkasnije u roku od petnaest dana od dana podnošenja pritužbe.
- (3) Ako korisnik nije zadovoljan poduzetim mjerama, zaštitu svojih prava može zatražiti od ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

IV. FINANCIRANJE DJELATNOSTI SOCIJALNE SKRBI

Izvori financiranja djelatnosti socijalne skrbi

Članak 20.

Sredstva za financiranje djelatnosti socijalne skrbi osiguravaju se iz:

- sredstava proračuna Republike Hrvatske,
- sredstava proračuna jedinica područne (regionalne) samouprave i Grada Zagreba,
- sredstava proračuna jedinica lokalne samouprave,
- prihoda ostvarenih sudjelovanjem korisnika i njihovih obveznika uzdržavanja u plaćanju troškova socijalnih usluga,
- vlastitih prihoda,
- donacija, pomoći i ostalih namjenskih prihoda.

Sredstva koja osigurava Republika Hrvatska

Članak 21.

- (1) Republika Hrvatska osigurava u državnom proračunu sredstva za:
- ostvarivanje prava na novčane pomoći u sustavu socijalne skrbi, osim prava na pomoć za troškove stanovanja,
  - ostvarivanje prava na socijalne usluge, osim u slučajevima propisanim ovim Zakonom,
  - financiranje rada centara za socijalnu skrb,
  - financiranje obiteljskih centara,
  - financiranje rada domova socijalne skrbi čiji je osnivač Republika Hrvatska,
  - financiranje rashoda za izgradnju, dogradnju i rekonstrukciju prostora, kupnju poslovnih objekata, rashoda za investicijsko održavanje, hitne intervencije, opremanje prostora te ulaganje u informatizaciju u ustanovama socijalne skrbi čiji je osnivač Republika Hrvatska.
- (2) Izvršavanje odgojnih mjera i mjera obiteljskoppravne zaštite određenih sudskom odlukom te naknade stručnim radnicima koji provode medijaciju terete sredstva ministarstva nadležnog za pravosuđe.

Sredstva koja osiguravaju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grad Zagreb

Članak 22.

- (1) Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grad Zagreb dužni su osigurati sredstva za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi sukladno ovom Zakonu i posebnom propisu, u skladu sa socijalnim planom i mrežom socijalnih usluga na svojem području.
- (2) Jedinice područne (regionalne) samouprave i Grad Zagreb dužni su u svom proračunu osigurati sredstva za troškove ogrijeva korisniku iz članka 53. ovoga Zakona, a jedinice lokalne samouprave sredstva za ostvarivanje prava na podmirenje troškova stanovanja, pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom.
- (3) Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grad Zagreb osiguravaju sredstva za rad ustanova socijalne skrbi čiji su osnivač, za investicijsko i tekuće održavanje prostora, opreme i prijevoznih sredstava tih ustanova te za njihovo investicijsko ulaganje i održavanje informatičke opreme i druge komunikacijske opreme.
- (4) Veliki gradovi i gradovi sjedišta županija dužni su u svom proračunu osigurati sredstva za uslugu prehrane u pučkim kuhinjama, kao i pružanje usluga prihvatilišta za beskućnike na način propisan ovim Zakonom.
- (5) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grad Zagreb može osigurati sredstva za ostvarivanje novčanih pomoći i socijalnih usluga stanovnicima na svom području u većem opsegu nego je utvrđeno ovim Zakonom, na način propisan njihovim općim aktom, ukoliko u svom proračunu ima za to osigurana sredstva.

Sredstva za rad centara za socijalnu skrb

Članak 23.

- (1) Za financiranje centara za socijalnu skrb iz državnog proračuna osiguravaju se sredstva za:
- rashode za zaposlene (plaće bruto, ostale rashode za zaposlene i doprinose na plaće),
  - materijalne rashode (naknade za prijevoz na posao i s posla, obveznu stručnu izobrazbu radnika),
  - rashode za nabavu nefinancijske imovine (materijalne i nematerijalne imovine, građevinskih objekata, postrojenja i opreme, prijevoznih sredstva, nematerijalne proizvedene imovine, informatizacije, dodatnih ulaganja u nefinancijsku imovinu i dr.).
- (2) U proračunu jedinice područne (regionalne) samouprave i Grada Zagreba osiguravaju se sredstva za materijalne rashode i financijske rashode centra za socijalnu skrb, i to:
- naknade troškova zaposlenima (službena putovanja, naknade za rad na terenu, naknade za odvojeni život, stručno usavršavanje zaposlenika),
  - rashodi za materijal i energiju (uredski materijal i ostali materijalni rashodi, materijal i sirovine, energija, materijal i dijelovi za tekuće održavanje i investicijsko održavanje i sitni inventar),
  - rashodi za usluge (telefona, pošte i prijevoza, tekućeg i investicijskog održavanja, komunalne usluge, zakupnine i najamnine izuzev najma vozila, zdravstvene usluge, intelektualne i osobne usluge, računalne usluge i ostale usluge),
  - ostali nespomenuti rashodi poslovanja (naknade za rad povjerenstava i slično, premije osiguranja, reprezentaciju, članarine, pristojbe i naknade i ostali nespomenuti rashodi poslovanja),
  - financijski rashodi (bankarske usluge i usluge platnog prometa, negativne tečajne razlike i valutne klauzule, zatezne kamate i ostali nespomenuti financijski rashodi),
  - rashode iz stavka 1. ovoga članka uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za poslove socijalne skrbi.

Sredstva za rad domova socijalne skrbi kojima je osnivač Republika Hrvatska

Članak 24.

- Za financiranje domova socijalne skrbi kojima je osnivač Republika Hrvatska, iz državnog proračuna osiguravaju se sredstva za:
- rashode za zaposlene (plaće u bruto iznosu, ostale rashode za zaposlene i doprinose na plaće),
  - materijalne rashode (naknade troškova zaposlenima, rashodi za materijal i energiju, rashodi za usluge, ostali nespomenuti rashodi poslovanja),
  - financijske rashode,
  - naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade,
  - ostali rashodi,
  - rashode za nabavu nefinancijske imovine (materijalne i nematerijalne imovine, građevinskih objekata, postrojenja i opreme, prijevoznih sredstva, nematerijalne proizvedene imovine, informatizacije, dodatnih ulaganja u nefinancijsku imovinu i dr.).

Decentralizirane funkcije

Članak 25.

(1) Decentralizirane funkcije djelatnosti socijalne skrbi u jedinicama područne (regionalne) samouprave i Grada Zagreba su:

- sredstva za rad domova za starije i nemoćne osobe nad kojima su prenesena osnivačka prava,
- materijalni i financijski rashodi centra za socijalnu skrb i
- pomoći za stanovanje korisnicima koji se griju na drva.

(2) U proračunu Republike Hrvatske osiguravaju se putem pomoći izravnjanja nedostajuća sredstva u proračunima jedinica područne (regionalne) samouprave i Grada Zagreba za financiranje decentraliziranih funkcija, do iznosa bilančnih prava utvrđenih odlukama iz članka 26. ovoga Zakona.

Sredstva za rad decentraliziranih domova za starije i nemoćne osobe kojima su osnivači jedinice područne (regionalne) samouprave i Grad Zagreb

Članak 26.

(1) Za financiranje decentraliziranih domova za starije i nemoćne osobe, kojima su osnivači jedinice područne (regionalne) samouprave i Grad Zagreb, u proračunu jedinice područne (regionalne) samouprave i Grada Zagreba osiguravaju se sredstva za:

- rashode za zaposlene,
- materijalne rashode,
- financijske rashode,
- hitne intervencije (investicijsko održavanje, oprema i nabava nefinancijske imovine),
- rashode za nabavu nefinancijske imovine (materijalnu i nematerijalnu imovinu, građevinske objekte, postrojenja i opremu, prijevoznih sredstva isključivo za obavljanje osnovne djelatnosti, nematerijalnu proizvedenu imovinu, informatizaciju, dodatna ulaganja u nefinancijsku imovinu i dr.).

(2) U proračunu jedinice područne (regionalne) samouprave i Grada Zagreba osigurava se razlika sredstva između ukupnih prihoda za posebne namjene i utvrđenih rashoda za domove za starije i nemoćne osobe iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Vlada Republike Hrvatske donosi odluku o minimalnim standardima, kriterijima i mjerilima za financiranje decentraliziranih funkcija iz članka 25. stavka 1. ovoga Zakona.

(4) Odluku iz stavka 3. ovoga članka Vlada Republike Hrvatske donosi za svaku godinu, po donošenju državnog proračuna za iduću godinu, a objavljuje se u »Narodnim novinama«.

V. KORISNICI SOCIJALNE SKRBI

Članak 27.

Korisnici socijalne skrbi su:

- samac, članovi obitelji ili obitelj koji nemaju dovoljno sredstava za podmirenje osnovnih životnih potreba, a nisu ih u mogućnosti ostvariti svojim radom, приходima od imovine, od obveznika uzdržavanja ili na drugi način,
- dijete bez roditelja ili bez odgovarajuće roditeljske skrbi, mlađa punoljetna osoba, dijete žrtva obiteljskog, vršnjačkog ili drugog nasilja, žrtva trgovanja ljudima, dijete s teškoćama u razvoju, dijete i mlađa punoljetna osoba s problemima u ponašanju (s rizikom za poremećaje ili s poremećajima u ponašanju i problemima socijalne integracije), dijete bez pratnje koje se zatekne izvan mjesta svog prebivališta bez nadzora roditelja ili druge odrasle osobe koja je odgovorna skrbiti o njemu te dijete strani državljanin koje se zatekne na teritoriju Republike Hrvatske bez nadzora roditelja ili druge odrasle osobe koja je odgovorna skrbiti o njemu,
- trudnica ili roditelj s djetetom do godine dana života bez obiteljske potpore i odgovarajućih uvjeta za život,
- obitelj kojoj je zbog poremećenih odnosa ili drugih nepovoljnih okolnosti potrebna stručna pomoć ili druga potpora te osobe koje su bile u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici i imaju zajedničku djecu,
- odrasla osoba s invaliditetom ili osoba s drugim privremenim ili trajnim promjenama u zdravstvenom stanju zbog kojih nije u mogućnosti udovoljiti osnovnim životnim potrebama, žrtva obiteljskog ili drugog nasilja te žrtva trgovanja ljudima,
- osoba koja zbog starosti ili nemoći ne može samostalno skrbiti o osnovnim životnim potrebama,
- osoba ovisna o alkoholu i drogama, kockanju i drugim oblicima ovisnosti, osoba društveno neprihvatljivog ponašanja, osoba koja se nalazi na izdržavanju kazne zatvora ili je otpuštena s izdržavanja te kazne,
- beskućnik te druge osobe koje ispunjavaju uvjete propisane ovim Zakonom.

Članak 28.

(1) Korisnik socijalne skrbi dužan je službenoj osobi dati istinite osobne podatke, podatke o svojim prihodima i imovinskom stanju, kao i drugim okolnostima o kojima ovisi priznavanje nekog prava i omogućiti njihovu dostupnost službenoj osobi u postupku za priznavanje prava na novčanu pomoć, potporu i socijalne usluge te tijekom korištenja prava.

(2) Za točnost podataka navedenih u zahtjevu za ostvarivanje prava u socijalnoj skrbi podnositelj odgovara materijalno i kazнено.

Članak 29.

(1) Pravo na socijalnu skrb imaju hrvatski državljani koji imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj te stranci i osobe bez državljanstva sa stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj.

(2) Stranci i osobe bez državljanstva s privremenim boravkom u Republici Hrvatskoj, stranci pod supsidijarnom zaštitom, stranci s utvrđenim statusom žrtve trgovanja ljudima, azilanti i članovi njihove obitelji koji zakonito borave u Republici Hrvatskoj, imaju pravo na socijalnu skrb u slučajevima i pod uvjetima propisanim ovim i posebnim zakonom.

(3) Osobama iz stavka 2. ovoga članka može se priznati prava na socijalnu skrb samo po jednoj osnovi, osim ako međunarodnim ugovorom nije drukčije uređeno.

(4) Osoba koja nije obuhvaćena stavkom 1. i 2. ovoga članka može privremeno ostvariti prava u sustavu socijalne skrbi pod uvjetima propisanim ovim Zakonom, ako to zahtijevaju životne okolnosti u kojima se našla.

VI. PRAVA U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI

Članak 30.

(1) Prava u sustavu socijalne skrbi su: pomoć za uzdržavanje, pomoć za podmirenje troškova stanovanja, jednokratna pomoć, potpore za obrazovanje, osobna invalidnina, doplatak za pomoć i njegu, status roditelja njegovatelja ili status njegovatelja, naknada do zaposlenja, inkluzivni dodatak te socijalne usluge.

(2) O pravima iz stavka 1. ovoga članka centar za socijalnu skrb ili nadležno tijelo u jedinici lokalne ili područne (regionalne) jedinice i Grada Zagreba odlučuje rješenjem ili drugim upravnim aktom.

1. Pomoć za uzdržavanje

Članak 31.

(1) Pravo na pomoć za uzdržavanje priznaje se samcu ili obitelji koji nemaju sredstava za uzdržavanje u visini utvrđenoj u članku 33. ovoga Zakona, a nisu ih u mogućnosti ostvariti svojim radom ili prihodima od imovine ili na drugi način.

(2) Centar za socijalnu skrb može odrediti odraslu osobu koja predstavlja obitelj radi ostvarivanja prava utvrđenih ovim Zakonom.

Članak 32.

(1) Osnovicu na temelju koje se utvrđuje iznos pomoći za uzdržavanje utvrđuje Vlada Republike Hrvatske u iznosu koji ne može biti manji od 22,5 % mjesečnog iznosa relativne linije siromaštva za samačko kućanstvo.

(2) Mjesečni iznos relativne linije siromaštva za samačko kućanstvo utvrđuje se u visini jedne dvanaestine godišnjeg iznosa relativne linije siromaštva koji objavljuje Državni zavod za statistiku.

(3) Iznos osnovice iz stavka 1. ovoga članka Vlada Republike Hrvatske objavljuje jednom godišnje, a počinje se primjenjivati od 1. siječnja svake sljedeće godine.

Članak 33.

(1) Iznos pomoći za uzdržavanje utvrđuje se u postotku od osnovice iz članka 32. ovoga Zakona i iznosi za:

1. samca 120% osnovice,

2. obitelj za:

– odraslu osobu 80% osnovice,

– dijete do 7 godina 80% osnovice,

– dijete od 7 do 15 godina 90% osnovice,

– dijete od 15 do 18 godina, odnosno do završetka redovitog školovanja, a najduže do 26. godine života 100% osnovice.

(2) Iznosi utvrđeni prema stavku 1. ovoga članka povećavaju se ako je korisnik:

– potpuno radno nesposobna odrasla osoba koja živi sama za 50% osnovice,

- potpuno radno nesposobna odrasla osoba koja živi u obitelji za 30% osnovice,
- trudnica nakon 12 tjedana trudnoće i roditelja do 2 mjeseca nakon poroda za 50% osnovice,
- dijete samohranog roditelja za 25% osnovice.

Članak 34.

Visina pomoći za uzdržavanje utvrđuje se kao razlika između iznosa sredstava za uzdržavanje utvrđenih prema članku 33. ovoga Zakona i iznosa prosječnoga mjesečnoga prihoda samca ili obitelji ostvarenog u tri mjeseca koja prethode mjesecu u kojem je podnesen zahtjev za ostvarivanje pomoći za uzdržavanje, odnosno pokrenut postupak po službenoj dužnosti.

Članak 35.

Ako samac ili obitelj u vrijeme donošenja prvostupanjske odluke o ostvarivanju prava na pomoć za uzdržavanje ostvaruje drugačiji ukupni mjesečni prihod zbog zaposlenja ili stjecanja prihoda na drugi način, odnosno prestanka zaposlenja ili gubitka prihoda stečenog na drugi način, ne uračunava se u prihode prosječni mjesečni prihod ostvaren u zadnja tri mjeseca već se visina pomoći za uzdržavanje utvrđuje kao razlika između sredstava za uzdržavanje utvrđenih prema članku 33. ovoga Zakona i prihoda ostvarenog u vrijeme donošenja prvostupanjske odluke.

Članak 36.

(1) Prihodima u smislu članka 34. i 35. ovoga Zakona smatraju se sva financijska i materijalna sredstva koja samac ili obitelj ostvari po osnovi rada, mirovine, prihoda od imovine ili na neki drugi način (primjerice prihod od udjela u kapitalu, računi i slično).

(2) Poljoprivredniku i članu njegove obitelji, koji obavlja poljoprivrednu djelatnost kao jedino ili glavno zanimanje te na temelju poljoprivredne djelatnosti ima obvezno mirovinsko i zdravstveno osiguranje, prosječni mjesečni prihod utvrđuje se prema poreznoj prijavi ili prema rješenju nadležne porezne uprave o godišnjem paušalnom iznosu poreza na dohodak.

(3) Odredba stavka 2. ovoga članka ne primjenjuje se na poljoprivrednika samca starijeg od 65 godina, kao ni na obitelj koja obavlja poljoprivrednu djelatnost kao jedino ili glavno zanimanje, a svi članovi obitelji su stariji od 65 godina.

(4) U prihode iz stavka 1. ovoga članka ne uračunava se pomoć za podmirenje troškova stanovanja, novčana naknada za tjelesno oštećenje, doplatka za pomoć i njegu po odredbama ovoga Zakona i propisima iz mirovinskog osiguranja, ortopedski dodatak, osobna invalidnina po odredbama ovoga Zakona, doplatka za djecu, državna potpora za poljoprivredu, šumarstvo i ribarstvo, osim dohodovne potpore ostvarene prema posebnim propisima, te stipendija za školovanje učenika ili studenta dok traje redovito školovanje ili studiranje, a najdulje do 26. godine života, naknada koju prima udomitelj za potrebe smještenog korisnika, primici koje fizičke osobe ostvare na osnovi donacija pravnih i fizičkih osoba za zdravstvene potrebe i sredstva za saniranje posljedica elementarnih nepogoda, te sredstva za uzdržavanje za dijete ostvarena na temelju propisa o obiteljskim odnosima, kao i prigodne jednokratne donacije.

(5) U prihode iz stavka 1. ovoga članka ne uračunavaju se pomoći i naknade koje osiguravaju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i Grad Zagreb, na temelju odluka predstavničkih tijela, do iznosa osnovice iz članka 32. stavka 1. ovoga Zakona.

(6) Iznos prihoda umanjuje se za iznos koji na temelju propisa o obiteljskim odnosima član obitelji plaća za uzdržavanje osobe koja nije član te obitelji.

Članak 37.

Pravo na pomoć za uzdržavanje nema samac niti član obitelji koji:

- može sam sebe uzdržavati,
- ne želi tražiti uzdržavanje od osobe koja ga je dužna uzdržavati na temelju propisa o obiteljskim odnosima, osim ako centar za socijalnu skrb utvrdi da zakonski obveznik uzdržavanja nije u mogućnosti davati uzdržavanje,
- ne želi ostvariti uzdržavanje na temelju sklopljenog ugovora o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju, a nije pokrenuo postupak za raskid tog ugovora,
- može osigurati uzdržavanje po drugoj osnovi,
- ima u vlasništvu registrirano osobno vozilo, osim ako centar za socijalnu skrb utvrdi da se vozilo koristi za potrebe prijevoza člana obitelji-korisnika prava na doplatku za pomoć i njegu ili osobne invalidnine propisane ovim Zakonom, većeg broja djece, starije teško pokretne osobe ili za zadovoljenje neke druge osnovne životne potrebe,
- ima u vlasništvu ili suvlasništvu stan, kuću ili drugi objekt koji ne služi njemu ili članu obitelji za podmirenje osnovnih stambenih potreba,

– je u razdoblju od godine dana prije podnošenja zahtjeva prodao, darovao ili se odrekao prava na nasljeđivanje nekretnine i druge imovine, ako je time mogao ostvariti sredstva za podmirenje osnovnih životnih potreba u vrijeme podnošenja zahtjeva u smislu ovoga Zakona.

Članak 38.

(1) Smatra se da u smislu članka 37. ovoga Zakona osoba može sama sebe uzdržavati ako prihode može ostvariti prodajom imovine ili davanjem u zakup ili najam imovine koja ne služi njoj niti članovima njezine obitelji za podmirenje osnovnih životnih potreba.

(2) Stambenim prostorom kojim se zadovoljavaju osnovne stambene potrebe smatra se stan ili kuća veličine 35 m² korisne površine za jednu osobu, a za osobe s invaliditetom 20% veći (42 m²), uvećane za 10 m² za svaku daljnju osobu, s mogućim odstupanjem do 10 m².

(3) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, imovina djeteta može se izuzeti od opterećenja ili otuđenja, o čemu odlučuje centar za socijalnu skrb.

Članak 39.

(1) Smatra se da u smislu članka 37. ovoga Zakona osoba može sama sebe uzdržavati ako nije uredno prijavljena nadležnoj službi za zapošljavanje ili ako je u razdoblju od šest mjeseci prije pokretanja postupka odbila ponuđeno zaposlenje, odnosno ako ima prilike makar privremenim, sezonskim, povremenim i sličnim poslovima ostvariti sredstva za podmirenje osnovnih životnih potreba ili ostvariti druge prihode.

(2) Odredba stavka 1. ovoga Zakona ne primjenjuje se na:

- osobu kojoj nedostaje 5 godina života do stjecanja prava na starosnu mirovinu koja se ostvaruje sukladno propisima iz mirovinskog osiguranja,
- dijete od navršene 15. godine dok se redovito školuje, odnosno mlađeg punoljetnika do završetka redovitog školovanja, a najduže do navršene 26. godine života,
- trudnicu nakon 12 tjedana trudnoće i roditelju do šest mjeseci nakon poroda te roditelja koji čuva i odgaja dijete do godinu dana života, blizance do tri godine života ili troje i više djece do navršenih 10 godina života,
- osobu potpuno nesposobnu za rad,
- nezaposlenog člana obitelji bez prihoda koji skrbi za dijete ili za odraslog člana obitelji koji nije sposoban brinuti se za sebe, ukoliko takav način skrbi o djetetu, odnosno odrasloj osobi nadomješta institucionalnu skrb po ovom Zakonu.

Članak 40.

Potpuno nesposobnim za rad u smislu ovoga Zakona smatra se:

- osoba starija od 65 godina,
- dijete do navršene 15. godine života,
- osoba čija je nesposobnost za rad utvrđena prema općim propisima, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Članak 41.

Samac ili obitelj koji su ostvarili sredstva prodajom imovine ili su darovali svoju imovinu nemaju pravo na pomoć za uzdržavanje za razdoblje za koje iznos pomoći odgovara visini osnovice za plaćanje poreza na promet nekretnina, osim ako im u tom razdoblju budu ugroženi život i zdravlje zbog nemogućnosti zadovoljavanja osnovnih životnih potreba.

Članak 42.

Pomoć za uzdržavanje može se odobriti u cijelosti ili djelomično kao pomoć u naravi kad centar za socijalnu skrb utvrdi da je to povoljnije za korisnika ili da se pomoć u novcu ne koristi ili postoji velika vjerojatnost da se neće koristiti za podmirenje osnovnih životnih potreba.

Članak 43.

Pomoć za uzdržavanje isplaćuje se mjesečno, a pravo se priznaje od dana podnošenja zahtjeva, odnosno pokretanja postupka po službenoj dužnosti.

Članak 44.

(1) Samac ili odrasla osoba koja predstavlja obitelj, a ostvaruje pomoć za uzdržavanje, dužna je u roku od osam dana prijaviti centru za socijalnu skrb svaku promjenu koja utječe na daljnje korištenje ili na visinu pomoći za uzdržavanje, a za nezaposlene radno sposobne korisnike centar za socijalnu skrb će po službenoj dužnosti svaki mjesec pribaviti od nadležne službe za zapošljavanje uvjerenje o njihovoj urednoj prijavi.

(2) Na osnovi prijave korisnika pomoći za uzdržavanje ili na osnovi podataka prikupljenih po službenoj dužnosti, centar za socijalnu skrb donijet će novu odluku ako to zahtijevaju promijenjene okolnosti o kojima ovisi ostvarivanje i visina pomoći za uzdržavanje.

(3) Ako korisnik promjenom okolnosti i nadalje ispunjava uvjete za korištenje prava na pomoć za uzdržavanje u manjem ili većem iznosu od već priznatog prava, pravo na pomoć za uzdržavanje u izmijenjenom iznosu priznaje se s prvim danom sljedećeg mjeseca.

(4) Ako zbog promijenjenih okolnosti korisnik ne ispunjava uvjete za daljnje korištenje prava na pomoć za uzdržavanje, pravo prestaje s posljednjim danom u mjesecu nastanka promijenjenih okolnosti.

(5) U slučaju promjene iznosa osnovice, korisnika se obavještava putem isplatnice, a rješenjem samo ako to izričito traži.

(6) U slučaju smrti korisnika, člana obitelji ili samca, pravo na pomoć za uzdržavanje prestaje danom smrti korisnika.

Članak 45.

(1) Pravo na pomoć za uzdržavanje prestaje ako se samac ili član obitelji nalazi na vojnoj obvezi, na bolničkom liječenju, u pritvoru ili istražnom zatvoru, na izdržavanju kazne zatvora, privremenom smještaju u domu socijalne skrbi ili udomiteljskoj obitelji te boravku u inozemstvu, u neprekidnom trajanju dužem od 2 mjeseca.

(2) Pravo na pomoć za uzdržavanje prestaje samcu ili članu obitelji svakog mjeseca u kojem više od 15 dana boravi u inozemstvu, kao i korisniku koji je na stalnom ili tjednom smještaju u udomiteljskoj obitelji ili u domu socijalne skrbi, ili mu je u svezi sa školovanjem u cijelosti osigurano besplatno stanovanje i prehrana.

(3) Pravo prestaje danom nastupanja činjenica iz stavka 1. i 2. ovoga članka.

Članak 46.

Centar za socijalnu skrb donijet će rješenje o prestanku prava na pomoć za uzdržavanje samcu ili obitelji ako praćenjem materijalnih i drugih socijalnih prilika ocijeni da su te prilike znatno povoljnije od onih koje se mogu osigurati na temelju prava na pomoć za uzdržavanje.

Članak 47.

(1) Centar za socijalnu skrb i služba nadležna za zapošljavanje dužni su međusobno surađivati u provođenju mjera socijalne uključenosti radno sposobnih korisnika pomoći za uzdržavanje.

(2) Način suradnje centara za socijalnu skrb i službe nadležne za zapošljavanje u provođenju mjera socijalne uključenosti radno sposobnih korisnika prava na pomoć za uzdržavanje sporazumom utvrđuju ministar nadležan za socijalnu skrb i ministar nadležan za rad.

(3) Za vrijeme korištenja prava na pomoć za uzdržavanje nezaposlena radno sposobna ili djelomično radno sposobna osoba dužna je prihvatiti zaposlenje u skladu s propisima o zapošljavanju i planom aktivnosti korisnika.

(4) Centar za socijalnu skrb dužan je službi nadležnoj za zapošljavanje dostaviti obavijest o prizatom pravu na pomoć za uzdržavanje za nezaposlenog radno sposobnog korisnika u roku od 8 dana od dana donošenja rješenja o priznavanju navedenoga prava.

(5) Služba nadležna za zapošljavanje dužna je odmah, a najkasnije u roku od 8 dana od dana saznanja obavijestiti centar za socijalnu skrb ukoliko se radno sposobni korisnik prava na pomoć za uzdržavanje zaposli, odbije ponuđeno zaposlenje, osposobljavanje, prekvalifikaciju ili dokvalifikaciju.

Članak 48.

Korisnik iz članka 47. ovoga Zakona ima pravo na pomoć za uzdržavanje ako redovito izvršava aktivnosti nadležne službe za zapošljavanje.

2. Pomoć za podmirenje troškova stanovanja

Članak 49.

(1) Troškovi stanovanja u smislu ovoga Zakona odnose se na najamninu, komunalne naknade, električnu energiju, plin, grijanje, vodu, odvodnju i druge troškove stanovanja u skladu s posebnim propisima.

(2) Pomoć za podmirenje troškova stanovanja može se odobriti samcu ili obitelji ako se plaćanje tih troškova ne osigurava po drugoj osnovi.

Članak 50.

Pomoć za podmirenje troškova stanovanja može se odobriti samcu ili obitelji ako mjesečni prihod samca ili obitelji u posljednja tri mjeseca prije mjeseca u kojem je podnesen zahtjev, odnosno pokrenut postupak po službenoj dužnosti, ne prelazi visinu iznosa pomoći za uzdržavanje utvrđenih prema članku 33. ovoga Zakona.

Članak 51.

(1) Pomoć za podmirenje troškova stanovanja može se odobriti samcu ili obitelji koje ne koriste stan koji je po svojim obilježjima iznad obilježja potrebnih za zadovoljavanje osnovnih stambenih potreba samca ili obitelji iz članka 38. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) Samac ili članovi kućanstva koji imaju u vlasništvu ili suvlasništvu kuću ili stan koji im ne služi za podmirenje osnovnih stambenih potreba, poslovni prostor ili kuću za odmor, nemaju pravo na pomoć za stanovanje.

Članak 52.

(1) Pomoć za podmirenje troškova stanovanja odobrava jedinica lokalne samouprave mjesečno, do iznosa polovice sredstava potrebnih za uzdržavanje samca ili obitelji utvrđenih prema članku 33. ovoga Zakona.

(2) Pravo iz stavka 1. ovoga članka može se odobriti i do iznosa sredstava iz članka 33. ovoga Zakona ako se po ocjeni centra za socijalnu skrb samo na taj način može izbjeći odvajanje djece od roditelja.

(3) Pomoć za podmirenje troškova stanovanja može se odobriti u novcu izravno korisniku ili na taj način da nadležno tijelo djelomično ili u cijelosti plati račun izravno ovlaštenoj pravnoj ili fizičkoj osobi koja je izvršila uslugu.

Članak 53.

(1) Samcu ili obitelji koja se grije na drva može se, jednom godišnje, osigurati 3 m³ drva ili se može odobriti novčani iznos za podmirenje tog troška u visini koju odlukom odredi nadležna jedinica područne (regionalne) samouprave, odnosno Grad Zagreb.

(2) Odluku iz stavka 1. ovoga članka nadležna jedinica područne (regionalne) samouprave, odnosno Grad Zagreb donijet će najkasnije do 30. rujna za tekuću godinu.

(3) Radi osiguravanja sredstava za odobrenje pomoći iz stavka 1. ovoga članka jedinica lokalne samouprave podnosi zahtjev nadležnoj jedinici područne (regionalne) samouprave, odnosno Grad Zagreb, najkasnije do prosinca tekuće godine.

Članak 54.

(1) Jedinica lokalne samouprave dužna je na propisani način voditi evidenciju i dokumentaciju o ostvarivanju prava na pomoć za podmirenje troškova stanovanja, kao i o drugim pravima iz socijalne skrbi utvrđenim njihovim općim aktima, te o tome dostavljati izvješća nadležnoj jedinici područne (regionalne) samouprave koja će objedinjeno izvješće dostaviti ministarstvu nadležnom za poslove socijalne skrbi.

(2) Sadržaj i način vođenja evidencije i dokumentacije te način i rokove za dostavu izvješća iz stavka 1. ovoga članka propisuje nadležna jedinica područne (regionalne) samouprave uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

3. Jednokratna pomoć

Članak 55.

(1) Jednokratna pomoć je pravo na novčanu pomoć ili pomoć u naravi koju centar za socijalnu skrb priznaje samcu ili obitelji koji zbog trenutačnih materijalnih teškoća nisu u mogućnosti podmiriti neke osnovne životne potrebe, a koje su nastale zbog rođenja ili školovanja djeteta, bolesti ili smrti člana obitelji, elementarne nepogode i sl.

(2) Jednokratna pomoć može se iznimno priznati i zbog nabavke osnovnih predmeta u kućanstvu ili nabavke neophodne odjeće i obuće ako ne postoji mogućnost da se nabavka neophodnih predmeta u kućanstvu i odjeće i obuće osigura u suradnji s humanitarnim organizacijama.

(3) Centar za socijalnu skrb može iznimno odobriti jednokratnu pomoć korisnicima usluge smještaja i u slučaju ako potreba iz stavka 1. ovoga članka nije zadovoljena u okviru usluge smještaja ili pomoći ostvarene po drugoj osnovi.

Članak 56.

(1) Jednokratna pomoć priznaje se do iznosa koji je vezan uz potrebu iz članka 55. stavka 1. i 2. ovoga Zakona, a ukupni iznos priznatih jednokratnih pomoći ne može godišnje iznositi više od pet osnovica iz članka 32. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Ako je iznos potrebne pomoći veći od peterostrukog iznosa osnovice iz članka 32. stavka 1. ovoga Zakona, centar za socijalnu skrb dužan je pribaviti prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

(3) Uz zahtjev za davanje prethodne suglasnosti iz stavka 2. ovoga članka centar za socijalnu skrb dužan je priložiti potrebne socioanamnestičke podatke i dokaze o opravdanosti potrebe radi koje se podnosi zahtjev.

(4) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi dužno je bez odgode odlučiti o zahtjevu za davanje prethodne suglasnosti, a najkasnije u roku od 15 dana od dana primitka zahtjeva.

Pomoć u novcu ili u naravi

Članak 57.

- (1) Jednokratna pomoć odobrava se u naravi u slučajevima kada se utvrdi da je to povoljnije za korisnika ili pomoć u novcu ne koristi namjenski, odnosno postoji velika vjerojatnost da tu pomoć neće koristiti namjenski.
- (2) Jednokratnu pomoć može osigurati i jedinica lokalne samouprave u slučajevima propisanim općim aktom te jedinice.
- (3) Centar za socijalnu skrb razmjenjuje podatke s jedinicama lokalne samouprave o odobrenim jednokratnim pomoćima.
- (4) Jedinica lokalne samouprave dostavlja centru za socijalnu skrb popis korisnika i odobrenih jednokratnih pomoći iz stavka 3. ovoga članka.

Pogrebni troškovi korisnika pomoći za uzdržavanje

Članak 58.

- (1) Jednokratna pomoć u visini iz članka 56. stavka 1. ovoga Zakona odobrava se bez prethodne suglasnosti ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi osobi koja je snosila troškove pogreba korisnika pomoći za uzdržavanje.
- (2) Centar za socijalnu skrb odobrava plaćanje pogrebnih troškova do iznosa osnovnih troškova pogreba u mjestu smrti korisnika ili mjestu pogreba, a u iznos troškova uračunavaju se i troškovi prijevoza pokojnika.

Postupak za ostvarivanje jednokratne pomoći

Članak 59.

- (1) Ako je postupak za priznavanje jednokratne pomoći pokrenut na zahtjev, podnositelj je dužan točno navesti za koju namjenu treba pomoć i odrediti visinu potrebnih sredstava.
- (2) Prije donošenja odluke potrebno je pribaviti dokaze o postojanju osnovne životne potrebe koju osoba ne može podmiriti i utvrditi visinu iznosa kojim se ta potreba može podmiriti.
- (3) Centar je dužan donijeti rješenje o zahtjevu najkasnije u roku od osam dana od dana pokretanja postupka.

4. Potpore za obrazovanje

4.1. Potpora za troškove smještaja u učeničkom domu

Članak 60.

- (1) Centar za socijalnu skrb priznaje pravo na troškove smještaja u učeničkom domu kao potporu za obrazovanje člana obitelji polaznika srednje škole, ako obitelj ostvaruje pravo na pomoć za uzdržavanje.
- (2) Pravo na potporu iz stavka 1. ovoga članka priznaje se obitelji za člana smještenog u učeničkom domu ili polazniku srednje škole pod skrbništvom smještenom u učenički dom, u visini troškova smještaja, pod uvjetom:
  - da prosječni mjesečni prihod po članu obitelji, tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva, ne prelazi ili je jednak iznosu od 150% osnovice iz članka 32. stavka 1. ovoga Zakona,
  - ako je polaznik srednje škole dijete iz jednoroditeljske obitelji čiji prosječni mjesečni prihod po članu obitelji, tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva, ne prelazi ili je jednak iznosu od dvije osnovice iz članka 32. stavka 1. ovoga Zakona,
  - ako je polaznik srednje škole dijete pod skrbništvom čiji vlastiti prihod ne prelazi ili je jednak iznosu od 250% osnovice iz članka 32. stavka 1. ovoga Zakona.
- (3) Iznimno, djetetu s teškoćama u razvoju te djetetu smještenom u udomiteljskoj obitelji, polazniku srednje škole, ako pohađa školu izvan mjesta prebivališta udomitelja, a ne može mu se osigurati školovanje u mjestu prebivališta, priznaje se pravo na troškove smještaja u učeničkom domu.

4.2. Potpora za troškove prijevoza

Članak 61.

- (1) Osoba s invaliditetom i dijete s teškoćama u razvoju koji pohađaju nastavu radi stjecanja srednjoškolskog obrazovanja po posebnom programu ili osposobljavanja za samozbrinjavanje izvan mjesta svoga prebivališta, a ne postoji potreba da im se prizna pravo na usluge stalnog smještaja, imaju pravo na novčanu potporu za pokriće troškova prijevoza do svojeg prebivališta.
- (2) Rješenje o pravu iz stavka 1. ovoga članka donosi centar za socijalnu skrb.
- (3) Potpora iz stavka 1. ovoga članka obuhvaća troškove prijevoza u odlasku i povratku.
- (4) Novčani iznos potpore iz stavka 1. ovoga članka priznaje se po najnižoj cijeni za redovita prijevozna sredstva javnoga prometa za najkraću relaciju, a ako korisnik za prijevoz koristi osobno vozilo, u visini cijene vozne karte javnoga prijevoznog sredstva.

(5) Osoba s invaliditetom i dijete s teškoćama u razvoju koje pohađa nastavu u mjestu prebivališta ima pravo na potporu za pokriće troškova prijevoza ukoliko nema osiguran prijevoz po nekoj drugoj osnovi. Prijevoz u mjestu prebivališta osigurava jedinica lokalne samouprave.

(6) Pravo na troškove prijevoza radi stjecanja srednjoškolskog obrazovanja ima i dijete, korisnik pomoći za uzdržavanje i dijete smješteno u udomiteljskoj obitelji.

4.3. Potpora za školske udžbenike

Članak 62.

(1) Centar za socijalnu skrb može jednom godišnje odobriti jednokratnu novčanu potporu za nabavku obveznih školskih udžbenika za osnovne i srednje škole korisniku prava na pomoć za uzdržavanje i korisniku prava na smještaj u udomiteljsku obitelj, koji je učenik osnovne ili srednje škole, ako to pravo ne ostvaruje po drugoj osnovi.

(2) Centar za socijalnu skrb za korisnika potpore odobrava novčanu isplatu u vrijednosti 50% vrijednosti od popisa odabranih novih školskih udžbenika i pripadajućih nastavnih sredstava za određeni razred prema Konačnoj listi škole.

(3) Centar za socijalnu skrb u suradnji s lokalnom zajednicom osigurava sredstva za isplatu potpore iz stavka 1. ovoga članka te razmjenjuje podatke o odobrenim potporama u tu svrhu.

(4) Centar za socijalnu skrb razmjenjuje podatke s jedinicama lokalne samouprave o isplaćenim sredstvima za nabavku udžbenika iz stavka 1. ovoga članka.

(5) Jedinica lokalne samouprave dostavlja centru za socijalnu skrb popis korisnika i odobrenih jednokratnih potpora iz stavka 1. ovoga članka.

4.4. Potpora za redovito studiranje

Članak 63.

(1) Korisniku prava na stalni smještaj centar za socijalnu skrb priznaje pravo na mjesečnu novčanu potporu u visini četverostrukog iznosa osnovice iz članka 32. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Danom izvršnosti rješenja o priznavanju potpore za redovito studiranje korisniku prestaje pravo na stalni smještaj.

(3) Zahtjev za priznavanje prava iz stavka 1. ovoga članka može se podnijeti u roku od 6 mjeseci od dana prestanka prava na stalni smještaj.

(4) Pravo na potporu iz stavka 1. ovoga članka traje do završetka redovitog studiranja u skladu s programom studija koji korisnik pohađa, a najkasnije do 26. godine života.

(5) Korisniku se može odobriti potpora iz stavka 1. ovoga članka i tijekom ponavljanja godine u slučaju bolesti ili drugoga opravdanoga razloga, uz suglasnost ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

(6) Korisnik je dužan dostaviti dokaz o upisanoj godini najkasnije do 31. listopada svake godine dok traje studiranje te izvijestiti centar za socijalnu skrb o završetku studiranja.

(7) Pravo na potporu iz stavka 1. ovoga članka priznaje se neovisno o imovinskom stanju i prihodima korisnika iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 64.

Odredbe članka 43., 44. i 45. ovoga Zakona na odgovarajući se način primjenjuju kod ostvarivanja prava na pomoć za podmirenje troškova stanovanja, kao i kod ostvarivanja drugih prava na temelju ovoga Zakona.

5. Osobna invalidnina

Članak 65.

(1) Osobna invalidnina je novčana potpora namijenjena osobi s teškim invaliditetom ili drugim teškim trajnim promjenama u zdravstvenom stanju, u svrhu zadovoljavanja njezinih životnih potreba za uključivanje u svakodnevni život zajednice.

(2) Osoba iz stavka 1. ovoga članka ima pravo na osobnu invalidninu ako osobnu invalidninu ne ostvaruje po drugoj osnovi.

(3) Korisnik koji ostvaruje pravo na osobnu invalidninu po ovom Zakonu ili na temelju drugih propisa ne može istodobno ostvarivati pravo na doplatak za pomoć i njegu.

(4) Vrstu i težinu invaliditeta i vrstu i težinu promjene u zdravstvenom stanju pravilnikom propisuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

(5) Pravo na osobnu invalidninu priznaje centar za socijalnu skrb s danom podnošenja zahtjeva ili pokretanja postupka po službenoj dužnosti.

Članak 66.

(1) Osobna invalidnina iznosi mjesečno 250% osnovice iz članka 32. stavka 1. ovoga Zakona za osobu koja nema vlastiti prihod ni imovinu iz članka 37. podstavka 6. ovoga Zakona.

(2) Ako osoba iz članka 65. ovoga Zakona ostvaruje prihod po bilo kojoj osnovi, osobna invalidnina utvrđuje se kao razlika između iznosa iz stavka 1. ovoga članka i prosječnog prihoda ostvarenog u prethodna tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva.

(3) U prihod iz stavka 2. ovoga članka ne uračunava se pomoć za uzdržavanje i pomoć za troškove stanovanja koje su ostvarene na temelju ovoga Zakona, mirovina do iznosa najniže mirovine ostvarene za 40 godina mirovinskog staža, ortopedski dodatak, sredstva za uzdržavanje koje dijete ostvaruje na temelju propisa o obiteljskim odnosima i doplatak za djecu.

Članak 67.

(1) Ako roditelji korisnika osobne invalidnine koriste: roditeljni ili roditeljski dopust, rad s polovicom punoga radnog vremena, rad s polovicom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta, dopust ili rad s polovicom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta s težim smetnjama u razvoju ili mirovanje radnog odnosa do treće godine života djeteta po posebnim propisima, a dijete boravi 4 i više sati dnevno u predškolskoj, školskoj ili zdravstvenoj ustanovi, domu socijalne skrbi ili kod drugog pružatelja usluga boravka, osobna invalidnina isplaćuje se u iznosu od 125% osnovice iz članka 32. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Ako je djetetu ili odrasloj osobi osiguran stalni ili tjedni smještaj, po ovom Zakonu ili drugim propisima, ne može ostvariti pravo na osobnu invalidninu dok to pravo ostvaruje.

6. Doplatak za pomoć i njegu

Članak 68.

(1) Doplatak za pomoć i njegu je novčana potpora namijenjena osobi koja ne može sama udovoljiti osnovnim životnim potrebama uslijed čega joj je prijeko potrebna pomoć i njega druge osobe u organiziranju prehrane, pripremi i uzimanju obroka, nabavci namirnica, čišćenju i pospremanju stana, oblačenju i svlačenju, održavanju osobne higijene, kao i obavljanju drugih osnovnih životnih potreba.

(2) Osoba iz stavka 1. ovoga članka ima pravo na doplatak za pomoć i njegu ako:

- nema sklopljen ugovor o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju,
- prosječni mjesečni prihod osobe ako je samac ne prelazi iznos od 250% osnovice iz članka 32. stavka 1. ovoga Zakona, odnosno ako prosječni mjesečni prihod članova njezine obitelji ne prelazi iznos od 200% osnovice iz članka 32. stavka 1. ovoga Zakona u prethodna tri mjeseca prije mjeseca u kojem je podnesen zahtjev, odnosno pokrenut postupak po službenoj dužnosti, i
- ako doplatak za pomoć i njegu ne može ostvariti po drugoj osnovi.

(3) Pravo na doplatak za pomoć i njegu priznaje centar za socijalnu skrb s danom podnošenja zahtjeva ili pokretanja postupka po službenoj dužnosti.

Članak 69.

(1) Pravo na doplatak za pomoć i njegu može se priznati u punom ili smanjenom iznosu, ovisno o tome postoji li prijeka potreba pomoći i njege druge osobe u punom ili smanjenom opsegu.

(2) Vrstu i opseg prijeko potrebe trajne ili privremene pomoći i njege pravilnikom propisuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 70.

Visina doplatka za pomoć i njegu iznosi:

- u punom iznosu 100% osnovice iz članka 32. stavka 1. ovoga Zakona,
- u smanjenom iznosu 70% osnovice iz članka 32. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 71.

(1) Pravo na doplatak za pomoć i njegu u punom iznosu, neovisno o uvjetima iz članka 68. stavka 2. podstavka 2. ovoga Zakona, ima:

- osoba s težim invaliditetom,
- osoba s težim trajnim promjenama u zdravstvenom stanju,
- slijepa, gluha i gluhoslijepa osoba koja nije osposobljena za samostalan život i rad.

(2) Pravo na doplatak za pomoć i njegu u smanjenom iznosu, neovisno o uvjetima iz članka 68. stavka 2. podstavka 2. ovoga Zakona, ima:

- slijepa, gluha i gluhoslijepa osoba koja je osposobljena za samostalan život i rad i
- osoba potpuno lišena poslovne sposobnosti.

Članak 72.

(1) Pravo na doplatu za pomoć i njegu ne može ostvariti osoba kojoj je priznato pravo na osobnu invalidninu po ovom Zakonu ili na temelju drugih propisa, ili joj je osiguran stalni ili tjedni smještaj u ustanovi socijalne skrbi i kod drugih pružatelja socijalnih usluga, u zdravstvenoj ili u drugoj ustanovi.

(2) Doplatu za pomoć i njegu ne isplaćuje se za vrijeme koje je korisnik doplatka za pomoć i njegu proveo u zdravstvenoj ustanovi ili u drugoj ustanovi dulje od 15 dana, u kojoj mu je osigurana njega i pomoć druge osobe.

(3) Korisniku kojemu je priznato pravo na doplatu za pomoć i njegu iznimno se može osigurati i usluga pomoći i njege u kući za zadovoljenje pojedine potrebe iz članka 68. stavka 1. ovoga Zakona koju mu ne mogu pružiti članovi obitelji.

Članak 73.

(1) Pravo na doplatu za pomoć i njegu nema dijete čiji roditelj koristi roditeljski dopust ili mirovanje radnog odnosa do treće godine života djeteta po posebnim propisima.

(2) Dijete za koje roditelj koristi pravo na rad s polovicom punoga radnog vremena, rad s polovicom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta, dopust ili rad s polovicom punog radnog vremena radi pojačane njege djeteta s težim smetnjama u razvoju po posebnim propisima, može ostvariti pravo na doplatu za pomoć i njegu u smanjenom iznosu, ako ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom.

7. Status roditelja njegovatelja ili status njegovatelja

Članak 74.

(1) Pravo na status roditelja njegovatelja priznaje centar za socijalnu skrb jednom od roditelja djeteta s teškoćama u razvoju, odnosno osobe s invaliditetom, koje je potpuno ovisno o pomoći i njezi druge osobe tako da mu je zbog održavanja života potrebno pružanje specifične njege izvođenjem medicinsko-tehničkih zahvata, za koju je prema preporuci liječnika roditelj osposobljen.

(2) Pravo na status roditelja njegovatelja priznaje se jednom od roditelja djeteta s teškoćama u razvoju, odnosno osobe s invaliditetom, zbog kojih je u potpunosti nepokretna i uz pomoć ortopedskih pomagala, te roditelju djeteta s teškoćama u razvoju, odnosno osobe s invaliditetom s više vrsta teških oštećenja (tjelesnih, mentalnih, intelektualnih ili osjetilnih), zbog kojih je potpuno ovisno o pomoći i njezi druge osobe pri zadovoljavanju osnovnih životnih potreba.

(3) Roditelju iz stavka 2. ovoga članka priznaje se pravo na status roditelja njegovatelja kada dijete s teškoćama u razvoju, odnosno osoba s invaliditetom boravi manje od 4 sata dnevno u predškolskoj, obrazovnoj ili zdravstvenoj ustanovi, domu socijalne skrbi ili kod drugog pružatelja usluga boravka.

(4) Roditelju iz stavka 2. ovoga članka priznaje se pravo na status roditelja njegovatelja samo kada dijete s teškoćama u razvoju, odnosno osoba s invaliditetom boravi u predškolskoj, školskoj ili zdravstvenoj ustanovi i više od 4 sata dnevno uz uvjet da mu roditelj pruža usluge pomoći i njege.

(5) Pravo iz stavka 1. i 2. ovoga članka pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom, roditelj njegovatelj koristi i nakon punoljetnosti djeteta dok takva potreba traje, a najdulje do navršene 65 godine života roditelja njegovatelja, osim u slučaju ako se pružanje specifične njege djetetu ne može osigurati putem osoba iz stavka 6., 7. ili 9. ovoga članka, dok mu može pružati specifičnu njegu.

(6) Iznimno, kada dijete s teškoćama u razvoju nema roditelja ili niti jedan od roditelja ne živi s djetetom i o njemu ne brine, ili živi s djetetom ali nije u mogućnosti pružiti mu potrebnu njegu zbog svojeg psihofizičkog stanja, jednom od članova obitelji može se na njegov zahtjev priznati status njegovatelja.

(7) Pravo na status roditelja njegovatelja umjesto roditelja može se priznati i bračnom ili izvanbračnom drugu roditelja djeteta s teškoćama u razvoju, odnosno osobe s invaliditetom iz stavka 1. i 2. ovoga članka, koji živi u obiteljskoj zajednici s djetetom.

(8) Ukoliko u obitelji ima dvoje ili više djece s teškoćama u razvoju, odnosno osoba s invaliditetom iz stavka 1. i 2. ovoga članka, status roditelja njegovatelja mogu steći oba roditelja.

(9) Ukoliko u jednoroditeljskoj obitelji ima dvoje ili više djece s teškoćama u razvoju, odnosno osoba s invaliditetom iz stavka 1. i 2. ovoga članka, status roditelja njegovatelja može se priznati, osim roditelja, i jednom od članova obitelji pod uvjetima iz stavka 7. ovoga članka.

(10) Status roditelja njegovatelja ili njegovatelja ne može se priznati roditelju djeteta ili drugim osobama iz stavka 6., 7. i 9. ovoga članka kojemu je osigurana usluga stalnog smještaja, poludnevnog ili cjelodnevnog boravka u skladu s ovim Zakonom.

Članak 75.

Vrstu specifične njege uz izvođenje medicinsko-tehničkih zahvata i težinu oštećenja (tjelesnih, mentalnih, intelektualnih ili osjetilnih) iz članka 74. stavka 1. ovoga Zakona, pravilnikom propisuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 76.

(1) Roditelj njegovatelj ili njegovatelj imaju pravo na naknadu u iznosu pet osnovica iz članka 32. stavka 1. ovoga Zakona, prava iz mirovinskoga osiguranja, zdravstvenog osiguranja i prava za vrijeme nezaposlenosti, kao zaposlena osoba prema posebnim propisima.

(2) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi putem centra za socijalnu skrb vrši obračun i isplatu naknade iz stavka 1. ovoga članka i uplaćuje sve doprinose za obvezna osiguranja, a sredstva za te namjene osiguravaju se u državnom proračunu.

(3) Osnovica za uplatu doprinosa je najniža mjesečna osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za tekuću godinu.

(4) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi vodi evidenciju fizičkih osoba kojima je priznato pravo na status roditelja njegovatelja ili njegovatelja.

(5) Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi pravilnikom propisuje sadržaj i način vođenja evidencije iz stavka 4. ovoga članka.

Članak 77.

(1) Roditelj njegovatelj i njegovatelj ostvaruju naknadu i za vrijeme privremene nesposobnosti za pružanje njege zbog bolesti kao i tijekom odmora, kada ne obavlja poslove njegovatelja, a djetetu je osiguran vikend-smještaj ili privremeni smještaj tijekom godišnjeg odmora roditelja njegovatelja po odredbama ovoga Zakona te ako je dijete na bolničkom liječenju najduže 2 mjeseca.

(2) Roditelj njegovatelj i njegovatelj može koristiti odmor u trajanju do 4 tjedna tijekom godine.

(3) Pravo na status roditelja njegovatelja ili njegovatelja prestaje:

- na zahtjev roditelja njegovatelja ili njegovatelja,
- ako nije u mogućnosti pružati potrebnu njegu djetetu zbog svojeg psihofizičkoga stanja,
- ako zbog neopravdanih razloga ne obavlja poslove njegovatelja,
- ako se nalazi u pritvoru, odnosno istražnom zatvoru ili na izdržavanju kazne zatvora u trajanju duljem od 2 mjeseca,
- kada navršši 65 godina života, osim u slučaju iz članka 74. stavka 5. ovoga Zakona,
- te smrću djeteta, roditelja ili njegovatelja.

Članak 78.

(1) Rješenje kojim se priznaje pravo na status roditelja njegovatelja ili njegovatelja donosi centar za socijalnu skrb.

(2) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi na prvostupanjsko rješenje daje suglasnost ili ga može poništiti u cijelosti ili djelomično ili ga izmijeniti.

(3) Rok za davanje suglasnosti je tri mjeseca, a počinje teći od dana zaprimanja prvostupanjskog predmeta.

(4) Iznimno od odredbe stavka 3. ovoga članka, ako je u postupku davanja suglasnosti potrebno pribaviti nalaz i mišljenje tijela vještačenja, rok za davanje suglasnosti ne teče do završetka postupka vještačenja.

(5) Ukoliko ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi ne izda suglasnost u roku iz stavka 3. ovoga članka, smatra se da je dana suglasnost na rješenje iz stavka 1. ovoga članka.

8. Naknada do zaposlenja

Članak 79.

(1) Pravo na naknadu do zaposlenja ima dijete s teškoćama u razvoju, odnosno osoba s invaliditetom kojoj je tjelesno, mentalno, intelektualno ili osjetilno oštećenje utvrđeno sukladno članku 65. stavku 4. ovoga Zakona, nakon završetka osnovnoškolskog, srednjoškolskog ili visokoškolskog obrazovanja, a najranije s navršenih 15 godina života.

(2) Odluku o priznavanju prava na naknadu do zaposlenja donosi mjesno nadležan centar za socijalnu skrb.

(3) Naknada do zaposlenja koju na temelju svoje odluke, u mjesečnim iznosima, isplaćuje nadležan centar za socijalnu skrb, tereti sredstva državnoga proračuna na poziciji Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

(4) Visina naknade do zaposlenja iznosi 70% od osnovice iz članka 32. ovoga Zakona.

(5) Pravo na naknadu do zaposlenja iz stavka 1. ovoga članka prestaje danom zaposlenja korisnika, a pravo se može ponovno priznati ako zaposlenje prestane neovisno o volji korisnika i on ne ostvaruje naknadu za vrijeme nezaposlenosti prema drugim propisima.

(6) Korisnik koji ostvaruje naknadu iz stavka 1. ovoga članka ne može istodobno ostvariti doplatak za pomoć i njegu na temelju ovoga Zakona.

9. Inkluzivni dodatak

Članak 80.

(1) Inkluzivni dodatak je novčana potpora namijenjena osobama s invaliditetom radi stvaranja uvjeta za izjednačavanje mogućnosti za njihovo uključivanje u svakodnevni život.

(2) Pravo na inkluzivni dodatak ima osoba s utvrđenim dugotrajnim tjelesnim, mentalnim, intelektualnim ili osjetilnim oštećenjima, koja u međudjelovanju s različitim preprekama mogu sprječavati njezino puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima, zbog čega postoji potreba za određenom razinom potpore u obavljanju aktivnosti za uključivanje u svakodnevni život.

(3) Potpora iz stavka 1. ovoga članka određuje se u sedam razina.

(4) Za pojedine skupine osoba s invaliditetom u sklopu sedam razina utvrđuju se minimalne razine potpore na sljedeći način:

1. osobi s tjelesnim oštećenjem koja je upućena na samostalnu uporabu invalidskih kolica dodjeljuje se inkluzivni dodatak u iznosu razine 3.,

2. ako kod osobe iz točke 1. ovoga stavka postoji inkontinencija stolice ili mokraćne, odnosno disfunkcija mokraćnog mjehura ili zadnjeg crijeva, dodjeljuje se inkluzivni dodatak u iznosu razine 4.,

3. ako je osobi iz točke 1. izrazito onemogućena funkcionalna uporaba gornjih ekstremiteta, dodjeljuje se inkluzivni dodatak u iznosu razine 5.,

4. osobi s visokim stupnjem oštećenja vida (slabovidna osoba) dodjeljuje se inkluzivni dodatak u iznosu razine 3.,

5. slijepoj se osobi dodjeljuje inkluzivni dodatak u iznosu razine 4.,

6. gluhoj i nagluhoj osobi s težim oštećenjem sluha kada je spontani razvoj glasovnog govora značajno otežan dodjeljuje se inkluzivni dodatak u iznosu razine 3.,

7. gluhoslijepoj osobi koja je slijepa i čiji je sluh oštećen u tako visokom stupnju da onemogućuje verbalnu i akustičku komunikaciju s okolinom dodjeljuje se inkluzivni dodatak u iznosu razine 5.,

8. osobi s intelektualnim oštećenjem težeg stupnja (IQ ispod 34) dodjeljuje se inkluzivni dodatak u iznosu razine 4.,

9. osobi s autizmom kod koje postoji teško oštećenje u komunikaciji, uspostavi socijalnih odnosa, intelektualnog i emocionalnog funkcioniranja te izraženih promjena u ponašanju, dodjeljuje se inkluzivni dodatak u iznosu razine 4.,

10. osobi s mentalnim oštećenjem kod koje postoje promjene u ponašanju i reakcijama koje su uzrokovane organskim čimbenikom koji dovodi do teških oštećenja u intelektualnom, emocionalnom i socijalnom funkcioniranju ili psihozom s dugotrajnim progresivnim tijekom uz izraženu dezorganizaciju osobnosti, dodjeljuje se inkluzivni dodatak u iznosu razine 4.

(5) Ukupnu razinu potpore određuje se prema posebnim kriterijima za procjenu.

(6) Uvjeti, područja, kriterije i način procjene razine potrebne potpore osoba s invaliditetom, iznos novčane potpore te druga pitanja povezana s inkluzivnim dodatkom, uređuju se posebnim zakonom.

10. Socijalne usluge

Članak 81.

(1) Socijalne usluge obuhvaćaju sve aktivnosti, mjere i programe namijenjene sprječavanju, prepoznavanju i rješavanju problema i poteškoća pojedinaca, obitelji, skupina i zajednica te poboljšanju kvalitete njihovog života u zajednici.

(2) Socijalne usluge se mogu pružati privremeno, povremeno i stalno, u skladu s potrebama i najboljim interesima korisnika.

(3) Socijalne usluge se organiziraju kao usluge za djecu, mladež i obitelj i usluge za odrasle osobe, uz uvažavanje socijalnih veza i okruženja korisnika i obitelji.

(4) Radi sigurnosti korisnika u situacijama koje ugrožavaju njihov život, zdravlje i dobrobit, socijalne usluge se osiguravaju 24 sata dnevno i u obliku hitnih intervencija.

(5) Socijalne usluge uključuju i socijalnu akciju kao aktivnost usmjerenu na promicanje prava korisnika i povezivanje svih pružatelja socijalnih usluga u lokalnoj zajednici u cilju podizanja kvalitete života socijalno osjetljivih skupina.

Vrste socijalnih usluga

Članak 82.

(1) Socijalne usluge po ovom Zakonu su:

1. prva socijalna usluga (informiranje, prepoznavanje i početna procjena potreba),
2. usluga savjetovanja i pomaganja,
3. usluga obiteljske medijacije,
4. usluga pomoći i njege u kući,
5. usluga stručne pomoći u obitelji,
6. usluga rane intervencije,
7. usluga pomoći pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja (integracija),
8. usluga boravka,
9. usluga smještaja,
10. usluga stručne potpore u obavljanju poslova i zapošljavanju.

(2) Prva socijalna usluga, savjetovanje i pomaganje, obiteljska medijacija, pomoć i njega u kući, stručna pomoć u obitelji, rana intervencija, pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja, boravak te stručna potpora u obavljanju poslova i zapošljavanju su usluge skrbi u obitelji i lokalnoj zajednici i smatraju se izvaninstitucijskim uslugama.

(3) Smještaj je usluga skrbi izvan vlastite obitelji, koja se ostvaruje kao institucijska skrb u domovima ili drugim pravnim osobama ili kao izvaninstitucijska skrb u udomiteljskoj obitelji, obiteljskom domu, organiziranom stanovanju ili u zajednici stambenih jedinica.

(4) Centar za socijalnu skrb prioritetno priznaje korisniku pravo na usluge skrbi u obitelji i lokalnoj zajednici, a samo iznimno ako korisniku tim uslugama ne mogu podmiriti sve njegove potrebe i ispunjava uvjete za smještaj te ako u lokalnoj zajednici nije razvijena mreža izvaninstitucijskih usluga pa nema uvjeta za ostvarivanje toga prava, korisniku se priznaje pravo na skrb izvan vlastite obitelji kao smještaj.

(5) Usluge iz stavka 1. ovoga članka pružaju se prema normativima i sadržaju usluga koje pravilnikom propisuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

(6) Za usluge iz stavka 1. točke 4. do 10. ovoga članka centar za socijalnu skrb donosi rješenje.

1. Prva socijalna usluga

Članak 83.

(1) Prva socijalna usluga obuhvaća informiranje korisnika o socijalnim uslugama i pružateljima usluga, pomoć korisniku pri utvrđivanju njegovih potreba, početnu procjenu resursa korisnika te podršku i pomoć pri izboru prava iz sustava socijalne skrbi.

(2) Uslugu iz stavka 1. ovoga članka pružaju centri za socijalnu skrb.

2. Usluga savjetovanja i pomaganja pojedincu

Članak 84.

(1) Savjetovanje i pomaganje pojedincu je usluga sustavne stručne pomoći koja obuhvaća sve oblike savjetovanja, usmjeravanja i pomoći za prevladavanje poteškoća, stvaranja uvjeta za očuvanje i razvoj osobnih mogućnosti i odgovornoga odnosa pojedinca prema sebi, obitelji i društvu.

(2) Savjetovanje i pomaganje iz stavka 1. ovoga članka pruža se korisniku radi prevladavanja nedaća i teškoća u vezi s bolešću, starošću, smrću člana obitelji, invalidnošću, teškoćama u razvoju, uključivanjem u svakodnevni život nakon duljega boravka u domu socijalne skrbi ili kod drugog pružatelja socijalnih usluga, zdravstvenoj ili penalnoj ustanovi, te u drugim nepovoljnim okolnostima ili kriznim stanjima.

(3) Savjetovanje i pomaganje pružaju stručni radnici centra za socijalnu skrb, obiteljskog centra i drugi pružatelji socijalnih usluga u zajednici.

(4) Radi prevladavanja teškoća u komunikaciji i mobilnosti, gluhe i gluhoslijepe osobe imaju pravo na pomoć stručnog prevoditelja u postupcima ostvarivanja prava iz socijalne skrbi.

2.1. Usluga savjetovanja i pomaganja obitelji

Članak 85.

- (1) Savjetovanje i pomaganje obitelji je socijalna usluga koja obuhvaća stručno savjetovanje i sve oblike stručne pomoći pri prevladavanju obiteljskih poteškoća i poteškoća roditelja u odgoju i skrbi za djecu te osposobljavanje obitelji za funkcioniranje u svakodnevnom životu.
- (2) Usluga iz stavka 1. ovoga članka uključuje savjetovanje, intenzivnu podršku obitelji u krizi i dugoročni rad s članovima obitelji usmjeren na poboljšanje obiteljskih odnosa.
- (3) Usluga intenzivne potpore obitelji u krizi je savjetodavno-terapijska i socijalno-edukativna usluga koja se pruža obiteljima u krizi, kao i udomiteljskim obiteljima u cilju unapređivanja obiteljskih odnosa, prevladavanja kriznih situacija i usvajanja znanja i vještina za uspješno roditeljstvo, odnosno udomiteljstvo.
- (4) Usluga iz stavka 3. ovoga članka provodi se nakon sveobuhvatne procjene obiteljskih rizika, snaga i potreba u skladu s individualnim planom promjene s obitelji i planom intervencija kojima se u vremenski ograničenom razdoblju od najduže 6 mjeseci očekuje osnaživanje obitelji za promjenu i osposobljavanje roditelja za skrb o djeci u obitelji.
- (5) Savjetovanje i pomaganje pružaju stručni radnici obiteljskog centra, centra za socijalnu skrb, domova socijalne skrbi i drugih pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi, u suradnji s drugim pružateljima usluga u zajednici i drugim osobama koje mogu utjecati na obitelj.

3. Usluga obiteljske medijacije

Članak 86.

- (1) Obiteljska medijacija je socijalna usluga koja se pruža u specifičnom postupku rješavanja obiteljskih sukoba uz pomoć educiranog medijatora čiji je cilj postizanje sporazuma o neriješenim sporovima i sukobima za dobrobit cijele obitelji.
- (2) Usluga iz stavka 1. ovoga članka pruža se članovima obitelji kada se u vremenski ograničenom razdoblju od najduže 3 mjeseca očekuje postizanje sporazuma oko neriješenih obiteljskih pitanja, u skladu s individualnim planom ili prema odluci suda.
- (3) Uslugu iz stavka 1. ovoga članka pružaju stručni radnici obiteljskog centra, centra za socijalnu skrb i drugih pravnih i fizičkih osoba koje imaju educiranog medijatora.

4. Usluga pomoći i njege u kući

Članak 87.

- (1) Pravo na uslugu pomoći i njegu u kući centar za socijalnu skrb može odobriti osobi kojoj je zbog tjelesnog, mentalnog, intelektualnog ili osjetilnog oštećenja ili trajnih promjena u zdravstvenom stanju ili starosti prijeko potrebna pomoć i njega druge osobe:
- koja nema mogućnosti da joj pomoć i njegu osiguraju roditelj, bračni drug i djeca,
  - koja nema sklopljen ugovor o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju,
  - ako prihod samca ili prihod po članu obitelji ne prelazi iznos od 300% osnovice iz članka 32. stavka 1. ovoga Zakona,
  - ako joj je na području njezinog prebivališta, pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom, moguće osigurati takvu pomoć.
- (2) Pravo na uslugu pomoći i njege u kući, pod uvjetima iz stavka 1. ovoga članka, odobrit će se i osobi kojoj je zbog privremenih promjena u zdravstvenom stanju ili tjelesnog oštećenja, prijeko potrebna pomoć i njega druge osobe.

Članak 88.

Pravo na uslugu pomoći i njega u kući može obuhvatiti:

- organiziranje prehrane (nabava i dostava gotovih obroka u kuću, odnosno nabava živežnih namirnica, pomoć u pripremanju obroka, pranje posuđa i dr.),
- obavljanje kućnih poslova (pospremanje stana, donošenje vode, ogrjeva i slično, organiziranje pranja i glačanja rublja, nabava lijekova i drugih potrepština),
- održavanje osobne higijene (pomoć u oblačenju i svlačenju, u kupanju i obavljanju drugih higijenskih potreba),
- zadovoljavanje drugih svakodnevnih potreba.

Članak 89.

Usluge pomoći i njege u kući pruža centar za pomoć i njegu, dom socijalne skrbi, udruga, vjerska zajednica i druga pravna i fizička osoba koja obavlja djelatnost socijalne skrbi, u skladu s uvjetima propisanim ovim Zakonom.

5. Usluga stručne pomoći u obitelji

Članak 90.

- (1) Usluga stručne pomoći u obitelji priznaje se djeci s teškoćama u razvoju i odraslim osobama s invaliditetom, a obuhvaća psihosocijalnu rehabilitaciju koja se pruža u obliku i na način koji odgovara dobi korisnika, vrsti i težini invaliditeta i drugim potrebama korisnika, njegove obitelji ili obitelji udomitelja.
- (2) Psihosocijalna rehabilitacija u smislu ovoga Zakona podrazumijeva rehabilitaciju koja potiče razvoj kognitivnih i funkcionalnih vještina, kao i razvoj socijalnih vještina korisnika, a može uključivati: vježbe orijentacije i kretanja u prostoru, vježbe svakodnevnih vještina, vježbe vida, tiflotehničku obuku, obuku za brajicu, audiorehabilitaciju, usvajanje znakovnog jezika, logopedsku podršku, senzornu integraciju, kineziterapiju i sportsko-rekreacijske aktivnosti, glazboterapiju i glazbene aktivnosti, likovnu terapiju i likovne aktivnosti, psihološku ili sociopedagošku podršku, odgoj i edukacijsku rehabilitaciju i socijalnu rehabilitaciju.
- (3) Usluga stručne pomoći u obitelji pruža se korisniku u njegovoj obitelji, odnosno u obitelji udomitelja, a može se odrediti u trajanju do 5 sati tjedno.
- (4) Stručnu pomoć u obitelji pruža dom socijalne skrbi, udruga, vjerska zajednica ili druga pravna ili fizička osoba koja obavlja djelatnost socijalne skrbi.
- (5) Centar za socijalnu skrb priznaje uslugu iz stavka 1. ovoga članka na temelju prethodno pribavljenog mišljenja pružatelja usluga o vrsti, trajanju i učestalosti usluge iz stavka 1. ovoga članka.

6. Usluga rane intervencije

Članak 91.

- (1) Usluga rane intervencije obuhvaća stručnu poticajnu pomoć djeci i stručnu i savjetodavnu pomoć njihovim roditeljima, uključujući druge članove obitelji te udomitelja za djecu, kod nekog utvrđenog razvojnog rizika ili razvojne teškoće djeteta.
- (2) Usluga rane intervencije pruža se djeci i roditeljima, odnosno udomiteljima za djecu u njihovom domu ili kod pružatelja usluge, radi uključivanja djeteta u širu socijalnu mrežu, ako se takva usluga ne osigurava u okviru zdravstvene djelatnosti.
- (3) Usluga rane intervencije pruža se djetetu kod kojeg je u ranoj dobi utvrđeno odstupanje u razvoju, razvojni rizik ili razvojne poteškoće, u pravilu do navršene 3. godine života, a najdulje do navršene 7. godine života.
- (4) Nakon prethodno pribavljenog mišljenja liječnika, centar za socijalnu skrb traži ocjenu pružatelja usluge o trajanju i učestalosti pružanja usluge iz stavka 1. ovoga članka te rješenjem priznaje pravo na pružanje usluge.
- (5) Uslugu rane intervencije mogu pružati dom socijalne skrbi, udruga, vjerska zajednica ili druga pravna ili fizička osoba koja pruža usluge djeci ili osobama s invaliditetom, pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.
- (6) Usluga rane intervencije može se pružati u domu korisnika i/ili u pravnim ili fizičkim osobama iz stavka 5. ovoga članka.
- (7) Korisnik kojemu se pružaju usluge rane intervencije ne može istodobno koristiti usluge stručne pomoći u obitelji (patronaže) i usluge povremenog boravka.

7. Usluga pomoći pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja (integracija)

Članak 92.

- (1) Usluga stručne pomoći pri uključivanju djeteta s teškoćama u razvoju ili mlađe punoljetne osobe s invaliditetom u programe redovitih predškolskih ili školskih ustanova (integracija) pruža se odgajateljima, učiteljima i nastavnicima u predškolskim i školskim ustanovama.
- (2) Centar za socijalnu skrb priznaje uslugu iz stavka 1. ovoga članka nakon prethodno pribavljenog mišljenja predškolske ili školske ustanove i ocjene pružatelja usluge o trajanju i učestalosti pružanja usluge.
- (3) Uslugu iz stavka 1. ovoga članka pružaju dom socijalne skrbi, udruga, vjerska zajednica ili druga pravna osoba koja pruža usluge djeci s teškoćama u razvoju i mlađim punoljetnim osobama s invaliditetom, pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.

8. Usluga boravka

Članak 93.

- (1) Usluge boravka obuhvaćaju cjelodnevni, poludnevni i povremeni boravak.
- (2) Cjelodnevni boravak je boravak dulji od 8 sati dnevno u sklopu kojega se osigurava zadovoljavanje životnih potreba korisnika pružanjem usluga: prehrane, održavanja osobne higijene, brige o zdravlju, čuvanja, odgoja, njege, radnih aktivnosti, psihosocijalne potpore i rehabilitacije, organiziranjem slobodnog vremena, organiziranog prijevoza te drugih usluga, ovisno o utvrđenim potrebama i izboru korisnika.

(3) Poludnevni boravak smatra se boravak u trajanju od 4 do 8 sati dnevno, u kojem vremenu se osigurava pružanje usluga iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Cjelodnevni i poludnevni boravak može se provoditi jedan dan u tjednu, više puta tjedno ili tijekom svih radnih dana u tjednu.

(5) Povremeni boravak je boravak u trajanju do najviše 12 sati tjedno, prema utvrđenoj potrebi individualnog rada s korisnikom.

(6) Tijekom povremenog boravka osiguravaju se korisniku usluge psihosocijalne rehabilitacije, ovisno o potrebama korisnika.

(7) Centar za socijalnu skrb priznaje uslugu povremenog boravka djetetu s teškoćama u razvoju ili odrasloj osobi s invaliditetom, uz prethodno pribavljeno mišljenje tijela vještačenja o potrebi individualnoga rada u provođenju psihosocijalne rehabilitacije i ocjene pružatelja usluga o trajanju i učestalosti boravka.

9. Usluga smještaja

Članak 94.

(1) Pravo na usluge smještaja priznaje centar za socijalnu skrb, a obuhvaćaju usluge prihvata, stanovanja, prehrane, nabave odjeće i obuće, održavanja osobne higijene, brige o zdravlju i njege, čuvanja, odgoja i obrazovanja, radnih aktivnosti, psihosocijalne rehabilitacije te organiziranja slobodnog vremena.

(2) Smještaj može biti privremeni, tjedni i stalni smještaj.

(3) Korisniku smještaja se može tijekom smještaja priznati pravo na više vrsta usluga propisanih ovim Zakonom, ovisno o utvrđenim potrebama i izboru korisnika.

(4) Usluge smještaja obuhvaćaju i pripremu korisnika za povratak u vlastitu obitelj, udomiteljsku obitelj ili za samostalan život te pripremu djeteta za posvojenje ili smještaj u udomiteljsku obitelj.

Članak 95.

(1) Usluga smještaja priznaje se djeci bez roditelja, djeci koju roditelji zanemaruju ili zlorabe svoje roditeljske dužnosti te djeci i mlađim punoljetnicima s problemima u ponašanju, ili kad je to iz drugih razloga u interesu djece ili mlađih punoljetnih osoba.

(2) Ako to interesi djeteta zahtijevaju, usluga smještaja priznaje se djetetu čiji roditelji zbog bolesti, neriješenog stambenog pitanja ili drugih životnih nedaća nisu u mogućnosti privremeno brinuti o djetetu.

(3) Usluga smještaja priznaje se djeci i odraslim osobama – žrtvama obiteljskog nasilja i žrtvama trgovanja ljudima.

Članak 96.

(1) Djetetu, a posebno djetetu mlađem od sedam godina, centar za socijalnu skrb priznaje pravo na smještaj u udomiteljsku obitelj sukladno uvjetima propisanim ovim Zakonom.

(2) Djetetu iz stavka 1. ovoga članka centar za socijalnu skrb može priznati pravo na smještaj u dom socijalne skrbi ili drugu pravnu osobu ili kod fizičke osobe koja obavlja djelatnost socijalne skrbi samo u slučaju ako mu se u trenutku nastanka potrebe ne može osigurati smještaj sukladno stavku 1. ovoga članka, ali takav smještaj može trajati najduže do šest mjeseci.

(3) U slučaju potrebe za pružanjem tretmanskih ili zdravstvenih usluga djetetu koje se ne mogu osigurati kod pružatelja usluga iz stavka 1. ovoga članka, smještaj može trajati duže od roka iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Centar za socijalnu skrb koji je priznao pravo na smještaj djeteta iz stavka 1. ovoga članka i djeteta starijeg od 7 godina, dužan je brinuti o njegovom najboljem interesu te osigurati uvjete za njegov što brži povratak u vlastitu ili udomiteljsku obitelj, odnosno za zasnivanje posvojenja u skladu s individualnim planom koji izrađuje zajedno s pružateljem usluga.

(5) Centar za socijalnu skrb koji priznaje pravo na smještaj djeci koja su braća i sestre, u suradnji s pružateljem usluga, dužan je braći i sestrama osigurati zajednički smještaj.

Članak 97.

Usluga smještaja priznaje se trudnici 3 mjeseca prije poroda ili roditelju s djetetom do 6 mjeseci, a iznimno ako je to u interesu djeteta do godine dana života djeteta koji nema stana, odnosno nema osiguran smještaj ili zbog poremećenih odnosa u obitelji ne može ostati s djetetom u obiteljskom domu.

Članak 98.

(1) Usluga smještaja priznaje se osobama s tjelesnim, intelektualnim ili osjetilnim oštećenjem kad je to najsvrhovitije radi njihova čuvanja i odgoja, školovanja, osposobljavanja ili psihosocijalne rehabilitacije te drugih razloga zbog kojih se skrb o toj osobi, privremeno ili trajno, ne može osigurati na drugi način, i to u obliku i na način koji odgovara njihovoj dobi, vrsti i stupnju njihova oštećenja.

(2) Pravo na uslugu smještaja priznaje se osobi s tjelesnim, intelektualnim ili osjetilnim oštećenjem ako joj je, radi provođenja osposobljavanja za samostalan rad, potrebno osigurati stalni smještaj.

Članak 99.

Usluga smještaja priznaje se osobi s mentalnim oštećenjima, osobi ovisnoj o alkoholu, drogi, kockanju i drugim oblicima ovisnosti, a skrb joj se ne može pružiti u vlastitoj obitelji.

Članak 100.

(1) Usluga smještaja priznaje se odrasloj i starijoj osobi kojoj je zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju i nemoći prijeko potrebna stalna pomoć i njega druge osobe.

(2) Usluga smještaja priznaje se teško oboljeloj osobi kojoj se dugotrajna zdravstvena zaštita i njega ne može osigurati u obitelji ili u zdravstvenoj ustanovi.

(3) Usluga smještaja iz stavka 1. i 2. ovoga članka neće se priznati osobi kojoj pomoć i njegu mogu pružiti članovi obitelji ili se pomoć i njega može osigurati na drugi način.

(4) Usluga smještaja priznat će se osobi nesposobnoj za rad koja se nalazi u posebno teškim životnim prilikama koje se ne mogu otkloniti primjenom drugih prava iz socijalne skrbi ili na drugi način.

(5) Privremeni smještaj može se priznati i stranom državljaninu, kao i osobi bez državljanstva, koja nema prebivalište u Republici Hrvatskoj.

9.1. Dodatak za osobne potrebe smještenog korisnika

Članak 101.

(1) U okviru usluga stalnog ili privremenog smještaja korisnik ima pravo na dodatak za osobne potrebe mjesečno, u visini 20% iznosa osnovice iz članka 32. ovoga Zakona, ako vlastitim prihodima ili imovinom ne može osigurati zadovoljavanje osobnih potreba na smještaju.

(2) Osobne potrebe u smislu ovoga Zakona su potrebe osobne naravi koje korisnik želi zadovoljiti, a ne pružaju se u okviru usluge smještaja po ovom Zakonu.

(3) Korisniku smještaja koji svim svojim prihodima sudjeluje u plaćanju troškova smještaja, centar za socijalnu skrb neće u prihode uračunavati iznos sredstava za osobne potrebe niti mu ih isplaćivati pri odlučivanju o plaćanju tih troškova.

(4) Novčanim sredstvima dodatka za osobne potrebe korisnika smještaja može iznimno raspolagati službena osoba koju ovlasti odgovorna osoba pružatelja usluge smještaja i to samo za osobne potrebe korisnika, u slučaju kada korisnik nije u mogućnosti njima sam raspolagati.

9.2. Plaćanje pogrebnih troškova za smještenog korisnika

Članak 102.

U slučaju smrti korisnika usluga stalnog ili privremenog smještaja koji nema zakonskog ili ugovornog obveznika uzdržavanja ni vlastite uštedevine ili drugih prihoda i imovine, centar za socijalnu skrb odobrava pružatelju usluga stalnog ili privremenog smještaja jednokratni dodatak za plaćanje pogrebnih troškova za smještenog korisnika, u iznosu iz članka 56. stavka 1. ovoga Zakona.

9.3. Privremeni smještaj

Članak 103.

(1) Privremeni smještaj je kratkotrajni smještaj koji se ostvaruje u kriznim situacijama, smještaj radi provođenja kraćih rehabilitacijskih programa, kao vikend-smještaj i povremeni smještaj.

(2) Krizne situacije su situacije u kojima se djetetu koje se zatekne bez nadzora roditelja ili u skitnji, odrasloj osobi koja se zatekne izvan mjesta prebivališta ili stalnog boravišta, odnosno nema stalnog prebivališta/boravišta (beskućnik) i nije u stanju brinuti se o sebi, trudnici 3 mjeseca prije poroda ili roditelju s djetetom do godine dana života djeteta, djeci i odraslim osobama – žrtvama obiteljskog nasilja i žrtvama trgovanja ljudima, osigurava privremena skrb izvan vlastite obitelji i omogućava pristup drugim uslugama u zajednici, dok se ne ostvari povratak u vlastitu ili udomiteljsku obitelj ili se smještaj ne osigura na drugi način te strancu i osobi bez državljanstva koja nema prebivalište u Republici Hrvatskoj kada joj je ugrožen život i zdravlje.

(3) Tijekom privremenog smještaja u kriznim situacijama korisnicima se osigurava privremeno stanovanje, prehrana, njega, nabava prijeko potrebne odjeće i obuće, naknada troškova prijevoza u mjesto prebivališta u vlastitu ili udomiteljsku obitelj, dom socijalne skrbi ili drugu ustanovu i usluge stručne potpore za socijalno uključivanje te druge usluge, ovisno o utvrđenim potrebama korisnika.

(4) Kraći rehabilitacijski programi obuhvaćaju pojedine usluge psihosocijalne rehabilitacije u cilju usvajanja i razvoja socijalnih vještina djece s teškoćama u razvoju i odraslih osoba s invaliditetom.

(5) Tijekom privremenog smještaja radi provođenja kraćih rehabilitacijskih programa korisnicima se osigurava privremeno stanovanje, prehrana, briga o zdravlju i njega, radne aktivnosti, psihosocijalna rehabilitacija, organiziranje slobodnog vremena te druge usluge ovisno o utvrđenim potrebama korisnika.

(6) Iznimno, roditelju djeteta s teškoćama koje je upućeno na kraći rehabilitacijski program može se priznati usluga privremenog smještaja s djetetom radi njegovog aktivnog sudjelovanja u provođenju psihosocijalnih programa, prema utvrđenoj procjeni i programu pružatelja usluga.

(7) Usluga vikend-smještaja može se povremeno priznati djetetu s teškoćama u razvoju i odrasloj osobi s invaliditetom radi kratkotrajne skrbi tijekom odmora ili zadovoljavanja drugih važnih potreba roditelja, roditelja njegovatelja/njegovatelja.

(8) Usluga vikend-smještaja može se priznati i kada je djetetu ili odrasloj osobi potrebna postupna prilagodba na smještaj duljeg trajanja izvan biološke ili udomiteljske obitelji, ili priprema na izvaninstitucijsku skrb, odnosno povratak u obitelj ili radi zadovoljavanja neke druge važne potrebe.

(9) Djetetu ili odrasloj osobi koja je smještena u dom socijalne skrbi može se priznati usluga povremenog smještaja u udomiteljsku obitelj tijekom razdoblja prilagodbe, blagdana ili školskih praznika ako je to u njegovom najboljem interesu.

(10) Djetetu ili odrasloj osobi čiji roditelj ili član obitelji ostvaruje status roditelja njegovatelja može se priznati usluga povremenog smještaja tijekom odmora ili zadovoljavanja drugih važnih potreba roditelja njegovatelja ili njegovatelja.

(11) Tijekom povremenog i privremenog vikend-smještaja korisnicima se osigurava privremeno stanovanje, prehrana, briga o zdravlju i njega, organiziranje slobodnog vremena, te druge usluge, ovisno o utvrđenim potrebama korisnika.

9.4. Trajanje privremenog smještaja

Članak 104.

(1) Pravo na privremeni smještaj priznaje centar za socijalnu skrb dok traje potreba, a u pravilu do 6 mjeseci.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, pravo na privremeni smještaj do godinu dana priznaje se:

– trudnici 3 mjeseca prije poroda ili roditelju s djetetom do godine dana života djeteta, koji nemaju stan, odnosno nemaju osigurano stanovanje ili zbog poremećenih odnosa u obitelji ne mogu ostati s djetetom u obitelji,

– djeci i odraslim osobama – žrtvama obiteljskog nasilja i žrtvama trgovanja ljudima, djeci s teškoćama u razvoju ili osobama s invaliditetom te beskućnicima.

(3) Radi sprječavanja, ublažavanja i otklanjanja uzroka socijalnog isključivanja beskućnika, pružatelj usluge privremenog smještaja, centar za socijalnu skrb i lokalna zajednica dužni su surađivati i zajednički planirati aktivnosti za osiguravanje njegovog prebivališta i ponovnog uključivanja u svakodnevni život lokalne zajednice.

9.5. Financiranje privremenog smještaja u kriznim situacijama

Članak 105.

U kriznim situacijama kada obitelj s maloljetnom djecom ostane bez svog doma i nije u mogućnosti sama osigurati smještaj, jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave dužne su im osigurati privremeni smještaj u socijalnom stanu ili na drugi način, kako bi se spriječilo odvajanje djece od odraslih članova obitelji.

9.6. Tjedni smještaj

Članak 106.

Tjedni smještaj priznaje se korisniku tijekom radnog tjedna radi zadovoljavanja njegovih životnih potreba pružanjem pojedinih socijalnih usluga kada korisniku nije potrebno tijekom vikenda osigurati usluge smještaja.

9.7. Stalni smještaj

Članak 107.

Stalni smještaj priznaje se korisniku kojem je tijekom duljeg vremenskog razdoblja potrebno osigurati intenzivnu skrb i zadovoljavanje životnih potreba pružanjem usluga smještaja specijaliziranog za skrb o pojedinoj vrsti korisnika.

9.8. Organizirano stanovanje

Članak 108.

(1) Organizirano stanovanje je poseban oblik smještaja jedne ili više osoba zajedno, u pravilu do pet osoba, tijekom 24 sata dnevno, uz organiziranu stalnu ili povremenu pomoć stručne ili druge osobe u osiguravanju osnovnih životnih potreba te socijalnih, radnih, kulturnih, rekreacijskih i drugih potreba.

(2) Organiziranim stanovanjem smatra se i stanovanje u zajednici stambenih jedinica koje se nalaze na istoj lokaciji.

(3) Stručna pomoć i potpora iz stavka 1. ovoga članka može se korisniku pružati u stanu i tijekom njegovih organiziranih aktivnosti izvan stana.

9.9. Obveza praćenja prilika i posjeta korisnika na smještaju

Članak 109.

(1) Centar za socijalnu skrb je dužan pratiti prilike u kojima živi korisnik kojega je uputio na smještaj i u tu svrhu ga je obavezan redovito i po potrebi posjećivati, a najmanje jednom u šest mjeseci.

(2) Obveza iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se individualnim planom te je za njezino provođenje odgovoran voditelj individualnog plana smještenog korisnika.

10. Usluga stručne potpore u obavljanju poslova i zapošljavanju korisnika

Članak 110.

(1) Usluge stručne potpore u uključivanju u radni proces pružaju se odrasloj osobi s invaliditetom, problemima ovisnosti i drugim korisnicima u riziku od socijalne isključenosti kroz uključivanje u radnu sredinu u trgovačkim društvima i drugim pravnim osobama ili kod fizičkih osoba koje samostalno obavljaju neku djelatnost, a radi njihovog aktivnog uključivanja na tržište rada.

(2) Usluge iz stavka 1. ovoga članka pružaju stručni radnici domova socijalne skrbi, vjerske zajednice, udruge ili druga pravna osoba koja obavlja djelatnost socijalne skrbi u skladu s ovim Zakonom, a obuhvaćaju plan, izbor i pripremu pravne ili fizičke osobe radi osiguravanja primjerenih uvjeta za rad korisnika, procjenu uvjeta, vrstu i opseg poslova, pripremu i stručno vođenje korisnika te potporu na radnom mjestu, ovisno o utvrđenim radnim potrebama korisnika.

(3) Pravo na usluge iz stavka 1. i 2. ovoga članka priznaje nadležni centar za socijalnu skrb na temelju prethodnog mišljenja pružatelja usluga.

(4) Uključivanje u radnu sredinu kao obavljanje poslova osoba iz stavka 1. ovoga članka može se provoditi kod poslodavaca s kojima je dom socijalne skrbi, vjerska zajednica, udruga ili druga pravna osoba koja obavlja djelatnost socijalne skrbi sklopila sporazum o obavljanju poslova pod posebnim uvjetima.

(5) Opseg usluge, prava i obveze korisnika u obavljanju poslova utvrđuju sporazumno korisnik, odnosno njegov skrbnik ili zakonski zastupnik, centar za socijalnu skrb, dom socijalne skrbi ili drugi pružatelj usluga i poslodavac.

(6) Obavljanje poslova po ovom Zakonu obuhvaća one vrste rada koji omogućavaju osobama iz stavka 1. ovoga članka očuvanje već stečenih znanja i razvoj novih sposobnosti, uključujući i zadovoljavanje radnih potreba korisnika.

Drugi oblici pomoći

Članak 111.

(1) Veliki gradovi i gradovi sjedišta županija dužni su, sukladno financijskim mogućnostima, poticati i osigurati građanima na svojem području druge oblike materijalnih pomoći i potpora kao što je prehrana u pučkim kuhinjama, privremeni smještaj beskućnika u prihvatilište, smještaj osoba koje primaju pomoć za uzdržavanje u socijalne stanove, subvencije u plaćanju pojedinih socijalnih i drugih usluga sukladno svojim općim aktima i ovome Zakonu, te poticati rad udruge i volonterski rad u socijalnoj skrbi te razvijati druge oblike socijalne skrbi na svojem području.

(2) Ukoliko veliki gradovi i gradovi sjedišta županija nisu u mogućnosti osigurati sredstva za prehranu u pučkim kuhinjama, privremeni smještaj beskućnika u prihvatilište ili smještaj osoba koje primaju pomoć za uzdržavanje u socijalne stanove, u financiranju navedenih pomoći i usluga će sudjelovati i jedinice područne (regionalne) samouprave u skladu sa svojim financijskim mogućnostima.

Standardi kvalitete socijalnih usluga

Članak 112.

(1) Usluge socijalne skrbi pružaju se u skladu sa standardima kvalitete socijalnih usluga i smjernicama za njihovo uvođenje koje propisuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

(2) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi provodi postupak utvrđivanja usklađenosti sa standardima iz stavka 1. ovoga članka u skladu s pravilnikom koji donosi ministar nadležan za poslove socijalne skrbi

Olakšice pružateljima socijalnih usluga

Članak 113.

Domovi socijalne skrbi i druge pravne osobe koje pružaju socijalne usluge te fizičke osobe koje profesionalno obavljaju djelatnost socijalne skrbi izjednačene su s kućanstvima u plaćanju cijene po povlaštenim uvjetima za korištenja električne energije, plina i drugih energenata, vodoopskrbe i odvodnje i drugih komunalnih usluga te plaćanje naknade za RTV pristojbu.

VII. OBAVLJANJE DJELATNOSTI SOCIJALNE SKRBI

Članak 114.

Djelatnost socijalne skrbi obavljaju:

- ustanove socijalne skrbi,
- udruge, vjerske zajednice i druge pravne osobe,
- fizičke osobe kao profesionalnu djelatnost,
- udomiteljske obitelji.

1. Ustanove socijalne skrbi

Članak 115.

Ustanove socijalne skrbi su:

1. centar za socijalnu skrb,
2. dom socijalne skrbi,
3. obiteljski centar,
4. centar za pomoć i njegu.

Članak 116.

(1) Ustanove socijalne skrbi upisuju se u sudski registar i u upisnik ustanova socijalne skrbi koji vodi ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi.

(2) Sadržaj upisnika propisat će ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

(3) Na ustanove socijalne skrbi primjenjuju se odredbe Zakona o ustanovama, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(4) Kada je osnivač ustanove socijalne skrbi Republika Hrvatska, prava i obveze osnivača ima ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi. Kada je osnivač ustanove socijalne skrbi druga pravna osoba, prava i obveze osnivača ima njezino nadležno tijelo.

1.1. Centar za socijalnu skrb

Članak 117.

(1) Centar za socijalnu skrb je javna ustanova.

(2) Centar za socijalnu skrb osniva Republika Hrvatska rješenjem ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

(3) Centar za socijalnu skrb osniva se za područje jedne ili više općina ili gradova na području iste županije, odnosno za područje Grada Zagreba.

(4) Centar za socijalnu skrb može imati jednu ili više podružnica.

Članak 118.

(1) Centar za socijalnu skrb na temelju javnih ovlasti:

1. rješava u prvom stupnju o pravima iz socijalne skrbi, obiteljskopravne i kaznenopravne zaštite i drugim pravima u skladu s posebnim zakonima,
2. provodi izvršenja rješenja,
3. vodi propisane očevidnike,
4. izdaje uvjerenja i druge potvrde,
5. daje podatke o obiteljskim prilikama te mišljenja i prijedloge u sudskim postupcima koji se odnose na obiteljskopravnu i kaznenopravnu zaštitu,
6. sudjeluje kao stranka ili umješlač pred sudom i drugim državnim tijelima kada se radi o zaštiti osobnih interesa djece i drugih članova obitelji koji se ne mogu brinuti sami o sebi ni o svojim pravima i interesima,
7. izdaje dozvole za obavljanje udomiteljstva i obavlja nadzor nad udomiteljskim obiteljima, te vodi evidenciju o izdanim dozvolama, registar udomiteljskih obitelji i registar smještenih korisnika,
8. obavlja poslove zbrinjavanja djece odbjeglih iz obitelji ili ustanove,
9. provodi odgojne mjere nad djecom s poremećajima u ponašanju,
10. vodi evidenciju posvojitelja.

(2) Centar za socijalnu skrb na temelju javnih ovlasti može obavljati i poslove zbrinjavanja djece odbjeglih iz obitelji ili ustanove, provoditi odgojne mjere nad djecom s poremećajima u ponašanju izvan vlastite obitelji ili s boravkom u obitelji, te organizirati i pružati pomoć i njegu u kući.

(3) Osim javnih ovlasti iz stavka 1. i 2. ovoga članka centar za socijalnu skrb obavlja i druge stručne poslove:

1. potiče, organizira i provodi aktivnosti sa svrhom sprječavanja i suzbijanja socijalnih i osobnih problema,
2. obavlja stručno-analitičke poslove,
3. potiče i razvija samopomoć, dobrosusjedsku pomoć, dobrovoljni rad, dobrotvorne i druge djelatnosti,
4. sudjeluje u suzbijanju ovisnosti o alkoholu, drogama ili drugim ovisnostima,
5. predlaže mjere unapređenja socijalne politike,
6. predlaže, potiče i usklađuje druge aktivnosti u području socijalne skrbi na lokalnoj razini,
7. sudjeluje u donošenju socijalnog plana za području jedinice područne (regionalne) samouprave i Grada Zagreba,
8. procjenjuje potrebe korisnika i planira pružanje socijalnih usluga socijalne skrbi
9. osigurava razvoj socijalnih usluga u skladu sa socijalnim planom i mrežom socijalnih usluga,
10. prati razvoj standarda kvalitete socijalnih usluga, predlaže unaprjeđenje postojećih i uvođenje novih standarda,
11. koordinira i provodi aktivnosti u području sprječavanja trgovanja ljudima, nasilja u obitelji, vršnjačkog nasilja i problema ovisnosti putem županijskih koordinatora,
12. organizira i provodi edukacije i superviziju udomitelja, predstavnika obiteljskih domova i stručnih radnika drugih pružatelja socijalnih usluga,
13. provodi i organizira edukacije i superviziju stručnih radnika centra za socijalnu skrb i njegovih ustrojbenih jedinica,
14. provodi i organizira edukacije voditelja mjere nadzora nad izvršavanjem roditeljske skrbi i vodi evidenciju voditelja mjere nadzora,
15. obavlja druge poslove utvrđene zakonom i statutom centra za socijalnu skrb.

Članak 119.

(1) Centar za socijalnu skrb započet će s radom kada se na temelju rješenja iz članka 117. stavka 2. ovoga Zakona upiše u sudski registar i upisnik ustanova socijalne skrbi.

(2) Uvjete glede prostora, opreme i broja potrebnih stručnih i drugih radnika centra za socijalnu skrb i podružnice propisat će ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 120.

(1) Centrom za socijalnu skrb upravlja upravno vijeće koje obavlja poslove u skladu s odredbama Zakona o ustanovama i Statuta.

(2) Upravno vijeće čine tri predstavnika osnivača, jedan predstavnik radnika zaposlen u centru za socijalnu skrb i jedan predstavnik jedinica područne (regionalne) samouprave, odnosno Grada Zagreba za čije područje se osniva centar za socijalnu skrb.

(3) U upravnom vijeću predstavnici osnivača i predstavnik jedinica područne (regionalne) samouprave, odnosno Grada Zagreba za čije područje se osniva centar za socijalnu skrb, moraju imati najmanje završen preddiplomski ili diplomski studij i radno iskustvo na poslovima u djelatnosti socijalne skrbi, iznimno u drugoj društvenoj ili srodnoj djelatnosti.

(4) Predstavnik osnivača i predstavnik jedinica područne (regionalne) samouprave, odnosno predstavnika Grada Zagreba, za čije područje se osniva centar za socijalnu skrb, na prijedlog upravnog tijela nadležnog za socijalnu skrb u županiji, odnosno Gradu Zagrebu, imenuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi na mandat od četiri godine.

(5) Predstavnik radnika u upravnom vijeću imenuje i razrješuje radničko vijeće centra za socijalnu skrb, a ako ono nije utemeljeno, predstavnik radnika imenuju radnici na slobodnim i neposrednim izborima, tajnim glasanjem, sukladno posebnom propisu.

(6) Predsjednika i zamjenika predsjednika upravnog vijeća biraju članovi upravnog vijeća između predstavnika osnivača.

(7) Upravno vijeće donosi Poslovnik kojim utvrđuje način rada i donošenje odluka na sjednicama.

(8) Članovi upravnog vijeća mogu ostvariti pravo na naknadu za rad ako osnivač za tu namjenu centru za socijalnu skrb osigura sredstva.

(9) Nadležnosti članova upravnog vijeća te druga pitanja rada upravnog vijeća osnivač utvrđuje aktom o osnivanju, odnosno statutom centra u skladu sa zakonom.

- (10) Upravno vijeće centra dužno je 90 dana prije isteka mandata obavijestiti osnivača o isteku mandata člana upravnog vijeća.
- (11) Član upravnog vijeća može biti razriješen i prije isteka mandata.
- (12) Odluku o razrješenju člana upravnog vijeća, predstavnika osnivača donosi ministar. Predstavnik jedinica područne (regionalne) samouprave, odnosno Grada Zagreba u upravnom vijeću donosi ministar nadležan za poslove socijalne skrbi, na prijedlog jedinica područne (regionalne) samouprave, odnosno Grada Zagreba.
- (13) Odlukom o razrješenju člana upravnog vijeća, predstavnika osnivača te predstavnika jedinice područne (regionalne) samouprave, odnosno predstavnika Grada Zagreba, za čije područje se osniva centar za socijalnu skrb na prijedlog jedinice područne (regionalne) samouprave, odnosno Grada Zagreba, imenuje se novi član upravnog vijeća kojemu mandat traje do isteka mandata razriješenog člana upravnog vijeća.

Članak 121.

- (1) Centar za socijalnu skrb vodi ravnatelj.
- (2) Ravnatelj ima ovlasti određene zakonom, rješenjem o osnivanju, odnosno statutom centra.
- (3) Ravnatelja centra za socijalnu skrb imenuje upravno vijeće na temelju javnog natječaja, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za poslove socijalne skrbi. Upravno vijeće s imenovanim ravnateljem sklapa ugovor o radu u punom radnom vremenu za mandatno razdoblje.
- (4) Za ravnatelja centra za socijalnu skrb može biti imenovan hrvatski državljanin koji ima završen diplomski ili poslijediplomski studij socijalnog rada, socijalne politike, prava, psihologije, sociologije, socijalne pedagogije ili edukacijske rehabilitacije, najmanje pet godina radnog iskustva na stručnim poslovima u djelatnosti socijalne skrbi i položen stručni ispit.
- (5) Za ravnatelja se može imenovati osoba koja je, uz ispunjavanje ostalih uvjeta iz stavka 4. ovoga članka, oslobođena od obveze polaganja stručnog ispita u skladu s odredbama ovoga Zakona i provedbenog propisa.
- (6) Kandidat za ravnatelja koji je član upravnog vijeća ne može sudjelovati u raspravi i donošenju odluke o prijedlogu da se njega imenuje za ravnatelja centra za socijalnu skrb.
- (7) Mandat ravnatelja centra za socijalnu skrb traje četiri godine, a ista osoba može se ponovno imenovati za ravnatelja.
- (8) Ravnatelja centra za socijalnu skrb, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za poslove socijalne skrbi, razrješuje upravno vijeće centra za socijalnu skrb pod uvjetima i na način utvrđenim Zakonom o ustanovama te ako je nastupila zapreka iz članka 205. stavka 1. ovoga Zakona.
- (9) Ravnatelja centra za socijalnu skrb u slučaju privremene spriječenosti u obavljanju ravnateljskih poslova zamjenjuje osoba koju odredi ravnatelj, a ista mora ispunjavati uvjete za ravnatelja iz stavka 4. ovoga članka.
- (10) Zamjenik ravnatelja ima prava i dužnost obavljati one poslove ravnatelja čije se izvršenje ne može odgađati do ravnateljeva povratka.
- (11) Osobi koja je imenovana za ravnatelja, istekom mandata i ako ne bude ponovo imenovana ravnateljem, centar za socijalnu skrb dužan je ponuditi sklapanje ugovora o radu za poslove za koje ispunjava uvjete.

Članak 122.

- (1) Centar za socijalnu skrb ima stručno vijeće.
- (2) Stručno vijeće čine svi stručni radnici centra za socijalnu skrb.
- (3) Ako centar za socijalnu skrb ili centar za socijalnu skrb i njegova podružnica ima više od 20 stručnih radnika, stručno vijeće čini najmanje 5 stručnih radnika koji se biraju u skladu s Poslovníkom kojim se uređuje rad stručnog vijeća.
- (4) Stručno vijeće raspravlja i ravnatelju daje mišljenje i prijedloge o:
- stručnim pitanjima koja se odnose na djelatnost centra za socijalnu skrb utvrđenu zakonom i drugim propisima,
  - ustroju centra za socijalnu skrb i podružnice,
  - najsloženijim stručnim pitanjima vezanim za ostvarivanje prava i drugih djelatnosti centra za socijalnu skrb,
  - godišnjem planu i programu rada centra za socijalnu skrb,
  - potrebi dodatnog stručnog usavršavanja,
  - drugim pitanjima utvrđenim statutom centra za socijalnu skrb.

Članak 123.

- (1) Centar za socijalnu skrb ima statut kojim se pobliže uređuje ustroj centra za socijalnu skrb, tijela, njihova nadležnost i način odlučivanja te druga pitanja važna za obavljanje djelatnosti.

(2) Statut centra za socijalnu skrb donosi upravno vijeće uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

Članak 124.

(1) Podružnicu centra za socijalnu skrb vodi predstojnik.

(2) Predstojnik podružnice ima ovlasti u skladu s djelatnošću podružnice koja je određena rješenjem o osnivanju i statutom centra za socijalnu skrb.

Članak 125.

Predstojnika podružnice imenuje i razrješava ravnatelj centra za socijalnu skrb uz prethodnu suglasnost upravnog vijeća između zaposlenih radnika centra za socijalnu skrb na mandat od četiri godine.

Članak 126.

Osobi koja je imenovana za predstojnika podružnice, istekom mandata i ako ne bude ponovo imenovana predstojnikom, centar za socijalnu skrb dužan je ponuditi sklapanje ugovora o radu za poslove za koje ispunjava uvjete.

Članak 127.

Za predstojnika podružnice može biti imenovan hrvatski državljanin koji ima završen diplomski ili poslijediplomski studij socijalnog rada, socijalne politike, prava, psihologije, sociologije, socijalne pedagogije ili edukacijske rehabilitacije, najmanje tri godine radnog iskustva na stručnim poslovima u djelatnosti socijalne skrbi i položen stručni ispit, ili je oslobođen od obveze polaganja stručnog ispita u skladu s odredbama ovoga Zakona i provedbenog propisa.

Članak 128.

(1) Centar za socijalnu skrb i podružnica dužni su na propisani način voditi evidenciju i dokumentaciju o korisniku i o obavljanju djelatnosti iz članka 118. ovoga Zakona te o tome dostavljati izvješća ministarstvu nadležnom za poslove socijalne skrbi.

(2) Sadržaj i način vođenja evidencije i dokumentacije te način i rokove za dostavu izvješća iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

1.2. Dom socijalne skrbi

Članak 129.

(1) Dom socijalne skrbi je javna ustanova, a osniva se za obavljanje socijalnih usluga propisanih ovim Zakonom.

(2) Republika Hrvatska osniva dom socijalne skrbi rješenjem ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

(3) Kada je Republika Hrvatska osnivač doma socijalne skrbi, osnivačka prava vrši ministar nadležan za poslove socijalne skrbi, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

(4) Jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave te vjerska zajednica, trgovačko društvo, udruga i druga domaća i strana pravna ili fizička osoba mogu osnovati dom socijalne skrbi pod uvjetima i na način propisan Zakonom o ustanovama i ovim Zakonom.

Članak 130.

(1) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi na zahtjev osnivača doma socijalne skrbi rješenjem utvrđuje da je akt o osnivanju doma socijalne skrbi u skladu sa Zakonom o ustanovama, ovim Zakonom i posebnim propisima.

(2) Osnivač doma socijalne skrbi je dužan uz zahtjev za donošenje rješenja iz stavka 1. ovoga članka priložiti ovjereni akt o osnivanju doma.

Članak 131.

(1) Osnivač doma socijalne skrbi dužan je prije početka rada podnijeti zahtjev za izdavanje rješenja kojim nadležno tijelo utvrđuje da dom socijalne skrbi ispunjava propisane uvjete.

(2) Uvjete prostora i opreme, potrebnih stručnih i drugih radnika doma socijalne skrbi, djelatnost i vrstu doma za djecu i doma za odrasle osobe pravilnikom propisuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

(3) Postupak utvrđivanja ispunjenosti uvjeta za početak rada doma socijalne skrbi provodi stručno povjerenstvo kojeg imenuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi, osim za domove za starije i nemoćne osobe za koje postupak provodi jedinica područne (regionalne) samouprave.

(4) Privremeni ravnatelj doma socijalne skrbi podnosi zahtjev za izdavanje rješenja za početak rada najkasnije dva mjeseca prije planiranog početka rada, a uz zahtjev prilaže:

– nacrt statuta,

– rješenje trgovačkog suda o upisu doma u sudski registar,

- popis potrebnih stručnih i drugih radnika,
- dokumentaciju o prostoru i opremi.

(5) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi donosi rješenje kojim utvrđuje da su ispunjeni uvjeti propisani pravilnikom iz stavka 2. ovoga članka za početak rada doma socijalne skrbi, osim za dom za starije i nemoćne osobe za koji rješenje donosi upravni odjel jedinice područne (regionalne) samouprave.

(6) Protiv rješenja ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom.

(7) Protiv rješenja kojeg donosi jedinica područne (regionalne) samouprave može se izjaviti žalba ministarstvu nadležnom za poslove socijalne skrbi.

(8) Dom socijalne skrbi može početi radom po pribavljenom rješenju iz stavka 5. ovoga članka i nakon upisa u upisnik ustanova socijalne skrbi.

(9) Ako se tijekom obavljanja djelatnosti promijeni sjedište doma socijalne skrbi ili njegovih podružnica, promijene uvjeti prostora u kojemu obavljaju djelatnost ili dio djelatnosti, ili ako se djelatnost za koju je osnovan proširuje ili mijenja, ravnatelj doma dužan je podnijeti zahtjev za izdavanje novog rješenja iz stavka 5. ovoga članka.

Upravno vijeće doma

Članak 132.

(1) Domom socijalne skrbi upravlja upravno vijeće.

(2) Upravno vijeće čine tri predstavnika osnivača, jedan predstavnik radnika zaposlen u domu i jedan korisnik doma socijalne skrbi, odnosno njegov roditelj ili skrbnik.

(3) Predstavnici osnivača u upravnom vijeću doma kojem je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave moraju imati najmanje završen preddiplomski ili diplomski studij i radno iskustvo na poslovima u djelatnosti socijalne skrbi, iznimno u drugoj društvenoj ili srodnoj djelatnosti.

(4) Članove upravnog vijeća, predstavnike osnivača i korisnika, imenuje osnivač na mandat od četiri godine.

(5) Člana upravnog vijeća ispred korisnika predlažu korisnici doma socijalne skrbi na skupu korisnika.

(6) Člana upravnog vijeća ispred radnika zaposlenih u domu socijalne skrbi imenuje radničko vijeće, a ako ono nije utemeljeno, predstavnika radnika imenuju radnici na slobodnim i neposrednim izborima, tajnim glasovanjem, sukladno posebnom propisu.

(7) Predsjednika i zamjenika predsjednika upravnog vijeća biraju članovi upravnog vijeća između predstavnika osnivača.

(8) Naknadu za rad članova upravnog vijeća doma socijalne skrbi utvrđuje osnivač, ako za tu namjenu domu osigura sredstva.

(9) Ako dom socijalne skrbi osniva Republika Hrvatska s dva ili više drugih osnivača, broj predstavnika osnivača doma određuje se aktom o osnivanju, odnosno statutom doma.

(10) Nadležnosti članova upravnog vijeća te druga pitanja rada upravnog vijeća osnivač utvrđuje aktom o osnivanju, odnosno statutom doma u skladu sa zakonom.

(11) Upravno vijeće doma dužno je 90 dana prije isteka mandata obavijestiti osnivača o isteku mandata člana upravnog vijeća.

(12) Upravno vijeće donosi Poslovnik kojim se uređuje način rada i donošenja odluka. (13) Član upravnog vijeća može biti razriješen i prije isteka mandata.

(14) Odluku o razrješenju člana upravnog vijeća, predstavnika osnivača i predstavnika korisnika doma socijalne skrbi kojemu je osnivač Republika Hrvatska donosi ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

(15) Odlukom o razrješenju člana upravnog vijeća, predstavnika osnivača i predstavnika korisnika na prijedlog korisnika, imenuje se novi član upravnog vijeća kojemu mandat traje do isteka mandata razriješenog člana upravnog vijeća.

Ravnatelj doma socijalne skrbi

Članak 133.

(1) Ravnatelj organizira i vodi poslovanje i stručni rad doma socijalne skrbi, predstavlja i zastupa dom i odgovoran je za zakonitost rada.

(2) Ovlasti ravnatelja doma socijalne skrbi utvrđene su zakonom, aktom o osnivanju i statutom doma.

(3) Ravnatelja doma socijalne skrbi kojem je osnivač Republika Hrvatska, na temelju javnog natječaja imenuje upravno vijeće doma, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za poslove socijalne skrbi.

(4) Način i postupak imenovanja ravnatelja pobliže se uređuje statutom doma.

(5) Mandat ravnatelja traje četiri godine, a ista osoba može biti ponovno imenovana za ravnatelja.

Članak 134.

(1) Za ravnatelja doma socijalne skrbi može biti imenovana osoba koja ispunjava sljedeće uvjete:

- završen diplomski ili poslijediplomski studij socijalnog rada, socijalne politike, prava, psihologije, sociologije, socijalne pedagogije, edukacijske rehabilitacije, logopedije, pedagogije, medicinskih, humanističkih ili drugih društvenih znanosti,
- najmanje pet godina radnog iskustva u struci, od toga najmanje tri godine u djelatnosti socijalne skrbi,
- da ne postoji zapreka iz članka 205. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Iznimno, ako se na javni natječaj nije javio ni jedan kandidat koji ispunjava uvjete iz stavka 1. podstavka 1. ovoga članka, za ravnatelja doma socijalne skrbi može biti imenovana osoba koja ima završen odgovarajući preddiplomski studij i ispunjava uvjete iz podstavaka 2. i 3. ovoga članka.

(3) Ravnatelj doma socijalne skrbi kojem je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave i Grad Zagreb osim uvjeta iz stavka 1. ovoga članka mora imati i hrvatsko državljanstvo.

(4) Kandidat za ravnatelja doma čiji je osnivač Republika Hrvatska, a koji je član upravnog vijeća ne može sudjelovati u raspravi i donošenju odluke o prijedlogu da se njega imenuje za ravnatelja centra za socijalnu skrb.

Članak 135.

(1) Osoba imenovana za ravnatelja doma sklapa s upravnim vijećem ugovor o radu u punom radnom vremenu na vrijeme od četiri godine.

(2) Osobi koja je imenovana za ravnatelja doma socijalne skrbi kojem je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave, istekom mandata, ako ne bude ponovo imenovana ravnateljem, dom je dužan ponuditi sklapanje ugovora o radu za poslove za koje ispunjava uvjete.

Članak 136.

(1) Ravnatelja doma socijalne skrbi u slučaju privremene spriječenosti u obavljanju ravnateljskih poslova zamjenjuje osoba koju odredi ravnatelj, a mora ispunjavati uvjete za ravnatelja iz članka 134. ovoga Zakona.

(2) Zamjenik ravnatelja ima prava i dužnost obavljati one poslove ravnatelja čije se izvršenje ne može odgađati do ravnateljeva povratka.

Članak 137.

(1) Upravno vijeće dužno je razriješiti ravnatelja doma socijalne skrbi i prije isteka mandata za koji je izabran ako:

- ravnatelj to osobno zahtijeva,
- nastane neki od razloga koji po posebnim propisima ili propisima kojima se uređuju radni odnosi dovode do prestanka ugovora o radu,
- ako je nastupila zapreka iz članka 205. stavka 1. ovoga Zakona,
- ne provodi program rada doma koji je donijelo upravno vijeće,
- u svojem radu krši propise i opće akte doma ili neopravdano ne izvršava odluke upravnog vijeća ili postupa u suprotnosti s njima,
- svojim nesavjesnim ili nepravilnim radom prouzroči domu veću štetu, zanemaruje ili nemarno obavlja svoju dužnost tako da su nastale ili mogu nastati veće smetnje u obavljanju djelatnosti,
- ako je nalazom inspekcije ustanovljena teža povreda propisa i općih akata doma ili su utvrđene veće nepravilnost u radu ravnatelja.

(2) Upravno vijeće mora prije donošenja odluke o razrješenju obavijestiti ravnatelja o razlozima za razrješenje i dati mu mogućnost da se o njima pisano izjasni.

Članak 138.

(1) Ako dom socijalne skrbi kojem je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave i Grad Zagreb ima podružnicu, podružnicu vodi predstojnik.

(2) Predstojnik podružnice ima ovlasti u skladu s djelatnošću podružnice koja je određena rješenjem o osnivanju i statutom centra za socijalnu skrb, a uvjeti za predstojnika utvrđuju se općim aktom doma.

(3) Predstojnika podružnice imenuje i razrješava ravnatelj doma uz suglasnost upravnog vijeća između zaposlenih radnika doma na mandat od četiri godine.

(4) Osobi koja je imenovana za predstojnika podružnice, istekom mandata i ako ne bude ponovo imenovana predstojnikom, dom je dužan ponuditi sklapanje ugovora o radu za poslove za koje ispunjava uvjete.

Stručno vijeće doma socijalne skrbi

Članak 139.

- (1) Dom socijalne skrbi ima stručno vijeće kojeg čine svi stručni radnici doma.
- (2) Stručno vijeće donosi Poslovnik kojim se uređuje način izbora predsjednika i zamjenika predsjednika te način rada i donošenje odluka.
- (3) Stručno vijeće raspravlja i daje ravnatelju i upravnom vijeću doma mišljenje i prijedloge o:
  - stručnim pitanjima koja se odnose na djelatnost doma,
  - ustroju doma i podružnica,
  - utvrđivanju plana i programa rada doma socijalne skrbi i prati njegovo ostvarivanje,
  - najsloženijim stručnim pitanjima u stručnom radu doma,
  - potrebi stručnog usavršavanja stručnih radnika doma,
  - drugim pitanjima vezanim za stručni rad utvrđenim statutom doma.

Statut doma socijalne skrbi

Članak 140.

- (1) Dom socijalne skrbi ima statut kojim se uređuje djelatnost, ustroj doma, tijela, njihova nadležnost i način odlučivanja te druga pitanja od značenja za obavljanje djelatnosti i poslovanje doma.
- (2) Statut doma donosi upravno vijeće uz suglasnost osnivača.

Evidencija i dokumentacija

Članak 141.

- (1) Dom socijalne skrbi dužan je na propisani način voditi evidenciju i dokumentaciju o korisniku, vrstama usluga i drugim pitanjima važnim za rad doma i o tome dostavljati izvješće ministarstvu nadležnom za poslove socijalne skrbi.
- (2) Pravilnik o vođenju evidencije i dokumentacije doma socijalne skrbi i drugih pravnih osoba koje pružaju socijalne usluge, te način i rokove za dostavu izvješća iz stavka 1. ovoga članka donosi ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Zbrinjavanje korisnika u slučaju prestanka rada doma socijalne skrbi

Članak 142.

- (1) Osnivač doma socijalne skrbi dužan je najmanje 6 mjeseci prije donošenja odluke o prestanku rada doma o tome izvijestiti ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi i korisnike, odnosno njihove zakonske zastupnike.
- (2) U roku iz stavka 1. ovoga članka osnivač je dužan korisniku koji je smješten na temelju ugovora, sporazumno s njim, odnosno njegovim zakonskim zastupnikom, osigurati drugi primjereni smještaj.
- (3) Ako je korisnik smješten u dom na temelju rješenja centra za socijalnu skrb, centar za socijalnu skrb, zajedno s korisnikom, odnosno njegovim zakonskim zastupnikom, dužan je u roku iz stavka 1. ovoga članka korisniku osigurati drugi primjereni smještaj.
- (4) Ako je po isteku roka iz stavka 1. ovoga članka u domu socijalne skrbi još uvijek smješteno više od 10 korisnika koji su smješteni na temelju ugovora između korisnika i doma, centar za socijalnu skrb na čijem području mjesne nadležnosti korisnik ima prebivalište i u dogovoru s korisnicima i članovima obitelji dužan je korisniku pružiti pomoć radi pronalaska smještaja kod drugog pružatelja usluga ili mu ponuditi druge usluge u vlastitom domu ili u obitelji.
- (5) U slučajevima donošenja rješenja o zabrani rada doma socijalne skrbi, dom socijalne skrbi kojemu je zabranjen rad dužan je u roku od 30 dana od dana izvršnosti rješenja osigurati korisnicima drugi odgovarajući smještaj te prestati s pružanjem usluga.
- (6) Dom kojemu je zabranjen rad nije dužan nastaviti s pružanjem usluga korisniku koji odbije smještaj kod drugog ovlaštenog pružatelja usluga.
- (7) Centar za socijalnu skrb nadležan prema prebivalištu korisnika koji je odbio smještaj kod drugog pružatelja usluga, u dogovoru s korisnikom i članovima obitelji dužan je korisniku pružiti pomoć radi pronalaska smještaja kod drugog pružatelja usluga ili mu ponuditi druge usluge u vlastitom domu ili u obitelji.
- (8) U slučaj prestanka obavljanja djelatnosti smještaja korisnika kod drugih pravnih osoba iz članka 158. ovoga Zakona na odgovarajući način se primjenjuju odredbe stavka 1. do 7. ovoga članka.

Programi odgoja i obrazovanja

Članak 143.

(1) U domovima socijalne skrbi kojima je osnivač Republika Hrvatska, može se provoditi program osnovnog i srednjoškolskog obrazovanja pod uvjetima koje propisuje ministar nadležan za obrazovanje.

(2) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi i ministarstvo nadležno za obrazovanje sporazumno uređuju poslove od zajedničkog interesa za pružanje usluga obrazovanja u domovima socijalne skrbi.

1.3. Obiteljski centar

Članak 144.

(1) Obiteljski centar je ustanova socijalne skrbi koja se osniva rješenjem ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi za pružanje usluga savjetovanja i pomaganja obitelji.

(2) Obiteljski centar osniva se za područje jedne ili više jedinica područne (regionalne) samouprave.

(3) Obiteljski centar može na području za koje je osnovan ustrojiti jednu ili više podružnica.

Članak 145.

(1) Obiteljski centar u okviru svoje djelatnosti obavlja poslove savjetodavnog i preventivnog rada i druge stručne poslove koji se odnose na:

- prvu savjetodavnu uslugu koja se odnosi na brak, roditeljstvo, obiteljske i partnerske odnose,
- poticanje mladih na brak i održanje kvalitete braka,
- pružanje potpore i priprema za roditeljstvo mladih partnera i trudnica te mladih roditelja u ranoj brizi i podizanju djece,
- međusobne odnose roditelja i djece te unapređenje tih odnosa, uzdržavanje i druge okolnosti u obitelji koje traže stručnu potporu i pomoć,
- poticanje odgovornog roditeljstva i obiteljske solidarnosti,
- podizanje kvalitete života djece, mladeži i obitelji i promicanje obiteljskih vrijednosti,
- potporu roditeljima u ispunjavanju njegovih prava, dužnosti i odgovornosti u odgoju djece, organiziranju obrazovanja djeteta i u provedbi slobodnog vremena,
- savjetovanje roditelja čija su djeca zatečena u noćnom izlasku bez pratnje odrasle osobe suprotno propisima o obiteljskim odnosima,
- razvoj socijalizacijskih vještina djece i mladih, posebno komunikacijskih vještina i nenasilnog rješavanja sukoba među djecom i mladima,
- razvoj komunikacije i tolerancije u mladenačkim i partnerskim odnosima,
- prevenciju zlostavljanja i zanemarivanja, problema u ponašanju te ovisnosti djece i mladih,
- uključivanje u svakodnevni obiteljski život i život zajednice djece s teškoćama u razvoju, osoba s invaliditetom te djece i mladih nakon duljeg boravka izvan svog obiteljskog i životnog okruženja,
- organiziranje i provođenje edukacije posvojitelja,
- obiteljsku medijaciju,
- poticanje i razvoj programa rada u zajednici, volonterskog rada i rada udruga koje su potpora roditeljima, obitelji, djeci, mladeži i drugim socijalno osjetljivim skupinama stanovništva,
- poticanje i provedbu programskih aktivnosti namijenjenih edukaciji i promidžbi obiteljskih vrijednosti,
- razvoj i unapređenje izvaninstitucijskih oblika potpore obitelji, djeci, mladeži i drugim socijalno osjetljivim skupinama stanovništva.

(2) Obiteljski centar ima sljedeće javne ovlasti:

- posredovanje prije sporazumnog pokretanja postupka razvoda braka,
- izvršavanje posebnih obveza maloljetnika u pretpripremnom postupku po odredbama posebnog zakona.

(3) Obiteljski centar obavlja i preventivno-terapijske usluge iz svog djelokruga, ako ispunjava za to propisane uvjete te poslove organizacije i koordinacije pružanja potpore obitelji, djeci, mladima i starijim osobama u okviru djelokruga propisnog ovim Zakonom i drugim propisima u djelokrugu obitelji.

(4) U obavljanju djelatnosti obiteljski centar i podružnica surađuju s vjerskim zajednicama, humanitarnim organizacijama, udrugama te drugim domaćim i stranim pravnim i fizičkim osobama koje pružaju potporu obitelji, djeci, mladeži, ostalim

članovima obitelji i drugim osobama savjetovanjem i promiču obiteljske vrijednosti te pridonose podizanju kvalitete obiteljskog života.

(5) Obiteljski centar obavlja javne ovlasti iz stavka 2. ovoga članka ako ispunjava uvjete o potrebnom broju i osposobljenosti stručnih radnika, prostoru i drugim uvjetima propisanim pravilnikom koji donosi ministar nadležan za poslove socijalne skrbi uz suglasnost ministra nadležnog za pravosuđe.

Članak 146.

(1) Uvjete prostora, opreme i potrebnih stručnih i drugih radnika obiteljskog centra i podružnice pravilnikom propisuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

(2) Obiteljski centar započet će s radom kada se, na temelju rješenja o osnivanju i rješenja o ispunjavanju uvjeta za početak rada, sukladno pravilniku iz stavka 1. ovoga članka, upiše u sudski registar i upisnik ustanova.

Ravnatelj

Članak 147.

(1) Obiteljskim centrom upravlja i vodi ravnatelj.

(2) Ravnatelj ima ovlasti određene zakonom, rješenjem o osnivanju, odnosno statutom obiteljskog centra.

(3) Ravnatelja obiteljskog centra imenuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi na temelju javnog natječaja.

(4) Za ravnatelja obiteljskog centra može biti imenovan hrvatski državljanin koji ima završen diplomski studij, najmanje pet godina radnog iskustva na stručnim poslovima u društveno humanitarnim djelatnostima uz odgovarajuće poznavanje savjetodavnog ili/i terapijskog rada, te ako ne postoji zapreka iz članka 205. stavka 1. ovoga Zakona.

(5) Mandat ravnatelja obiteljskog centra traje četiri godine, a ista osoba može se ponovno imenovati za ravnatelja.

(6) Ravnatelja obiteljskog centra razrješuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi pod uvjetima i na način utvrđenim Zakonom o ustanovama i ako nastane zapreka iz članka 205. stavka 1. ovoga Zakona.

Stručno vijeće

Članak 148.

(1) Obiteljski centar ima stručno vijeće.

(2) Stručno vijeće čine svi stručni radnici obiteljskog centra.

(3) Djelokrug rada stručnog vijeća uređuje se statutom obiteljskog centra.

Statut

Članak 149.

(1) Obiteljski centar ima statut kojim se uređuje njegova djelatnost, unutarnji ustroj, tijela, financiranje rada obiteljskog centra i njegovih podružnica, postupak i način donošenja programa rada, financijskog plana i druga pitanja važna za obavljanje djelatnosti te opće akte.

(2) Statut obiteljskog centra i opće akte kojima se uređuje opis i poslova i potreban broj stručnih radnika obiteljskog centra donosi ravnatelj uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

(3) Druge opće akte obiteljskog centra donosi ravnatelj sukladno Statutu i zakonu.

Podružnica obiteljskog centra

Članak 150.

(1) Podružnica obiteljskog centra osniva se odlukom o osnivanju koju, sukladno statutu, donosi ravnatelj obiteljskog centra uz prethodno pribavljenu suglasnost ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

(2) Podružnicu obiteljskog centra vodi predstojnik.

(3) Predstojnika podružnice imenuje i razrješava ravnatelj obiteljskog centra uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

(4) Predstojnik ima ovlasti skladno statutu obiteljskog centra i aktu o osnivanju podružnice obiteljskog centra.

(5) Za predstojnika podružnice može biti imenovan hrvatski državljanin sa završenim sveučilišnim diplomskim studijem i najmanje tri godine radnog iskustva na stručnim poslovima u društveno humanitarnim djelatnostima uz poznavanje savjetodavnog ili/i terapijskog rada.

Evidencija i dokumentacija obiteljskog centra

Članak 151.

- (1) Obiteljski centar i podružnica dužni su na propisani način voditi evidenciju i dokumentaciju o korisnicima i o obavljanju svoje djelatnosti te o tome dostavljati izvješća ministarstvu nadležnom za poslove socijalne skrbi.
- (2) Sadržaj i način vođenja evidencije i dokumentacije te način i rokove za dostavu izvješća iz stavka 1. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

1.4. Centar za pomoć i njegu

Članak 152.

- (1) Centar za pomoć i njegu je ustanova socijalne skrbi koja se osniva za pružanje svih ili pojedinih usluga pomoći i njege u kući iz članka 88. ovoga Zakona.
- (2) Centar za pomoć i njegu mogu osnovati jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave, vjerska zajednica, trgovačko društvo, udruga i druga domaća i strana pravna i fizička osoba.
- (3) Uvjeti prostora, opreme i radnika centra za pomoć i njegu pravilnikom propisuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 153.

- (1) Ako usluge pomoći i njege iz članka 88. ovoga Zakona pruža dom socijalne skrbi u okviru djelatnosti, nije dužan osnovati centar za pomoć i njegu.
- (2) Ako jedinica lokalne samouprave, vjerska zajednica, trgovačko društvo, udruga i druga domaća i strana pravna osoba pružaju usluge pomoći i njege do 30 korisnika pod uvjetima i na način uređen ovim Zakonom i pravilnikom iz članka 152. stavka 3. ovoga Zakona, mogu obavljati ovu djelatnost bez osnivanja centra za pomoć i njegu u posebnoj ustrojbenoj jedinici.
- (3) Rješenje za početak rada pravnim osobama iz stavka 2. ovoga članka za pružanje usluga pomoći i njege u kući do 30 korisnika donosi upravni odjel jedinice područne (regionalne) samouprave nadležan za socijalnu skrb.

Članak 154.

- (1) Upravni odjel jedinice područne (regionalne) samouprave rješenjem utvrđuje da su ispunjeni propisani uvjeti prostora, opreme, stručnih i drugih radnika za osnivanje centra za pomoć i njegu, u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.
- (2) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka podnositelj zahtjeva ima pravo podnijeti žalbu ministarstvu nadležnom za poslove socijalne skrbi u roku od 15 dana.
- (3) Centar za pomoć i njegu može početi s radom po pribavljenom rješenju iz stavka 1. ovoga članka, nakon upisa u sudski registar i upisnik ustanova socijalne skrbi.

Članak 155.

- (1) Centrom za pomoć i njegu upravlja i vodi ravnatelj.
- (2) Za ravnatelja centra za pomoć i njegu kojeg je osnivač Republika Hrvatska, županija, općina, grad ili Grad Zagreb može biti imenovana osoba koja je hrvatski državljanin, koji ima najmanje srednju stručnu spremu te za njega ne postoji zapreka iz članka 205. stavka 1. ovoga Zakona, kojeg na temelju javnog natječaja imenuje osnivač.
- (3) Uvjeti za postupak imenovanja i razrješenja te ovlasti ravnatelja centra za pomoć i njegu pobliže se utvrđuju aktom o osnivanju i statutom centra u skladu s ovim Zakonom.

Članak 156.

- (1) Centar za pomoć i njegu ima statut kojim se uređuje ustroj centra, tijela i njihova nadležnost te druga pitanja od značenja za obavljanje djelatnosti i poslovanja centra.
- (2) Statut centra za pomoć i njegu, u suglasnosti s osnivačem, donosi ravnatelj.

Članak 157.

- (1) Centar za pomoć i njegu dužan je na propisani način voditi evidenciju i dokumentaciju o korisniku, vrstama usluga i drugim pitanjima važnim za rad centra i o tome donositi izvješća ministarstvu nadležnom za poslove socijalne skrbi.
- (2) Pravilnik o vođenju evidencije i dokumentacije te način i rokove za dostavu izvješća iz stavka 1. ovoga članka donosi ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

2. Udruge, vjerske zajednice i druge pravne osobe koje pružaju socijalne usluge

Članak 158.

- (1) Vjerska zajednica i udruga čiji je cilj zbrinjavanje socijalno osjetljivih osoba može pružati socijalne usluge bez osnivanja doma pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom.
- (2) Jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave, a trgovačko društvo, udruga i druga domaća i strana pravna osoba može, pored obavljanja svoje djelatnosti za koju je upisana u sudskom registru ili kod drugog nadležnog tijela u skladu s posebnim zakonima, pružati usluge terapijske zajednice za ovisnike o opojnim drogama i povremene uzimatelje opojnih droga, bez osnivanja doma, pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.
- (3) Jedinica lokalne samouprave, a trgovačko društvo ili druga domaća i strana pravna osoba može, pored obavljanja svoje djelatnosti za koju je upisana u sudskom registru ili kod drugog nadležnog tijela u skladu s posebnim zakonima, obavljati djelatnost socijalne skrbi pružanjem usluga smještaja i boravka do 20 korisnika bez osnivanja doma, pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.
- (4) Pravne osobe iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka dužne su zatražiti izdavanje rješenja prije početka rada kojim se, na temelju nalaza povjerenstva, utvrđuje da su ispunjeni uvjeti prostora, opreme, stručnih i drugih radnika, propisani pravilnikom kojeg donosi ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.
- (5) Postupak utvrđivanja ispunjenosti uvjeta za pružanje usluga pravnih osoba iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka, provodi povjerenstvo koje imenuje ministar, osim za pružanje usluga starijim osobama za koje postupak provodi povjerenstvo jedinice područne (regionalne) samouprave nadležno za socijalnu skrb.
- (6) Rješenje kojim se utvrđuje da pravne osobe iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka ispunjavaju propisane uvjete iz stavka 4. ovoga članka donosi ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi, osim za pružanje usluga starijim osobama za koji rješenje donosi upravni odjel jedinice područne (regionalne) samouprave nadležan za socijalnu skrb.
- (7) Nadležno tijelo iz stavka 6. ovoga članka rješenjem utvrđuje prestanak rada pravnoj osobi iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka, koja donese odluku o prestanku rada ili više ne ispunjava Zakonom propisane uvjete za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi.
- (8) Vođenje evidencije i dokumentacije udruga vjerskih zajednica i drugih pravnih osoba iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka o korisnicima usluga, pravilnikom propisuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 159.

- (1) Pravne osobe koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi, osim ustanova socijalne skrbi, upisuju se u evidenciju koju vodi jedinica područne (regionalne) samouprave u kojoj imaju sjedište.
- (2) Jedinica područne samouprave po službenoj dužnosti dostavlja iz evidencije iz stavka 1. ovoga članka podatke za područje svoje nadležnosti u centralnu zbirku podataka ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.
- (3) Sadržaj evidencije iz stavka 1. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

3. Profesionalno obavljanje djelatnosti socijalne skrbi

Članak 160.

- (1) Fizička osoba može samostalno obavljati poslove obiteljskog doma, savjetovašta i poslove pomoći i njege u kući kao profesionalnu djelatnost u mreži i izvan mreže socijalnih usluga pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.
- (2) Uvjete glede prostora, opreme i potrebnog broja i vrste radnika za obavljanje poslova obiteljskog doma, savjetovašta i pomoći i njege u kući kao profesionalne djelatnosti u socijalnoj skrbi, pravilnikom propisuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.
- (3) Fizičke osobe iz stavka 1. ovoga članka upisuju se u evidenciju fizičkih osoba koje profesionalno obavljaju djelatnost socijalne skrbi koju vodi ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi.
- (4) Sadržaj i način vođenja evidencije iz stavka 3. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 161.

- (1) Zahtjev za obavljanje poslova obiteljskog doma, savjetovašta i pomoći i njege u kući kao profesionalne djelatnosti u socijalnoj skrbi, podnosi se upravnom odjelu jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnom za poslove socijalne skrbi.
- (2) Fizička osoba može započeti s radom kada nadležno tijelo iz stavka 1. ovoga članka, na temelju nalaza povjerenstva, rješenjem utvrdi da ispunjava propisane uvjete i nakon upisa u evidenciju iz članka 160. stavka 3. ovoga Zakona.
- (3) U slučaju promjene ili proširenja djelatnosti primjenjuje se stavak 2. ovoga članka.

Članak 162.

- (1) Fizička osoba iz članka 160. stavka 1. ovoga Zakona dužna je o početku, načinu i djelokrugu rada izvijestiti centar za socijalnu skrb na čijem području djeluje.
- (2) Osoba iz stavka 1. ovoga članka u svom nazivu ističe ime i prezime, OIB, adresu nositelja djelatnosti i oznaku djelatnosti.
- (3) Fizička osoba dužna je na propisani način voditi evidenciju i dokumentaciju o korisniku, vrstama usluga i drugim pitanjima važnim za rad.
- (4) Pravilnik o vođenju evidencije i dokumentacije fizičkih osoba koje pružaju socijalne usluge donosi ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 163.

Samostalno obavljanje socijalne skrbi kao profesionalne djelatnosti fizičkoj osobi iz članka 160. stavka 1. ovoga Zakona, prestaje:

1. odjavom,
2. po sili zakona i
3. rješenjem ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

Članak 164.

(1) Samostalno obavljanje socijalne skrbi kao profesionalne djelatnosti prestaje po sili zakona ako osoba:

1. umre,
2. pravomoćnom sudskom odlukom bude lišena potpuno ili djelomično poslovne sposobnosti,
3. zasnjuje radni odnos,
4. ima zapreku iz članka 205. stavka 2. ovoga Zakona za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi,
5. izgubi zdravstvenu sposobnost,
6. više ne ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom za profesionalno obavljanje djelatnosti socijalne skrbi.

(2) Upravni odjel jedinice područne (regionalne) samouprave nadležan za poslove socijalne skrbi rješenjem utvrđuje prestanak samostalnog obavljanja socijalne skrbi kao profesionalne djelatnosti.

(3) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi donosi rješenje o prestanku obavljanja djelatnosti ako osoba ne otkloni nedostatke utvrđene u određenom roku pa više ne ispunjava uvjete iz članka 160. ovoga Zakona.

Članak 165.

(1) Osobe koje samostalno obavljaju socijalnu skrb kao profesionalnu djelatnost mogu privremeno obustaviti poslovanje zbog bolesti, vojne obveze ili drugog opravdanog razloga.

(2) O privremenoj obustavi poslova mora se izvijestiti upravni odjel u jedinici područne (regionalne) samouprave nadležan za poslove socijalne skrbi te centar za socijalnu skrb na čijem području obavlja djelatnost.

Članak 166.

(1) Fizičke osobe iz članka 160. stavka 1. ovoga Zakona mogu ostvariti prihode:

1. izravno naplatom od korisnika,
2. na temelju ugovora s ministarstvom nadležnim za poslove socijalne skrbi, odnosno sa centrom za socijalnu skrb,
3. iz zaklada, fundacija i darovnica.

(2) Cijena usluga koje fizičke osobe pružaju na temelju rješenja centra za socijalnu skrb, određuje se sukladno pravilniku iz članka 233. stavka 1. ovoga Zakona.

3.1. Obiteljski dom

Članak 167.

(1) Fizička osoba u obiteljskom domu pruža usluge smještaja ili boravka kao profesionalnu djelatnost (u daljnjem tekstu: predstavnik obiteljskog doma) za pet do dvadeset odraslih korisnika, odnosno za četvero do desetero djece.

(2) Poslove iz stavka 1. ovoga članka obavlja profesionalno jedan punoljetan član obitelji – predstavnik obiteljskog doma, koji može zaposliti radnike ovisno o broju i vrsti korisnika u skladu s propisanim uvjetima.

(3) Članovi obitelji mogu pružati usluge obiteljskoga doma i bez zasnivanja radnog odnosa, pod uvjetima propisanim pravilnikom iz članka 160. stavka 2. ovoga Zakona.

(4) Na uvjete i postupak izdavanja rješenja za početak obavljanja poslova obiteljskog doma primjenjuju se odredbe članka 161. do 166. ovoga Zakona.

Članak 168.

(1) Predstavnik obiteljskoga doma koji preuzima brigu o korisniku mora biti hrvatski državljanin i imati sposobnosti potrebne za zaštitu, čuvanje, njegu, odgoj i zadovoljavanje drugih potreba korisnika.

(2) Predstavnik obiteljskog doma mora imati:

- najmanje srednju stručnu spremu ako pruža usluge smještaja ili boravka odraslim osobama,
- srednju stručnu spremu medicinskoga ili društvenoga usmjerenja ako pruža usluge smještaja ili boravka djeci ili djeci s teškoćama u razvoju i odraslim osobama s invaliditetom,
- potvrdu o zdravstvenom stanju osigurane osobe.

Članak 169.

(1) Usluge obiteljskoga doma ne može pružati osoba koja ima zapreku za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi iz članka 205. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) Obitelj u kojoj su poremećeni obiteljski odnosi, kao i obitelj u kojoj bi zbog bolesti člana obitelji bilo ugroženo zdravlje ili drugi interesi korisnika, ne može pružati usluge obiteljskoga doma.

(3) Usluge obiteljskog doma ne može pružati obitelj u kojoj je član obitelji pravomoćno osuđen za kaznena djela iz članka 205. ovoga Zakona.

Članak 170.

(1) Stručni radnici centra za socijalnu skrb dužni su upoznati predstavnika obiteljskoga doma s potrebama i osobinama korisnika kojeg centar za socijalnu skrb uputi na smještaj ili boravak u obiteljski dom te mu davati stručne upute o načinu pružanja usluga korisniku.

(2) Predstavnik obiteljskoga doma dužan je po potrebi, a najmanje svakih 6 mjeseci, izvješćivati centar za socijalnu skrb koji je priznao pravo na smještaj ili boravak o svim važnim okolnostima korisnika.

3.2. Savjetovalište

Članak 171.

(1) Fizička osoba u savjetovalištu pruža usluge savjetovanja djeci, mladeži i odraslim osobama u obitelji kao stručnu pomoć u prevladavanju poteškoća, stvaranju uvjeta za očuvanje i razvoj osobnih mogućnosti te odgovornog odnosa pojedinca prema samome sebi, obitelji i društvu, s ciljem rješavanja njegovih osobnih poteškoća i osnaživanja, usluge terapijskog rada i medijacije.

(2) Poslove savjetovališta može profesionalno obavljati fizička osoba ako:

- ima diplomski ili poslijediplomski sveučilišni studij za obavljanje stručnih poslova u djelatnosti socijalne skrbi i edukaciju iz područja savjetodavnog i/ili terapijskog rada,
- ima poslovnu sposobnost,
- ima radnu sposobnost,
- ima položen stručni ispit,
- je državljanin Republike Hrvatske,
- ima odobrenje nadležne komore za samostalan rad u skladu s posebnim zakonom,
- joj pravomoćnom sudskom presudom nije izrečena mjera sigurnosti ili zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti, odnosno zaštitna mjera udaljenja, dok te mjere traju,
- nije u radnom odnosu, odnosno ne obavlja drugu samostalnu djelatnost,
- ima odgovarajući prostor i opremu.

(3) Poslove savjetovališta ne može obavljati osoba protiv koje se vodi kazneni postupak ili je osuđena ili se protiv nje vodi postupak za kazneno djelo koje predstavlja zapreku za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi iz članka 205. stavka 2. ovoga Zakona.

(4) Više osoba koje obavljaju poslove savjetovanja i ispunjavaju uvjete iz stavka 2. ovoga članka, mogu osnovati zajedničko savjetovalište.

(5) Rješenje o osnivanju zajedničkog savjetovališta donosi upravni odjel jedinice područne (regionalne) samouprave, odnosno Grada Zagreba nadležan za poslove socijalne skrbi, na temelju ugovora fizičkih osoba koje osnivaju savjetovalište.

Članak 172.

(1) Stranci mogu obavljati poslove savjetovišta prema propisima koji uređuju rad stranaca u Republici Hrvatskoj ako, pored uvjeta iz članka 171. ovoga Zakona, ispunjavaju uvjet znanja hrvatskog jezika najmanje na razini koja je potrebna za nesmetanu i nužnu komunikaciju s korisnikom usluge savjetovanja.

(2) Uvjet položenog stručnog ispita i državljanstva ne odnosi se na državljane država članica Europske unije.

Članak 173.

Fizička osoba koja samostalno obavlja socijalnu skrb kao profesionalnu djelatnost dužna je u obavljanju poslova savjetovanja primjenjivati metode stručnog rada, poštivati osobnost korisnika, njegovo dostojanstvo i nepovredivost osobnog i obiteljskog života i čuvati profesionalnu tajnu.

3.3. Usluge pomoći i njege u kući

Članak 174.

(1) Fizička osoba može podnijeti zahtjev za pružanje usluga pomoći i njege u kući korisnika propisanih člankom 88. ovoga Zakona, za najviše 30 korisnika.

(2) Osoba iz stavka 1. ovoga članka mora imati najmanje srednjoškolsko obrazovanje.

Članak 175.

Na uvjete i postupak za izdavanje rješenja za početak obavljanja poslova pomoći i njege u kući, primjenjuju se odredbe članka 161. do 166. ovoga Zakona.

4. Udomiteljstvo

Članak 176.

(1) Udomiteljstvo je oblik pružanja socijalnih usluga kojim se djetetu ili odrasloj osobi osigurava smještaj u udomiteljskoj obitelji.

(2) Udomiteljska obitelj jest obitelj koja ima dozvolu za obavljanje udomiteljstva, a čine je udomitelj, njegov bračni ili izvanbračni drug i drugi srodnici s kojima udomitelj živi u zajedničkom kućanstvu.

(3) Uvjeti koje mora ispunjavati udomiteljska obitelj, način obavljanja i prestanak obavljanja udomiteljstva te druga pitanja povezana s udomiteljstvom, uređuju se posebnim zakonom.

Presumpcija pružanja socijalnih usluga

Članak 177.

(1) Ako jedan ili više članova obitelji imaju sklopljena više od tri ugovora o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju, a uzdržavanim osobama usluge stanovanja, prehrane, njege i brige o zdravlju te zadovoljavanje ostalih osnovnih životnih potreba, pružaju treće osobe ili zaposleni radnici kod fizičke osobe ili radnici zaposleni u pravnoj osobi koja je u vlasništvu davatelja uzdržavanja i/ili članova njegove obitelji, u smislu ovoga Zakona smatra se da se kod tih okolnosti radi o protupravnom pružanju usluga smještaja u djelatnosti socijalne skrbi (rad na crno).

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka fizička osoba i/ili članovi njezine obitelji dužni su pokrenuti postupak za donošenje rješenja kojim se utvrđuje ispunjavanje uvjeta za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi sukladno odredbama ovoga Zakona.

VIII. MREŽA USLUGA SOCIJALNE SKRBI I SOCIJALNO PLANIRANJE

Članak 178.

(1) U cilju planiranja i razvoja mreže socijalnih usluga i ostvarivanja prava, obveza, mjera i ciljeva socijalne skrbi na svom području, jedinica područne (regionalne) samouprave osniva Savjet za socijalnu skrb u županiji.

(2) Savjet za socijalnu skrb u županiji osniva se odlukom skupštine jedinice područne (regionalne) samouprave.

(3) Broj članova Savjeta za socijalnu skrb u županiji određuje se odlukom iz stavka 2. ovoga članka, a čine ga predstavnici područne (regionalne) i lokalne samouprave, centara za socijalnu skrb, domova socijalne skrbi, centara za pomoć i njegu, korisnika, vjerskih zajednica te drugih pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi, ustanova iz područja obrazovanja, zdravstva, zapošljavanja i drugih djelatnosti važnih za socijalno uključivanje korisnika, strukovnih komora i udruga, udruga za promicanje prava korisnika socijalne skrbi te sindikata i poslodavaca u socijalnoj skrbi.

(4) Savjet za socijalnu skrb u županiji predlaže socijalni plan u djelatnosti socijalne skrbi za područje jedinice područne (regionalne) i jedinica lokalne samouprave, a donosi ga predstavničko tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave.

(5) Socijalni plan obuhvaća detaljnu analizu kapaciteta, dostupnost mreže socijalnih usluga i specifične ciljeve razvoja institucionalnih i izvaninstitucionalnih socijalnih usluga, s posebnim naglaskom na usluge za skupine u većem riziku od socijalne isključenosti.

Članak 179.

(1) Djelatnost socijalne skrbi može se obavljati u mreži i izvan mreže socijalnih usluga.

(2) Mrežom socijalnih usluga određuju se za područje Republike Hrvatske, odnosno jedinice područne (regionalne) samouprave, potrebni broj i vrsta socijalnih usluga.

(3) Mrežu socijalnih usluga donosi ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

(4) Na temelju potreba koje su utvrđene mrežom socijalnih usluga ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi na temelju javnog natječaja vrši odabir najpovoljnijih ponuditelja s kojim skupa ugovor o međusobnim odnosima glede pružanja socijalnih usluga.

(5) Socijalne usluge izvan mreže obavljaju pravne i fizičke osobe koje su pribavile rješenje o ispunjavanju propisanih uvjeta za početak rada u skladu s ovim Zakonom.

IX. ZBIRKE PODATAKA

Članak 180.

(1) Za prikupljanje, obradu, pohranjivanje, posredovanje i korištenje podataka koje sadrže zbirke podataka te za zaštitu informacijske privatnosti pojedinca primjenjuju se odredbe o zaštiti osobnih podataka, ukoliko ovim Zakonom nije drugačije određeno.

(2) Za potrebe obavljanja djelatnosti socijalne skrbi određene zakonom, za planiranje, praćenje stanja te za znanstvenoistraživačke i statističke svrhe na području socijalne skrbi vode se zbirke podataka koje obuhvaćaju cjelokupni nacionalni sustav socijalne skrbi.

(3) Zbirke podataka sadrže podatke o:

- pravima u sustavu socijalne skrbi i oblicima socijalne pomoći (novčane naknade, potpore i drugi oblici materijalne pomoći),
- socijalnim uslugama,
- pružateljima socijalnih usluga,
- korisnicima novčanih naknada, potpora i drugih materijalnih oblika pomoći te usluga socijalne skrbi,
- financiranju djelatnosti socijalne skrbi,
- obavljanju poslova koje nositeljima djelatnosti nalažu drugi propisi.

(4) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi upravlja, održava, koristi, osigurava sigurnosne uvjete i nadzor baze podataka i cjelokupnog informacijskog sustava socijalne skrbi te pruža informatičku podršku sustavu socijalne skrbi.

(5) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi izdaje ovlaštenja i određuje razinu ovlasti za pristup bazi podataka te za unošenje novih i korištenje postojećih podataka.

(6) Podaci u sustavu socijalne skrbi vode se i u elektronskom obliku sukladno Zakonu o zaštiti tajnosti i osobnih podataka.

(7) Ustanove socijalne skrbi, udruge, vjerske zajednice i druge pravne osobe koje pružaju usluge socijalne skrbi i fizičke osobe koje samostalno obavljaju poslove obiteljskog doma, savjetovališta i poslove pomoći i njege u kući kao profesionalne djelatnosti su voditelji zbirke podataka iz stavka 3. ovoga članka.

(8) Sadržaj zbirke podataka, čuvanje, evidenciju i dokumentaciju propisat će pravilnikom ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Podaci o korisniku

Članak 181.

Zbirke podataka o novčanim naknadama i socijalnim uslugama sadrže sljedeće podatke o korisniku: ime i prezime, podatke o rođenju, spol, OIB, državljanstvo, podatke o dozvoli boravka za stranca, podatke o prebivalištu, podatke koji se odnose na obiteljske odnose (broj članova obitelji, tip obitelji, odnos prema podnositelju), podatke o kućanstvu, o statusu (podatke o školovanju, zaposlenjima, umirovljenju i slično), o naobrazbi, o zdravstvenom stanju i invalidnosti, podatke o plaćama i drugim dohocima i primanjima, podatke o imovini, podatke o socijalnim problemima i poteškoćama pojedinaca, obitelji i skupina stanovništva i podatke o oslobađanju od plaćanja usluga.

Članak 182.

(1) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi osigurat će uvjete za informatičku razmjenu podataka s drugim korisnicima u skladu s odredbama Zakona o zaštiti osobnih podataka i drugim propisima.

(2) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi će (u ime voditelja zbirke podataka) zatražiti suglasnost javnopravnog tijela voditelja zbirke podataka te sklopiti protokol o razmjeni podataka između javnopravnog tijela-voditelja službene evidencije o imovini, tražitelja podataka te porezne uprave kao koordinacijskog tijela koji će te podatke koristiti radi obavljanja redovitih poslova u okviru njegove zakonom utvrđene djelatnosti.

Članak 183.

(1) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi i centar za socijalnu skrb mogu osobne podatke o kojima vode zbirke podataka i podatke koje dobivaju od drugih voditelja zbirki osobnih podataka iz prethodnog članka obrađivati samo za potrebe postupka odlučivanja, obavljanja djelatnosti i vođenja evidencija prema ovom Zakonu, a ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi i za obavljanje centralnih isplata, izvršavanje nadzora, praćenje stanja, analize te u znanstvenoistraživačke i statističke namjere.

(2) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi kao voditelj centralne zbirke podataka o novčanim naknadama može podatke iz te zbirke usporediti s podacima iz zbirki voditelja iz članka 182. ovoga Zakona i dostaviti ih nadležnom centru za socijalnu skrb, koji po službenoj dužnosti u skladu s ovim Zakonom pokreće postupak preispitivanja prava.

(3) Druge pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi prema ovom Zakonu osobne podatke o kojima vode zbirke osobnih podataka obrađuju za obavljanje djelatnosti za koje su ovlaštenim zakonom i aktom o osnivanju, a za koje su pribavili rješenje za početak rada od nadležnog tijela sukladno ovome Zakonu.

Članak 184.

Rok čuvanja prikupljenih podataka i način obrade podataka po pojedinim zbirkama propisuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

X. NADLEŽNOST I POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA IZ SOCIJALNE SKRBI

Članak 185.

(1) Za odlučivanje o ostvarivanju prava iz socijalne skrbi mjesno je nadležan centar za socijalnu skrb osnovan za područje na kojem stranka ima prebivalište.

(2) Ako stranka nema utvrđeno prebivalište u Republici Hrvatskoj, mjesna se nadležnost određuje prema mjestu boravišta stranke.

(3) Ako stranka nema mjesto utvrđenog boravišta, postupak provodi centar za socijalnu skrb nadležan za mjesto na kojem stranka privremeno boravi, odnosno na kojem se stranka zatekne.

(4) Mjesna se nadležnost ne mijenja ostvarivanjem prava na uslugu smještaja izvan mjesta prebivališta.

(5) Ako se izmijene okolnosti na osnovi kojih je po ovom Zakonu bila određena mjesna nadležnost, postupak nastavlja nadležni centar za socijalnu skrb.

Članak 186.

(1) Mjesna nadležnost za djecu određuje se prema prebivalištu roditelja, odnosno njihovom boravištu ako nemaju utvrđeno prebivalište.

(2) Za dijete čiji roditelji žive odvojeno, mjesna se nadležnost određuje prema prebivalištu roditelja s kojim dijete živi prema odluci suda, odnosno njegovom boravištu ako nema utvrđeno prebivalište.

(3) Do donošenja odluke iz stavka 2. ovoga članka mjesno je nadležan centar za socijalnu skrb nadležan prema prebivalištu, odnosno boravištu roditelja kod kojega dijete pretežno boravi.

(4) Ako je roditeljima koji žive odvojeno oduzeto pravo da žive s djetetom i odgajaju ga ili je dijete povjereno na čuvanje i odgoj drugoj osobi ili domu socijalne skrbi, za dijete je mjesno nadležan centar za socijalnu skrb prema prebivalištu, odnosno boravištu roditelja koji sam ili u većoj mjeri izvršava ostale sadržaje roditeljske skrbi.

(5) Mjesna nadležnost centra za socijalnu skrb za dijete ne mijenja se ako je roditelj lišen prava na roditeljsku skrb, osim u slučaju posvojenja, kada postupak po službenoj dužnosti vodi centar za socijalnu skrb nadležan prema prebivalištu ili boravištu djeteta.

Članak 187.

- (1) Za osobu koja se zbog elementarnih nepogoda ili sličnih razloga našla izvan mjesta svog prebivališta, dok se ne ostvare uvjeti za njezin povratak, mjesno je nadležan centar za socijalnu skrb nadležan za mjesto u kojemu se osoba zatekla.
- (2) Za dijete koje se zatekne bez nadzora roditelja ili drugih odraslih osoba izvan mjesta svog prebivališta, kao i za druge osobe koje nisu u stanju štiti svoja prava i interese, a zateknu se izvan mjesta svog prebivališta, mjesno je nadležan centar za socijalnu skrb na čijem području se zateknu.

Članak 188.

- (1) O sukobu mjesne nadležnosti između centara za socijalnu skrb odlučuje ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi.
- (2) Ako nastane sukob o mjesnoj nadležnosti, centar za socijalnu skrb koji je započeo postupak dužan je obaviti radnje u postupku koje ne trpe odgodu.
- (3) O sukobu nadležnosti između centra za socijalnu skrb i općine, grada i Grada Zagreba odlučuje nadležni Upravni sud u Republici Hrvatskoj.
- (4) Postupak iz stavka 1. i 3. ovoga članka smatra se hitnim.

Članak 189.

- (1) O izuzeću stručnog radnika i predstojnika podružnice centra za socijalnu skrb odlučuje ravnatelj centra za socijalnu skrb.
- (2) O izuzeću ravnatelja centra za socijalnu skrb odlučuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.
- (3) Ako zbog izuzeća ravnatelja ili istodobnog izuzeća ravnatelja i stručnih radnika centar za socijalnu skrb ne može dalje postupati, ministar nadležan za poslove socijalne skrbi će za postupanje odrediti drugi centar za socijalnu skrb.

Članak 190.

- (1) Postupak za priznavanje prava propisanih ovim Zakonom centar za socijalnu skrb pokreće na zahtjev stranke i po službenoj dužnosti.
- (2) Centar za socijalnu skrb dužan je tijekom postupka za priznavanje prava u skladu s ovim Zakonom izraditi individualni plan skrbi temeljen na procjeni potreba, utvrditi svrhu koja se planom želi postići te poduzeti mjere da se osoba u nepovoljnom stanju osposobi za brigu o sebi i članovima obitelji.
- (3) Centar za socijalnu skrb dužan je pri izradi individualnog plana iz stavka 2. ovoga članka surađivati s osobom koja se obratila za pomoć i članovima njezine obitelji.
- (4) Postupak za priznavanje prava propisanih ovim Zakonom centar za socijalnu skrb pokreće i na zahtjev bračnog druga, punoljetnog djeteta, roditelja ili skrbnika stranke.
- (5) Centar za socijalnu skrb može pokrenuti postupak po službenoj dužnosti i na temelju obavijesti članova obitelji, građana, ustanova, udruga, vjerskih zajednica, trgovačkih društava i drugih pravnih osoba te državnih i drugih tijela.

Članak 191.

- (1) Ako je u postupku prije donošenja rješenja o pravima iz socijalne skrbi ili drugim pravima po posebnim propisima, potrebno utvrditi činjenice vezane za zdravstveno stanje propisane kao uvjet za priznavanje prava po ovom Zakonu ili po posebnim propisima, centar za socijalnu skrb ili drugo nadležno tijelo će zatražiti nalaz i mišljenje prvostupajnskog tijela vještačenja.
- (2) Ako se žalbom pobija prvostupajnsko rješenje o pravima iz socijalne skrbi, odnosno drugih prava po posebnim propisima u svezi s nalazom i mišljenjem tijela vještačenja u prvom stupnju, ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi ili drugo nadležno tijelo drugog stupnja po posebnim propisima, prije donošenja rješenja o žalbi pribaviti će nalaz i mišljenje drugostupajnskog tijela vještačenja.
- (3) Tijela vještačenja iz stavka 1. i 2. ovoga članka odlukom osniva ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.
- (4) Sastav i način rada tijela vještačenja iz stavka 1. ovoga članka, sadržaj potrebne medicinske dokumentacije, sadržaj nalaza i mišljenja i obrasce za rad tijela vještačenja propisuje pravilnikom ministar nadležan za poslove socijalne skrbi uz suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo.

Članak 192.

- (1) Postupak za ostvarivanje prava iz socijalne skrbi je žuran.
- (2) Centar za socijalnu skrb o pitanjima o kojima odlučuje prema odredbama ovoga Zakona ili posebnog zakona i propisa za njihovo provođenje dužan je donijeti rješenje i dostaviti ga stranci najkasnije u roku od 15 dana od dana pokretanja postupka.
- (3) Ako je potrebno provoditi posebni ispitni postupak, centar za socijalnu skrb dužan je donijeti rješenje u roku od 30 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva ili pokretanja postupka po službenoj dužnosti.

Članak 193.

(1) U iznimno žurnim slučajevima, kada je potrebno poduzimanje mjera radi otklanjanja neposredne opasnosti za život i zdravlje ljudi, posebice djece, ili radi osiguravanja javnog reda i sigurnosti, centar za socijalnu skrb može donijeti usmeno rješenje i odrediti izvršenje usmenog rješenja bez odgode.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka centar za socijalnu skrb dužan je donijeti rješenje u pisanom obliku najkasnije u roku od 8 dana od dana donošenja usmenog rješenja.

Članak 194.

Centar za socijalnu skrb će povremeno, a najmanje jedanput godišnje, preispitati postojanje činjenica i okolnosti koje su bile odlučujuće za donošenje rješenja o priznavanju prava na novčane naknade, pomoći i potpore, te usluge, i donijeti novo rješenje samo ako su se promijenile okolnosti o kojima ovisi ostvarivanje ili opseg priznatog prava.

Članak 195.

(1) Troškovi postupka u svezi s ostvarivanjem prava iz socijalne skrbi osiguravaju se u državnom proračunu.

(2) Ako centar za socijalnu skrb rješava o pravima za koja sredstva osigurava općina, grad, odnosno Grad Zagreb, međusobna prava, obveze i odgovornost utvrdit će se ugovorom sklopljenim između centra za socijalnu skrb i nadležnog tijela općine, grada, odnosno Grada Zagreba.

Članak 196.

(1) O žalbi protiv rješenja centra za socijalnu skrb odlučuje ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi.

(2) O žalbi protiv rješenja iz socijalne skrbi općinskog ili gradskog upravnog tijela odlučuje nadležno upravno tijelo županije, a protiv rješenja upravnog odjela županije i velikih gradova i gradskog ureda Grada Zagreba nadležnog za socijalnu skrb odlučuje ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi.

XI. STRUČNI RADNICI, STRUČNO USAVRŠAVANJE I NAPREDOVANJE

Članak 197.

(1) Stručne poslove u centru za socijalnu skrb obavljaju socijalni radnik, pravnik, psiholog, socijalni pedagog i edukacijski rehabilitator s položenim stručnim ispitom.

(2) Stručne poslove u centru za socijalnu skrb obavljaju i drugi stručni radnici odgovarajućeg obrazovanja i akademskog zvanja ovisno o djelatnostima centra za socijalnu skrb.

(3) Stručni radnici iz stavka 1. i 2. ovoga članka imaju iskaznicu kojom se dokazuje svojstvo službene osobe, identitet i ovlasti te, tamo gdje je za pojedine stručne radnike propisano članstvo u komori, i iskaznicu odgovarajuće komore.

(4) Sadržaj i oblik iskaznice iz stavka 3. ovoga članka propisat će ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

(5) Stručne poslove u domu socijalne skrbi i kod drugih pružatelja socijalnih usluga obavljaju socijalni radnik, psiholog, socijalni pedagog, edukacijski rehabilitator, logoped, medicinska sestra, fizioterapeut, radni terapeut i odgojitelj, s položenim stručnim ispitom.

(6) Stručne poslove u domu socijalne skrbi i kod drugih pružatelja socijalnih usluga mogu obavljati i drugi stručni radnici odgovarajućeg obrazovanja i akademskog zvanja, ovisno o djelatnostima doma socijalne skrbi ili drugog pružatelja socijalnih usluga.

(7) Stručni radnici iz stavka 5. i 6. ovoga članka imaju iskaznicu kojom se dokazuje svojstvo službene osobe, identitet i ovlasti.

(8) Sadržaj i oblik iskaznice iz stavka 7. ovoga članka propisat će ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 198.

(1) Stručni radnici moraju svoje poslove obavljati sukladno pravilima struke te poštivati osobnost korisnika, njegovo dostojanstvo i nepovredivost njegova osobnog i obiteljskog života.

(2) Stručni radnici dužni su čuvati kao profesionalnu tajnu sve što saznaju o osobnom i obiteljskom životu korisnika.

(3) Čuvanje profesionalne tajne obvezuje i druge radnike ustanova socijalne skrbi i drugih pružatelja usluga.

(4) Povreda čuvanja profesionalne tajne teža je povreda obveza iz radnog odnosa.

Članak 199.

(1) Stručni radnici koji obavljaju poslove u djelatnosti socijalne skrbi dužni su se nakon završenog obrazovanja osposobiti za zanimanje tijekom pripravničkog staža.

(2) Pripravnički staž iz stavka 1. ovoga članka traje 12 mjeseci.

- (3) Ugovor o radu sklapa se s pripravnikom na određeno vrijeme.
- (4) Pripravnički staž može se provoditi i kao stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa (stručno osposobljavanje za rad), a ugovor o stručnom osposobljavanju za rad mora se sklopiti u pisanom obliku.
- (5) Ustanove socijalne skrbi dužne su primati stručne radnike na pripravnički staž prema mjerilima koje pravilnikom odredi ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.
- (6) Priznaje se pripravnički staž i stručnom radniku koji ima sklopljen ugovor iz stavka 3. ili 4. ovoga članka s drugom pravnom ili fizičkom osobom koja profesionalno obavlja poslove socijalne skrbi, kod koje je pripravnik proveo dio pripravničkog staža sukladno uvjetima propisanim pravilnikom iz članka 200. stavka 3. ovoga Zakona.
- (7) Izuzetno, odredbe stavka 1. do 6. ovoga članka ne primjenjuju se na zdravstvene i druge stručne radnike u djelatnosti socijalne skrbi za koje su pitanja iz ovih odredbi uređena propisima ministarstva nadležnog za njihove poslove.

Članak 200.

- (1) Nakon isteka pripravničkog staža pripravnici stječu pravo polaganja stručnog ispita pred ispitnim povjerenstvom ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.
- (2) Uvjerenje o položenom stručnom ispitu izdaje ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi na temelju zapisnika ispitnog povjerenstva pred kojim je ispit položen.
- (3) Sadržaj i način provođenja pripravničkog staža u djelatnosti socijalne skrbi, uvjete koje moraju ispunjavati ustanove i druge pravne osobe koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi i fizičke osobe koje profesionalno obavljaju poslove socijalne skrbi za provođenje pripravničkog staža, sadržaj, program i način polaganja stručnoga ispita, sadržaj i izgled uvjerenja o položenome stručnom ispitu, propisat će pravilnikom ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.
- (4) Uvjeti provođenja pripravničkog staža i polaganja stručnog ispita ne odnose se na državljane država članica Europske unije.
- (5) Odredbe stavka 1. do 3. ovoga članka ne primjenjuju se na zdravstvene i druge stručne radnike u djelatnosti socijalne skrbi za koje su pitanja iz ovih odredbi uređena propisima ministarstva nadležnog za njihove poslove.

Članak 201.

- (1) Na stručnog radnika koji u vrijeme zasnivanja radnog odnosa u sustavu socijalne skrbi ima odgovarajuće radno iskustvo na poslovima određenog stupnja obrazovanja i odgovarajuće struke određeno za pripravnički staž ne primjenjuju se odredbe ovoga Zakona koje se odnose na pripravnički staž, ali mora u roku od godine dana od prijema u radni odnos položiti stručni ispit.
- (2) Stručni radnik koji je položio stručni ispit u odgovarajućoj stručnoj spremi u drugoj djelatnosti, primit će se na rad u ustanovu socijalne skrbi ili kod drugog pružatelja usluga socijalne skrbi bez obveze polaganja stručnog ispita.
- (3) Nije dužan polagati stručni ispit stručni radnik koji ima znanstveni stupanj magistra ili doktora znanosti iz područja društvenih, odgojnih i medicinskih znanosti u onim poljima, odnosno granama koje imaju dodirne točke s djelatnošću socijalne skrbi, ili položen pravosudni ispit ili državni stručni ispit u skladu s propisima o državnim službenicima.

Članak 202.

- (1) Stručni radnici u djelatnosti socijalne skrbi imaju pravo i dužnost trajno se stručno osposobljavati i usavršavati kroz programe koje je odobrilo ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi.
- (2) Pod trajnim stručnim osposobljavanjem i usavršavanjem podrazumijeva se pojedinačno i organizirano usavršavanje u matičnoj znanosti i struci u području socijalnog rada, socijalne pedagogije, psihologije, logopedije, edukacijske rehabilitacije, radne terapije, odgoja, informacijsko-komunikacijskih tehnologija, savjetodavnog rada, upravljanja, socijalne politike i drugih područja važnih za učinkovito i kvalitetno obavljanje socijalne skrbi.
- (3) Program stručnog osposobljavanja i usavršavanja treba sadržavati temu, namjenu, ciljeve programa iskazane kompetencijama, metode poučavanja, organizaciju, način vrednovanja i oblik certificiranja, broj polaznika, vrijeme trajanja programa i troškovnik.
- (4) Način i postupak stručnog osposobljavanja i usavršavanja stručnih radnika propisuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi, a zdravstveni radnici provode stručno usavršavanje u skladu s propisima nadležne komore.
- (5) Sadržaj programa stručnog usavršavanja, kriterije i postupak izbora projekata edukacije koji će se financirati sredstvima državnog proračuna, kao i godišnji program stručnog usavršavanja stručnih radnika u djelatnosti socijalnoj skrbi, donosi ministar nadležan za poslove socijalne skrbi najkasnije do rujna tekuće godine za iduću godinu.

Članak 203.

- (1) Stručni radnici u djelatnosti socijalne skrbi mogu napredovati u struci, odnosno zanimanju i steći zvanje mentora i savjetnika.
- (2) Razine, odgovarajuća zvanja, uvjete i način napredovanja pravilnikom propisuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 204.

- (1) Stručni radnici u djelatnosti socijalne skrbi imaju pravo i dužnost na superviziju.
- (2) Supervizija je proces učenja i razvoja i metoda podrške stručnim radnicima koji im omogućava usvajanje novih znanja, razvijanje vještina, usvajanje profesionalnih i osobnih spoznaja kroz osobno iskustvo stručnog rada, u cilju poboljšanja kvalitete rada s korisnicima.
- (3) Superviziju mogu obavljati educirani i licencirani stručnjaci.

Članak 205.

- (1) Ne može se primiti u radni odnos na rukovodeće poslove u djelatnosti socijalne skrbi niti te poslove može obavljati osoba: koja je pravomoćno osuđena za kazneno djelo protiv života i tijela, protiv slobode i prava čovjeka i građanina, protiv časti i ugleda, protiv spolne slobode, kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanje djeteta, protiv braka, obitelji i mladeži, protiv službene dužnosti, protiv imovine, protiv sigurnosti platnog prometa i poslovanja, protiv vjerodostojnosti isprava, protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom i za kaznena djela protiv Republike Hrvatske, prema kojoj je izrečena prekršajnoppravna sankcija za nasilje u obitelji, te protiv koje se vodi postupak pred nadležnim sudom za kazneno djelo spolnog zlostavljanja i iskorištavanje djeteta.
- (2) Ne može se primiti u radni odnos na poslove stručnog radnika u djelatnosti socijalne skrbi niti te poslove može obavljati, osoba: koja je pravomoćno osuđena za kazneno djelo protiv spolne slobode, kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanje djeteta, protiv braka, obitelji i mladeži, protiv službene dužnosti, protiv imovine, protiv sigurnosti platnog prometa i poslovanja, protiv vjerodostojnosti isprava, protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom i za kaznena djela protiv Republike Hrvatske, prema kojoj je izrečena prekršajnoppravna sankcija za nasilje u obitelji, u zadnjih 10 godina prije zasnivanja radnog odnosa, te protiv koje se vodi postupak pred nadležnim sudom za kazneno djelo spolnog zlostavljanja i iskorištavanje djeteta.
- (3) Odredbe stavka 1. i 2. ovoga članka ne primjenjuju se na osobu kod koje je nastupila rehabilitacija.
- (4) Poslodavac je dužan po službenoj dužnosti pribaviti dokaz da osoba iz stavka 3. ovoga članka nije osuđena za kaznena djela ili za prekršaj iz stavka 1. i 2. ovoga članka, te da se protiv nje ne vodi postupak pred nadležnim sudom iz stavka 1. i 2. ovoga članka.
- (5) Radnici u djelatnosti socijalne skrbi ni njihovi bračni drugovi i djeca ne smiju s korisnikom socijalne skrbi sklopiti ugovor o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju dok traje njihov radni odnos u djelatnosti, a u protivnom čine težu povredu obveza iz radnog odnosa.

XII. NADZOR**Članak 206.**

- (1) Nadzor nad radom centra za socijalnu skrb, domova socijalne skrbi, obiteljskog centra, vjerskih zajednica, udruga i drugih pružatelja usluga u djelatnosti socijalne skrbi obuhvaća:
  - unutarnji nadzor,
  - inspekcijski nadzor,
  - upravni nadzor.
- (2) Nadzor koji se odnosi na stručni rad zdravstvenih radnika u djelatnosti socijalne skrbi provode nadležne komore, a sanitarni nadzor u dijelu koji se odnosi na zaštitu zdravlja na području ispravnosti i kvalitete prehrane te higijene prostora i opreme u kojem se pružaju usluge socijalne skrbi provodi sanitarna inspekcija.
- (3) Nadzor nad pružanjem usluga obrazovanja u domovima socijalne skrbi provodi prosvjetna inspekcija.

Unutarnji nadzor**Članak 207.**

- (1) Ustanove socijalne skrbi provode unutarnji nadzor nad radom svojih ustrojbenih jedinica i radnika.
- (2) Druge pravne osobe koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi provode unutarnji nadzora nad radom svojih ustrojbenih jedinica i radnika koje pružaju usluge socijalne skrbi.

Članak 208.

- (1) Unutarnji nadzor provodi se na temelju općeg akta ustanove, odnosno druge pravne osobe koja obavlja djelatnost socijalne skrbi i godišnjeg plana i programa provedbe unutarnjeg nadzora.
- (2) Općim aktom iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se način obavljanja unutarnjeg nadzora.

(3) Godišnji plan i program provedbe unutarnjeg nadzora ustanova socijalne skrbi i druga pravna osoba koje obavlja djelatnost socijalne skrbi dužni su izraditi najkasnije do 31. prosinca tekuće godine za sljedeću godinu.

Inspeksijski nadzor

Članak 209.

(1) Inspeksijski nadzor nad primjenom i izvršavanjem zakona, drugih propisa i općih i pojedinačnih akata, kao i nadzor nad stručnim radom doma socijalne skrbi, obiteljskog centra, centra za pomoć i njegu te druge pravne ili fizičke osobe koja pruža socijalne usluge korisnicima obavlja inspekcija ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

(2) Poslove inspeksijskog nadzora iz stavka 1. ovoga članka provode viši inspektori i inspektori socijalne skrbi.

(3) Poslove stručnog nadzora, pored osoba iz stavka 2. ovoga članka, mogu provoditi i strukovne komore na temelju posebnog zakona.

(4) Način provođenja stručnog nadzora i njegov sadržaj propisat će pravilnikom ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 210.

(1) Za inspektora se može postaviti osoba koja, pored zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu, ima završeni sveučilišni diplomski studij socijalnog rada, socijalne politike, prava, psihologije, socijalne pedagogije ili edukacijske rehabilitacije, položen državni stručni ispit i najmanje četiri godina radnog iskustva na odgovarajućim poslovima u djelatnosti socijalne skrbi.

(2) Za višeg se inspektora može postaviti osoba koja, pored zakonom utvrđenih uvjeta za prijam u državnu službu, ima završeni sveučilišni diplomski studij socijalnog rada, socijalne politike, prava, psihologije, socijalne pedagogije ili edukacijske rehabilitacije, položen državni stručni ispit i najmanje osam godina radnog iskustva na odgovarajućim poslovima u djelatnosti socijalne skrbi.

Članak 211.

(1) Viši inspektor i inspektor (u daljnjem tekstu: inspektor) imaju službenu iskaznicu kojom dokazuju službeno svojstvo, identitet i ovlasti.

(2) Oblik i sadržaj obrasca službene iskaznice te način izdavanja i vođenja upisnika o izdanim službenim iskaznicama propisuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 212.

(1) Inspektor je u obavljanju inspeksijskog nadzora samostalan te vodi postupak, donosi rješenja i poduzima mjere u okviru prava, dužnosti i ovlasti utvrđenih ovim Zakonom ili drugim propisom.

(2) Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi utvrđuje godišnji plan i program rada inspekcije.

(3) Inspeksijski nadzor će se provoditi i na zahtjev tijela i drugih zainteresiranih pravnih ili fizičkih osoba, ako je iz prigovora ili zahtjeva razvidna opravdanost provođenja inspeksijskog nadzora.

(4) Inspektor je dužan izvijestiti podnositelja prigovora ili zahtjeva o utvrđenom činjeničnom stanju, te o poduzetim mjerama, osim u slučaju anonimne predstavke.

Članak 213.

(1) Inspektor koji provodi inspeksijski nadzor ima pravo u svako doba bez prethodne najave i bez dopuštenja ravnatelja ili druge odgovorne osobe ulaziti u prostorije i prostore ustanove socijalne skrbi i druge pravne i fizičke osobe iz članka 209. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Prilikom provedbe inspeksijskog nadzora inspektor ima pravo pregledati objekte i druge poslovne prostore, dokumentaciju, saslušati korisnike, radnike i druge osobe koje zatekne, pregledati isprave na temelju kojih se može utvrditi identitet osoba (osobna iskaznica, putovnica i sl.) i obavljati druge radnje predviđene zakonom.

(3) Ravnatelj ili druga odgovorna osoba u drugoj pravnoj osobi te fizička osoba koja obavlja poslove socijalne skrbi, mora inspektoru osigurati nesmetano obavljanje inspeksijskog nadzora i staviti mu na raspolaganje sva sredstva i potrebnu dokumentaciju.

Članak 214.

Inspektor tijekom inspeksijskog nadzora zbog mogućeg prikrivanja dokaza ima pravo privremeno izuzeti predmete i izvornu dokumentaciju, uz potvrdu.

Članak 215.

(1) Prilikom obavljanja inspeksijskog nadzora inspektor je dužan postupati tako da ne ugrozi čuvanje državne, vojne ili službene, odnosno profesionalne tajne.

(2) Odgovorne osobe dužne su upoznati inspektora s podacima koji se sukladno njihovim općim aktima smatraju tajnom.

Članak 216.

Inspekcija osobito:

1. prati i proučava obavljanje djelatnosti socijalne skrbi i predlaže poduzimanje mjera za njezino kvalitetno obavljanje,
2. nadzire zakonitost rada u pružanju usluga u djelatnosti socijalne skrbi, te stručni rad stručnih radnika,
3. razmatra podneske pravnih i fizičkih osoba koji se odnose na nadzor iz utvrđene nadležnosti i o poduzetim radnjama i mjerama pisano obavještava podnositelja.

Članak 217.

(1) U obavljanju inspekcijskih poslova iz članka 216. ovoga Zakona inspektor ima pravo i obvezu:

1. zabraniti provođenje pojedinih mjera i radnji koje su protivne zakonu ili drugom propisu,
2. zabraniti rad domu socijalne skrbi i drugom pružatelju usluga iz članka 209. stavka 1. ovoga Zakona ako više ne ispunjava uvjete u pogledu prostora, radnika i opreme ili bez opravdanog razloga ne postupi po prethodnom rješenju inspektora kojim se naređuju mjere,
3. zabraniti samostalan rad stručnom radniku koji nema odobrenje za samostalan rad od nadležne komore, ako je isto uvjet za obavljanje poslova radnog mjesta,
4. zabraniti pravnoj osobi obavljanje djelatnosti socijalne skrbi, ako se ona obavlja bez rješenja o ispunjavanju uvjeta za rad sukladno odredbama ovoga Zakona,
5. narediti fizičkoj osobi prekid pružanja usluga socijalne skrbi ako nije pribavila rješenje o ispunjavanju uvjeta za rad sukladno odredbama ovoga Zakona,
6. narediti otklanjanje utvrđenih nepravilnosti u određenom roku te poduzimati druge mjere za koje je ovlašten ovim Zakonom i drugim propisima,
7. predložiti ravnatelju ili drugoj odgovornoj osobi u pravnoj osobi provođenje postupka utvrđivanja odgovornosti radnika,
8. predložiti upravnom vijeću ustanove doma socijalne skrbi provođenje postupka utvrđivanja odgovornosti ravnatelja ili u drugim pravnim osobama postupak utvrđivanja odgovornosti odgovorne osobe u pravnoj osobi.

(2) Ako inspektor prilikom obavljanja inspekcijskog nadzora uoči nepravilnosti, odnosno povrede propisa, a nije ovlašten izravno postupati, dužan je izvijestiti nadležno tijelo državne uprave o uočenim nepravilnostima, odnosno povredama propisa te tražiti pokretanje postupka i poduzimanje propisanih mjera.

Članak 218.

(1) O obavljenom inspekcijskom nadzoru inspektor je dužan sastaviti zapisnik.

(2) Primjerak zapisnika inspektor uručuje ravnatelju ili drugom ovlaštenom zastupniku u pravnoj osobi te fizičkoj osobi nad čijim radom se provodi inspekcijski nadzor.

Članak 219.

(1) U slučaju da postoji neposredna opasnost za zdravlje ili život ljudi, kao i u slučaju kada postoji opasnost od uništenja ili prikrivanja dokaza, inspektor će donijeti usmeno rješenje i odmah narediti njegovo izvršenje.

(2) Usmeno rješenje iz stavka 1. ovoga članka mora se unijeti u zapisnik.

(3) Inspektor je dužan izdati pisani otpravak rješenja u roku od osam dana od dana upisa izrečene mjere u zapisnik o obavljenome nadzoru.

Članak 220.

Na postupak inspektora primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku.

Članak 221.

Protiv rješenja koje donosi inspektor nije dopuštena žalba već se protiv tog rješenja može pokrenuti upravni spor.

Članak 222.

(1) Ako inspektor osnovano posumnja da je povredom propisa učinjen prekršaj ili kazneno djelo, uz rješenje za čije je donošenje ovlašten, dužan je s utvrđenim činjenicama odlučnim za poduzimanje mjera podnijeti optužni prijedlog radi pokretanja prekršajnog postupka, odnosno kaznenu prijavu za pokretanje kaznenog postupka.

(2) Tijelo kojem je podnesen optužni prijedlog, odnosno kaznena prijava iz stavka 1. ovoga članka, dužno je o ishodu postupka obavijestiti ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi.

Članak 223.

O obavljenim inspekcijskim nadzorima i poduzetim mjerama inspektor vodi očevidnik, čiji sadržaj, oblik i način vođenja propisuje pravilnikom ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 224.

Ako se inspektoru prilikom obavljanja inspekcijskog nadzora pruži fizički otpor, inspektor je ovlašten zatražiti pomoć službenika unutarnjih poslova.

Članak 225.

Inspektor je odgovoran:

1. ako pri nadzoru propusti poduzeti, odnosno narediti mjere koje je po zakonu bio dužan poduzeti, odnosno narediti,
2. ako prekorači svoje zakonske ovlasti,
3. ako neosnovano ne podnese optužni prijedlog ili kaznenu prijavu, odnosno ne obavijesti nadležna državna tijela o utvrđenim nepravilnostima, odnosno nedostacima.

Upravni nadzor

Članak 226.

(1) Upravni nadzor obuhvaća:

- nadzor nad primjenom ovoga Zakona, drugih propisa i općih i pojedinačnih akata u postupku priznavanja prava koji određuju javne ovlasti ili druge poslove centra za socijalnu skrb,
- nadzor nad stručnim radom centra za socijalnu skrb,
- nadzor nad zakonitošću rada i odluka u izvršavanju poslova socijalne skrbi koje ovaj Zakon daje u nadležnost jedinicama područne (regionalne) i lokalne samouprave.

(2) Upravni nadzor provode ovlašteni državni službenici ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

(3) Poslove stručnog nadzora, pored osoba iz stavka 2. ovoga članka, mogu provoditi i strukovne komore na temelju posebnog zakona.

Članak 227.

Način provođenja stručnog nadzora i njegov sadržaj te uvjete koje moraju ispunjavati ovlašteni stručni radnici za provođenje stručnog nadzora utvrđuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 228.

(1) Ovlašteni državni službenici izrađuju zapisnik kojim se utvrđuje koje su radnje provedene tijekom provođenja upravnog nadzora.

(2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka mogu privremeno izuzeti predmete i izvornu dokumentaciju što se utvrđuje zapisnikom.

Članak 229.

(1) U obavljanju upravnog nadzora, ovlašteni državni službenik može:

1. obustaviti od izvršenja statut ili drugi opći akt centra za socijalnu skrb,
2. poništiti, ukinuti ili izmijeniti rješenje centra za socijalnu skrb,
3. raspraviti stanje u centru za socijalnu skrb i odrediti mjere koje je centar za socijalnu skrb dužan poduzeti radi izvršavanja poslova iz nadležnosti centra za socijalnu skrb,
4. predložiti ravnatelju poduzimanje mjera za poboljšanje svrhovitosti, djelotvornosti, ekonomičnosti i pravodobnosti obavljanja djelatnosti centra za socijalnu skrb te otklanjanja drugih nedostataka u radu,
5. neposredno donijeti rješenje ili poduzeti mjeru nužnu za izvršenje zakona ili drugog propisa ili zaštite korisnika, ako je to nadležni centar za socijalnu skrb propustio učiniti u roku,
6. predložiti ravnatelju provođenje postupka utvrđivanja odgovornosti radnika,
7. predložiti ravnatelju provođenje postupka utvrđivanja odgovornosti predstojnika podružnice centra za socijalnu skrb, kao i predložiti njegovo razrješenje,
8. predložiti upravnom vijeću provođenje postupka utvrđivanja odgovornosti ravnatelja centra za socijalnu skrb, kao i predložiti postupak njegovog razrješenja,
9. podnijeti prijavu nadležnom tijelu za utvrđivanje kaznene ili prekršajne odgovornosti radnika, ravnatelja ili predstojnika podružnice centra za socijalnu skrb.

(2) Ovlašteni državni službenici za provođenje upravnog nadzora, nakon utvrđenog činjeničnog stanja, mogu dati prijedlog ministru nadležnom za poslove socijalne skrbi za razrješenje članova Upravnog vijeća.

(3) Kada ovlašteni državni službenik u provođenju upravnog nadzora donosi rješenje, protiv navedenoga rješenja nije dopuštena žalba već se protiv tog rješenja može pokrenuti upravni spor.

Članak 230.

Ovlašteni državni službenici:

1. prate i proučavaju obavljanje djelatnosti socijalne skrbi i predlažu poduzimanje mjera za njezino kvalitetno obavljanje,
2. nadziru zakonitost rada centra za socijalnu skrb te zakonitost provođenja postupaka u ostvarivanju prava iz sustava socijalne skrbi, obiteljsko pravne i kazneno pravne zaštite i drugih prava u skladu s posebnim propisima,
3. nadziru rad stručnih radnika,
4. razmatraju podneske pravnih i fizičkih osoba koji se odnose na nadzor iz utvrđene nadležnosti i o poduzetim radnjama i mjerama pisano obavještavaju podnositelja.

Članak 231.

(1) O obavljenom upravnom nadzoru ovlašteni državni službenik dužan je u roku od 15 dana napisati izvješće koje sadrži prikaz utvrđenog stanja, prijedlog mjera koje u određenom roku treba poduzeti radi otklanjanja nedostataka, prijedlog za podnošenje optužnog prijedloga ili kaznene prijave, prijedlog za pokretanje postupka utvrđivanja odgovornosti ravnatelja centra za socijalnu skrb, predstojnika podružnice ili drugog radnika te prijedloge za poduzimanje drugih potrebnih mjera.

(2) Izvješće o obavljenom upravnom nadzoru ovlašteni državni službenici dužni su dostaviti centru za socijalnu skrb najkasnije u roku od 30 dana od dana obavljenog nadzora.

Članak 232.

Ovlašteni državni službenik je odgovoran:

1. ako pri provedbi upravnog nadzora propusti poduzeti, odnosno narediti mjere koje je po zakonu bio dužan poduzeti, odnosno narediti,
2. ako prekorači svoje zakonske ovlasti,
3. ako neosnovano ne podnese optužni prijedlog ili kaznenu prijavu, odnosno ne obavijesti nadležna državna tijela o utvrđenim nepravilnostima, odnosno nedostacima.

XIII. TROŠKOVI SOCIJALNIH USLUGA

Ugovaranje cijena i usluga

Članak 233.

(1) Metodologiju za utvrđivanje cijena socijalnih usluga u ustanovama socijalne skrbi kojima je osnivač Republika Hrvatska i jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave te cijenu usluga koje pružaju druge pravne i fizičke osobe koje se plaćaju iz državnog proračuna, utvrđuje pravilnikom ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

(2) Pružatelji usluga socijalne skrbi samostalno utvrđuju cijenu usluga koje pružaju izvan mreže socijalnih usluga.

Članak 234.

(1) Korisnik može izabrati socijalnu uslugu i pružatelja usluge i sklopiti ugovor o korištenju usluge s ustanovom socijalne skrbi ili drugim pružateljem usluge, u skladu s uvjetima propisanim ovim Zakonom, bez rješenja centra za socijalnu skrb.

(2) Korisnik iz stavka 1. ovoga članka u cijelosti plaća korištenje usluge socijalne skrbi.

(3) Procjenu potreba korisnika za uslugom provodi ustanova socijalne skrbi ili drugi pružatelj usluge zajedno s korisnikom, njegovim skrbnikom i članovima obitelji, sukladno ovom Zakonu i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.

Članak 235.

(1) Korisnik, odnosno njegov skrbnik ili zakonski zastupnik ne može neposredno izabrati niti ugovoriti korištenje usluge smještaja ili boravka djeteta s pružateljem usluge.

(2) Dijete se smještava na temelju rješenja centra za socijalnu skrb.

Sudjelovanje korisnika u plaćanju troškova usluga

Članak 236.

Kriterije sudjelovanja korisnika u plaćanju cijene usluge i način plaćanja usluga propisuje pravilnikom ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Članak 237.

- (1) Ako odrasla osoba koristi pravo na socijalne usluge na temelju rješenja centra za socijalnu skrb, dužna je plaćati ili sudjelovati u plaćanju cijene usluga sukladno pravilniku iz članka 236. ovoga Zakona.
- (2) Korisnik čiji prihodi i novčana sredstva nisu dostatni za plaćanje cijene usluge dužan je u svrhu plaćanja otuđiti svoju imovinu koja ne služi članovima njegove obitelji za podmirenje osnovnih stambenih i drugih osnovnih životnih potreba.
- (3) Ako korisnik nema prihoda ili prihodi korisnika nisu dostatni za plaćanje cijene usluga, ili ako prodajom imovine ne može osigurati sredstva za plaćanje socijalnih usluga, plaćanje usluge ili plaćanje razlike između cijene usluge i tih prihoda, tereti sredstva ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.
- (4) Pri utvrđivanju prihoda kojima korisnik sudjeluje u plaćanju usluga, iznos prihoda se umanjuje za iznos koji korisnik plaća za uzdržavanje nekog od članova obitelji prema propisima o obiteljskim odnosima, a korisniku stalnog i privremenog smještaja umanjuje se i za iznos namijenjen osobnim potrebama.
- (5) Ako iznos za uzdržavanje korisnika usluge nije utvrđen obveznicima uzdržavanja prema propisima o obiteljskim odnosima, obveznici uzdržavanja sporazumom sklopljenim međusobno i s centrom za socijalnu skrb utvrđuju iznos sudjelovanja u plaćanju troškova socijalnih usluga.
- (6) Ako obveznici uzdržavanja ne izvršavaju obveze iz stavka 5. ovoga članka, centar za socijalnu skrb će na temelju propisa o obiteljskim odnosima pokrenuti kod suda postupak za naknadu troškova za pružene usluge.
- (7) Ako obveznik uzdržavanja ne izvršava obvezu plaćanja iz stavka 5. ili iz stavka 6. ovoga članka, centar za socijalnu skrb će pokrenuti kod suda postupak ovrhe.
- (8) Iznimno osoba koja je dužna uzdržavati odraslu osobu nesposobnu za rad nije dužna sudjelovati u cijeni smještaja ako su njezini prihodi ili prihodi njezine obitelji manji od trostrukog iznosa prihoda za samca ili obitelj, utvrđenog u članku 32. i 33. ovoga Zakona.

Članak 238.

- (1) Roditelji djeteta su dužni plaćati ili sudjelovati u plaćanju usluga koje dijete ostvaruje na temelju ovoga Zakona, sukladno pravilniku kojeg donosi ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.
- (2) Dijete koje je korisnik smještaja i ima redovite mjesečne prihode, sudjeluje u plaćanju cijene smještaja sukladno pravilniku iz članka 236. ovoga Zakona.
- (3) Roditelji ili drugi obveznici uzdržavanja djeteta i centar za socijalnu skrb sklapaju sporazum kojim utvrđuju sudjelovanje u plaćanju cijene usluga.
- (4) Ako roditelji ne izvršavaju obvezu iz stavka 3. ovoga članka, ili ne žele sklopiti sporazum iz stavka 2. ovoga članka, centar za socijalnu skrb će kod suda pokrenuti postupak za naplatu troškova pruženih usluga.
- (5) Dijete svojom imovinom ne sudjeluje u plaćanju usluga.

XIV. POPUNJAVANJE MREŽE USLUGA SOCIJALNE SKRBI

Članak 239.

- (1) Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi raspisuje javni natječaj za popunjavanje mreže usluga socijalne skrbi.
- (2) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi donosi odluku o izboru najpovoljnijih ponuditelja s kojima sklapa ugovor.

XV. NAKNADA ŠTETE

Članak 240.

- (1) Korisnik koji je na temelju rješenja centra za socijalnu skrb ostvario pravo na novčanu naknadu, potporu ili socijalnu uslugu dužan je nadoknaditi štetu ako je:
  - na temelju neistinitih ili netočnih podataka za koje je znao ili morao znati da su neistiniti, odnosno netočni ili je na drugi protupravan način ostvario pravo na novčanu naknadu ili uslugu socijalne skrbi na koje nije imao pravo ili je ostvario u većem opsegu nego što mu pripada,

– ostvario novčanu naknadu ili socijalnu uslugu zbog toga što nije prijavio promjenu koja utječe na gubitak ili opseg prava, a znao je ili je morao znati za tu promjenu.

(2) Kada centar za socijalnu skrb utvrdi okolnosti iz stavka 1. ovoga članka, poziva korisnika putem pisane obavijesti da neosnovano ostvareni iznos novčane naknade ili trošak socijalne usluge vrati u roku od 8 dana od dana zaprimljene obavijesti o utvrđenim okolnostima.

(3) Na naknadu štete primjenjuje se zakon kojim se uređuju obvezni odnosi, ako ovim Zakonom nije propisano drugo.

Nagodba i otpis duga

Članak 241.

(1) Centar za socijalnu skrb može s korisnikom sklopiti nagodbu o načinu i vremenu povrata neosnovano ostvarenog iznosa novčane naknade ili troška usluge, pri čemu se u obzir uzima visina vlastitog dohotka korisnika i njegov socijalni položaj.

(2) Odgoda plaćanja može se dogovoriti najduže za razdoblje od tri godine.

(3) Korisnik je dužan centru za socijalnu skrb u skladu s nagodbom o povratu neosnovano ostvarenog iznosa novčane naknade ili troška usluge redovito prilagati dokaze o izvršenim uplatama.

(4) Centar za socijalnu skrb može na prijedlog korisnika odlučiti da se njegov dug djelomično ili u cijelosti otpiše, uzimajući u obzir vrijednost imovine, prihode korisnika i članova njegove obitelji.

(5) Dug se može otpisati u cijelosti ako korisnik nema prihoda ni imovine i ako bi naplata duga ugrozila osnovne životne potrebe korisnika i članova njegove obitelji.

Članak 242.

Pružatelj usluga koji je ostvario nepripadajuću naknadu za uslugu koju nije pružio korisniku, dužan je nadoknaditi štetu korisniku ili centru za socijalnu skrb ako je korisniku priznato pravo na uslugu socijalne skrbi rješenjem centra za socijalnu skrb.

Članak 243.

(1) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi ima pravo na povrat iznosa isplaćenih na ime prava na novčanu pomoć i prava na socijalne usluge, ako korisnik otuđi svoju imovinu.

(2) Za slučaj smrti korisnika koji je ostvarivao pravo na novčanu pomoć ili pravo na socijalnu uslugu iz sredstava državnog proračuna, ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi ima pravo na povrat tih iznosa od njegovih nasljednika do visine vrijednosti naslijeđene imovine.

(3) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi neće potraživati novčana sredstva, uključujući i njihovo utuženje, iz stavka 2. ovoga članka ako bi ostvarivanjem tražbine nasljednici i članovi njegove obitelji ostali bez imovine, odnosno prihoda potrebnih za podmirenje osnovnih stambenih i drugih osnovnih životnih potreba.

(4) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi ima pravo na povrat iznosa isplaćenih sukladno stavku 2. ovoga članka i od osoba koje su po zakonu dužne uzdržavati korisnika, ako je tijekom ispitnog postupka koji je prethodio donošenju rješenja o priznavanju tog prava nedvojbeno dokazano da ga te osobe neosnovano ne uzdržavaju ili su neopravdano odbile njegovo uzdržavanje.

Članak 244.

U slučaju kada korisnik nije izvršio povrat neosnovano primljene novčane pomoći ili u slučaju kada pružatelj usluge nije izvršio povrat neosnovano ostvarenog prihoda za uslugu koju nije pružio, centar za socijalnu skrb dužan je izvijestiti ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi, uz vjerodostojnu dokumentaciju, radi podnošenje tužbe radi naknade štete.

XVI. KAZNE NE ODREDBE

Članak 245.

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako inspektoru ne osigura nesmetano obavljanje inspekcijuskog nadzora i stavi mu na raspolaganje sva sredstva i potrebnu dokumentaciju sukladno odredbi članka 213. stavka 3. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 10.000,00 do 20.000,00 kuna.

(3) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 30.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba iz članka 158. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 246.

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja neopravdano ne izvrši pravomoćno rješenje inspektora donesenog na temelju ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.

(3) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 30.000,00 kuna za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba iz članka 158. ovoga Zakona.

Članak 247.

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj jedinica lokalne samouprave ukoliko ne donese rješenje o pravu na pomoć za stanovanje iz članka 52. ovoga Zakona u roku propisanom zakonom.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u lokalnoj jedinici samouprave novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.

Članak 248.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba ako:

1. započne s radom prije no što se rješenjem nadležnog tijela utvrdi da su ispunjeni propisani uvjeti za početak rada (članak 119. stavak 1., članak 131. stavak 8., članak 146. stavak 2., članak 154. stavak 3., članak 158. stavak 6., članak 161. stavak 2.),

2. ne vodi na propisani način evidenciju i dokumentaciju o korisniku, vrstama usluga i drugim pitanjima ili ako o tome ne dostavlja izvješća (članak 128. stavak 1., članak 141. stavak 1., članak 151. stavak 1, članak 157. stavak 1., članak 159. stavak 2. i članak 162. stavak 3.),

3. ako nastavi s radom nakon što je odjavila obavljanje poslova (članak 165. stavak 1.) ili joj je zabranjen rad (članak 217. stavak 1. podstavak 2.),

4. bez rješenja centra za socijalnu skrb ili ugovora privremeno ili trajno pruži korisniku uslugu smještaja,

5. naplati od korisnika ili druge osobe troškove smještaja ili druge usluge u većem iznosu od iznosa utvrđenog rješenjem centra za socijalnu skrb,

6. pruža usluge smještaja većem broju korisnika od kapaciteta utvrđenog rješenjem nadležnog tijela o ispunjavanju propisanih uvjeta za početak rada (članak 131. stavak 5., članak 154. stavak 1., članak 158. stavak 6., članak 161. stavak 2.),

7. vodi postupke tako da ne osigurava povjerljivost podataka i osobni integritet i dostojanstvo korisnika ili dužnost čuvanja profesionalne tajne (članak 13., 14., 17. i 198.),

8. ako ima sklopljena više od tri ugovora o doživotnom/dosmrtnom uzdržavanju, a uzdržavanim osobama usluge stanovanja, prehrane, njege i brige o zdravlju te zadovoljavanje drugih osnovnih životnih potreba usluge pružaju treće osobe ili zaposleni radnici kod fizičke osobe ili su zaposleni u pravnoj osobi koja je u vlasništvu fizičke osoba i/ili članova njezine obitelji, a nije proveden postupak za obavljanje djelatnosti socijalne skrbi sukladno odredbama ovoga Zakona (članak 177.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 20.000,00 kuna.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. točke 5. ovoga članka uz novčanu kaznu izreći će se i mjera oduzimanja više naplaćenog iznosa u korist korisnika usluge.

(4) Ako korisnik usluge nije poznat, više naplaćeni iznos oduzet će se kao protupravno stečena imovinska korist, a protupravno stečena imovinska korist prihod je državnog proračuna.

Članak 249.

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

1. primi u radni odnos radnika za kojeg postoji zapreka za zapošljavanje (članak 205.),

2. ne primi stručnog radnika na pripravnički staž (članak 199. stavak 5.),

3. onemoguću stručnom radniku stručno usavršavanje (članak 202.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu do 10.000,00 kuna.

Članak 250.

Novčanom kaznom od 10.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba iz članka 160. ovoga Zakona:

1. ako ne izvijesti centar za socijalnu skrb o početku, načinu i djelokrugu svojega rada ili u svom nazivu ne ističe ime i prezime, adresu nositelja djelatnosti i oznaku djelatnosti (članak 162. stavak 1. i 2.),

2. ako privremeno obustavi poslovanje iz neopravdanih razloga ili ako ne obavijesti nadležna tijela o privremenoj obustavi poslovanja (članak 165.).

Članak 251.

Novčanom kaznom od 1.000,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se korisnik socijalne skrbi ako je dao neistinite podatke na temelju kojih je ostvario pravo po ovom Zakonu (članak 28.).

XVII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 252.

Osoba koja na temelju rješenja centra za socijalnu skrb ostvaruje pravo na socijalne usluge u domu socijalne skrbi ili kod druge pravne ili fizičke osobe na osnovi Zakona o socijalnoj skrbi (»Narodne novine«, br. 73/97., 27/01., 59/01., 82/01., 103/03., 44/06. i 79/07.) ili Zakona o socijalnoj skrbi (»Narodne novine«, br. 57/11.) ima pravo na priznatu uslugu i nakon stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 253.

(1) Korisnik novčanih naknada, potpora i usluga, usluga iz članka 252. ovoga Zakona, priznatih na osnovi i pod uvjetima propisanim Zakonom o socijalnoj skrbi (»Narodne novine«, br. 73/97., 27/01., 59/01., 82/01., 103/03., 44/06. i 79/07.) ili Zakonom o socijalnoj skrbi (»Narodne novine«, br. 57/11.) ostvaruje priznata prava i nakon stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Tijelo prvog stupnja dužno je provesti postupak preispitivanja u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 254.

(1) Korisnik prava na naknadu do zaposlenja iz područja socijalne skrbi, kojemu je ovo pravo priznato do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, zadržava to pravo.

(2) O zahtjevima za ostvarivanje prava na naknadu do zaposlenja, koji nisu pravomoćno okončani do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, rješavat će nadležni centar za socijalnu skrb prema propisima koji su bili na snazi do dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 255.

Postupci započeti prije stupanja na snagu ovoga Zakona po odredbama Zakona o socijalnoj skrbi (»Narodne novine«, br. 73/97., 27/01., 59/01., 82/01., 103/03., 44/06. i 79/07.) ili Zakona o socijalnoj skrbi (»Narodne novine«, br. 57/11.) dovršit će se po odredbama ovoga Zakona.

Članak 256.

(1) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi je dužno u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti rješenja o osnivanju centara za socijalnu skrb i imenovati privremene ravnatelje koji će do imenovanja ravnatelja centara za socijalnu skrb imati ovlasti iz članka 15. stavka 1. Zakona o ustanovama.

(2) Upravno vijeće centra za socijalnu skrb dužno je donijeti Statut i raspisati natječaj za ravnatelja u roku od 15 dana od dana imenovanja upravnog vijeća.

Članak 257.

(1) Postojeći zavodi za socijalnu skrb nastavljaju s radom pod uvjetima propisanim Zakonom o socijalnoj skrbi (»Narodne novine«, br. 57/11.) do početka rada centara za socijalnu skrb.

(2) Prestankom rada zavoda za socijalnu skrb centri za socijalnu skrb osnovani na području mjesne nadležnosti zavoda za socijalnu skrb u županiji preuzimaju danom početka rada poslove, prava i obveze, radnike, opremu, arhivu, dokumentaciju i sredstva za rad u skladu s mjesnom i stvarnom nadležnosti koju su imali centri za socijalnu skrb do dana osnivanja zavoda za socijalnu skrb, a odgovarajuća novčana sredstva koja je zavod za socijalnu skrb koristio za potrebe mjesne nadležnosti centra za socijalnu skrb centri za socijalnu skrb preuzet će u skladu s odlukom ministra nadležnog za poslove socijalne skrbi.

Članak 258.

Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi je dužan donijeti standarde kvalitete socijalnih usluga i smjernice za njihovo uvođenje iz članka 112. stavka 1. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 259.

Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi dužan je donijeti mrežu socijalnih usluga u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 260.

(1) Pružatelji usluga socijalne skrbi kojima je do dana stupanja na snagu ovoga Zakona dano odobrenje za rad u mreži domova i djelatnosti socijalne skrbi na osnovi Zakona o socijalnoj skrbi (»Narodne novine«, br. 73/97., 27/01., 59/01., 82/01., 103/03., 44/06. i 79/07.) nastavit će obavljati tu djelatnost sukladno ugovoru sklopljenom s Ministarstvom odnosno nadležnim centrom za socijalnu skrb, do završetka javnog natječaja za pružanje usluga.

(2) Do donošenja mreže socijalnih usluga, ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi može sklapati ugovore za pružanje socijalnih usluga s pružateljima usluga koji ispunjavaju uvjete propisane ovim Zakonom bez javnog natječaja na određeno vrijeme do raspisivanja javnog natječaja za popunjavanje mreže socijalnih usluga u skladu s Odlukom o utvrđivanju mreže domova socijalne skrbi i djelatnosti socijalne skrbi (»Narodne novine«, br. 106/06.) i potrebama koje utvrđuje ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi.

(3) Danom donošenja mreže socijalnih usluga prestaje važiti Odluka o utvrđivanju mreže domova socijalne skrbi i djelatnosti socijalne skrbi (»Narodne novine«, br. 106/06.).

Članak 261.

Ustanove socijalne skrbi dužne su uskladiti statute i druge opće akte s odredbama ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 262.

Savjet za socijalnu skrb u županiji konstituirat će se u županiji najkasnije u roku od 3 mjeseca od stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 263.

Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi i ministarstvo nadležno za obrazovanje sporazumno će urediti obavljanje djelatnosti obrazovanja u domovima socijalne skrbi u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 264.

Propise za čije je donošenje ovim Zakonom ovlašten ministar nadležan za poslove socijalne skrbi, donijet će u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 265.

Do stupanja na snagu provedbenih propisa iz članka 264. ovoga Zakona ostaju na snazi, ako nisu u suprotnosti s ovim Zakonom:

1. Pravilnik o uvjetima glede prostora, opreme i potrebnih stručnih i drugih radnika centra za socijalnu skrb i podružnice (»Narodne novine«, br. 120/02., 74/04. i 125/07.),
2. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije i dokumentacije te načinu i rokovima dostave izvješća centra za socijalnu skrb (»Narodne novine«, br. 79/08.),
3. Pravilnik o sudjelovanju i načinu plaćanja korisnika i drugih obveznika uzdržavanja u troškovima smještaja izvan vlastite obitelji (»Narodne novine«, br. 112/98. i 5/02.),
4. Pravilnik o sastavu i načinu rada tijela vještačenja u postupku ostvarivanja prava iz socijalne skrbi i drugih prava po posebnim propisima (»Narodne novine«, br. 64/02., 105/07. i 145/11.),
5. Pravilnik o odobravanju pomoći za uzdržavanje u obliku zajma, mjerila i obilježja stana potrebnog za zadovoljavanje osnovnih stambenih potreba samca ili obitelji i o odobravanju pomoći iz socijalne skrbi (»Narodne novine«, br. 29/98., 117/00. i 81/04.),
6. Pravilnik o vrsti i djelatnosti doma socijalne skrbi, načinu pružanja skrbi izvan vlastite obitelji, uvjetima prostora, opreme i radnika doma socijalne skrbi, terapijske zajednice, vjerske zajednice, udruge i drugih pravnih osoba te centra za pomoć i njegu u kući (»Narodne novine«, br. 64/09.),
7. Pravilnik o vođenju evidencije i dokumentacije domova socijalne skrbi te načinu i rokovima za dostavu izvješća o korisnicima, vrstama usluga i drugim pitanjima (»Narodne novine«, br. 47/02.),
8. Pravilnik o sadržaju upisnika ustanova socijalne skrbi (»Narodne novine«, br. 52/10.),
9. Pravilnik o načinu pružanja usluga obiteljskog doma te uvjetima prostora, opreme, stručnih i drugih radnika (»Narodne novine«, br. 52/10.),
10. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije fizičkih osoba koje samostalno obavljaju djelatnost socijalne skrbi kao profesionalnu djelatnost (»Narodne novine«, br. 52/10.),
11. Pravilnik o vježbeničkom stažu stručnih radnika u ustanovama socijalne skrbi, (»Narodne novine«, br. 29/98., 30/99. i 38/04.),

12. Pravilnik o vođenju evidencije i dokumentacije centara za pomoć i njegu, te načinu i rokovima za dostavu izvješća o korisnicima, vrstama usluga i drugim pitanjima (»Narodne novine«, br. 26/98.),

13. Pravilnik o vođenju evidencije o fizičkim osobama kojima je priznato pravo na status roditelja njegovatelja (»Narodne novine«, br. 111/07.),

14. Pravilnik o načinu i sadržaju provođenja stručnog nadzora u djelatnosti socijalne skrbi (»Narodne novine«, br. 79/08.),

15. Pravilnik o sadržaju i obliku iskaznice stručnih radnika centara za socijalnu skrb i iskaznica inspektora u ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi.

Članak 266.

Poslove koje na dan stupanja na snagu ovoga Zakona obavljaju zavodi za socijalnu skrb po posebnim zakonima i provedbenim propisima, prestankom navedenih ustanova obavljat će centri za socijalnu skrb sukladno ovome Zakonu.

Članak 267.

Obvezuje se Vlada Republike Hrvatske da najkasnije 31. prosinca 2013. Hrvatskome saboru podnese prijedlog zakona kojim će se urediti pitanja inkluzivnog dodatka prema članku 80. ovoga Zakona.

Članak 268.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o socijalnoj skrbi (»Narodne novine«, br. 57/11.).

Članak 269.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredbi članka 172. stavka 2. i članka 200. stavka 4. ovoga Zakona, koje stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Klasa: 550-01/12-01/01

Zagreb, 8. ožujka 2012.

HRVATSKI SABOR